

V. KINGISSEPP

VÕITLUS
AMEERIKA-INGLISE
IMPERIALISTIDE
JA NENDE KÄSILASTE
VASTU

A-19675 III

V. KINGISSEPP

VÕITLUS AMEERIKA-INGLISE IMPERIALISTIDE JA NENDE KÄSILASTE VASTU

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS

TALLINN 1953

EESSÕNA

Käesolevas kogumikus avaldatud artiklites «Wilsoni heeringa eest», «Töölised, meid müüakse!» jt., mis on kirjutatud välismaise sõjalise interventsiooni ja kodusõja ajajärgul, paljastab eesti töörahva publitsist Viktor Kingissepp ameerika-inglise imperialistide ja nende käsilaste — eesti kodanlike natsionalistide alatuid plaane interventsioonisõja organiseerimisel Nõukogude riigi vastu nõukogude võimu kukutamiseks ja nõukogude rahvaste orjastamiseks.

Vastukaaluks nõukogude võimu poolt väljakuulutatud ja teostatud tõelikule rahvaste enesemääramisõigusele hakkasid imperialistid levitama pettust ja valet, et ka nende eesmärgiks olevat vabaduse ja enesemääramisõiguse andmine. Tegelik elu aga näitas, et Wilson ja teised imperialistid ei mõelnudki rahvastele enesemääramisõigust anda. Nad jätkasid endiselt India, Egiptuse, Iiri, Korea ja teiste rahvaste orjastamist. Nad haudusid plaane, kuidas ka vabu nõukogude rahvaid oma koloniaalrahvasteks muuta. Imperialistide käsilased — eesti kodanlikud natsionalistid — proklameerisid kodanliku Eesti «iseseisvust». Imperialistid lootsid, et «iseseisvuse» sildi all on hõlpsam eesti rahvast Nõukogude riigi vastu sõtta kiskuda ja töörahva vabadusvõitlust maha suruda. Ameerika-inglise imperialistidele andis «iseseisvuse» petteloosungi kasutamine Baltimaades võimaluse petta oma rahvaid valega, nagu ei peaks nad mitte nõukogudevastast interventsioonisõda, vaid nagu abistaksid nad väikerahvaste vabadusvõitlust.

Ameerika-inglise interventide eesmärgiks oli Nõukogudemaa töölisi uuesti kapitalistliku kurnamise ahelaisse needida ja talupoegi mõisnikke orjama sundida. Intervendid tahtsid oma käsilaste abil Nõukogude Venemaa okupeerida, kõigepealt Petrograd, Moskva ja teised linnad toidu- ja toorainete rajoonidest isoleerida, et näljaga Venemaa töölisi ja talupoegi alistuma sundida.

Venemaa rahvaste näljutamise poliitika polnud ameerika imperialistidel mõeldud ainult ajutiseks abinõuks, interventsiiooni kestvuse ajaks. Venemaa, sealhulgas ka Eesti muutmisel ameerika monopolistliku kapitali asumaaks oleks Venemaa rahvad langenud tsaariajaga võrreldes veelgi rängema orjuse ja rõhumise alla. Venemaa rahvaste kaela oleks peale tsaariaegse koorma langenud nii esimeses maailmasõjas tehtud sõjavõlgade tasumine kui ka tohutute interventsiionisõja kulude maksmine. Venemaa oleks muutunud koloniaalmaaks, kus imperialistide halastamatu rõhumise all kümned miljonid inimesed nälga surevad.

Ameerika-inglise imperialistide katsed nõukogude rahva orjastamiseks oma jõududega nurjusid varsti. Ameerika miljardäride peamees president Wilson pidi tunnistama, et Punaarmee poolt puruklõõdud ameerika ja teiste kapitalistlike maade interventsiionivägede asemele uute väeosade saatmise korral puhkeks nendes maades revolutsioon. Ka Prantsusmaa ja Saksamaa valitsused ei suutnud sundida oma vägesid täitma Ameerika Ühendriikide poolt antud käsku nõukogudevastase sõja pidamiseks. «Samal ajal kui imperialistid püüdsid kägistada Nõukogude vabariiki interventsiiooni ja blokaadiga,» öeldakse ÜK(b)P ajaloo lühikursuses, «olid nende imperialistlike maade töölisel nõukogude poolt ja abistasid neid.» (Lk. 222.)

J. V. Stalin näitab, et ameerika-inglise imperialistid organiseerisid nõukogudevastast interventsiionisõda mitte ainult oma vägede sõtta saatmisega, vaid ka mitmesuguste kohalike kontrrevolutsiooniliste jõudude organiseerimise teel, saates neile sõjariistu, toiduaineid ja raha. «Nii on imperialism,» kirjutab J. V. Stalin, «relvade täristamise poliitikalt, avaliku interventsiiooni poliitikalt sunnitud üle minema maskeeritud interventsiiooni poliitikale, väikeste ja suurte sõltuvate rahvaste sotsialismivastasesse võitlusse kiskumise poliitikale.» (Teosed, 4. kd., lk. 240—241.)

Eesti kodanlikud natsionalistid kui ameerika-inglise imperialistide sõnakuulelikud käsikud müüsid oma võimu all oleval Eesti territooriumil eestlasi suurtükilihaks interventsidele nende röövvalutuspoliitika teostamiseks.

Interventsiionisõja Eesti rindelõiku saatsid ameerika-inglise imperialistid oma sõjalaevastiku, oma ülemjuhatause, suurel hulgal sõjariistu ja mitmesugust sõjamaterjali.

Interventsioonisõjast osavõtmisega viis võimul olev kodanlus eesti töörahva äärmisse viletsusse. Selleaegses kodanliku Eesti ajakirjanduses leidub rohkesti sääraseid teateid, nagu «paljudes linnades puudus mitmeid päevi järjest leib täielikult» jne. Ainuüksi 12 Tallinna vabrikus ja tehases, kus 1917. aastal töötas 27 834 töolist, oli 1919. aastal ainult 5074 töolist. Hoolimata sellest, et üle 65 000 mehe oli sunniviisil mobiliseeritud, ulatus töötute arv 1919. aasta aprillis isegi ametlike andmete järgi 14 000 inimesele.

Selleks et interventsioonisõja Eesti rindelõik, mis oli imperialistidele eriti tähtis selle läheduse tõttu revolutsioonilisele Piiterile, kokku ei variseks, saatsid ameerika-inglise imperialistid Eestisse valgekaartlike vägede varustamiseks mitmesugust sõjamaterjali, muuhulgas ka toiduaineid. Kodanliku Eesti sõjaministri asetäitja ütles maapäeva ja Ajutise Valitsuse salajasel koosolekul, 26. detsembril 1918. aastal, et «meile antakse abi ainult sõdimiseks enamlaste vastu».

Toiduainete saatmist kodanliku Eesti ja teistele valgekaartlaste armeedele kasutasid ameerika-inglise imperialistid oma alatute rahvavaenulike, rahvaste orjastamise eesmärkide varjamiseks, püüdes näidata, nagu läheksid interventide poolt saadetud toiduained nälgivate rahvaste, mitte aga valgekaartlike bandiitide toitmiseks. Ameerika Ühendriikide riigisekretär (välisminister) kirjutas oma ülemusele president Wilsonile, et «sõjaline interventsioon komisjoni poolt teostatava humaanse töö (toiduainete saatmise) kaitsmiseks on palju vastuvõetavam kui sõjaline interventsioon enne selle töö alustamist».

Ameerika-inglise imperialistid ähvardasid oma vasalle, et kui need Petrogradi vallutamise sõjakäigust ei võta nii osa kui ameerika-inglise sõjaline ülemjuhatus on ette kirjutanud, siis lõpetatakse toiduainete andmine. Toiduainete varustamise eesotsas olev pärastine Ameerika Ühendriikide president Hoover kirjutas, et kogu Ameerika poliitika vahe-rahha likvideerimise kestel oli suunatud sellele, et teha kõik, mis hoiaks Euroopat muutumast bolševistlikuks.

Et Ameerika Ühendriikide valitsus, kes Eestit oma asumaaks tahtis muuta, kodanliku Eesti valitsust ei tunnustanud, siis saadeti interventsioonisõjaks vajalik materjal aktsiaseltsi «Revalis» nime peale, kelle nimel ka võlg kirja pandi. «Revalise» aktsionärid — kodanliku Eesti ministrid — kandsid siis võla omakorda kodanliku Eesti riigi arvele üle.

Eesti kodanlus, menševikud ja esseerid varjasid kõigi abinõudega rahva eest tõde, kujutasid imperialistlikke kiskjaid «heategijatena», kes «abistavad» sõjas kannatada saanud rahvaid. Kodanlikud natsionalistid kiusasid samal ajal metsikult taga kommuniste, kes nõudsid rahu Nõukogude Venemaaga ja paljastasid töötavate hulkade ees, et ameerika imperialistid vedasid Eestisse sõjamaterjale ja muud varustust mitte rahva huvides, vaid valgekaardi bandiitidele, kes tapsid töörahvast ja panid toime kallaletunge revolutsioonilisele Petrogradile.

Kodanliku Eesti asutavas kogus lobisesid mõned kodanluse tegeliskid välja, et Ameerika Ühendriikide valitsus ainult äri peale väljas on. Asutav kogu, kes võla Eesti kodanliku riigi kanda võttis, ei teadnud, samuti nagu «Revalise» mehed, sedagi, missuguse kauba eest ta peab maksma ja missugused on kauba hinnad. Selgus, et ameerika imperialistid saatsid kalli hinna eest Eestisse veriseid sineleid, halvaks läinud jahu, vanu konserve ja haisemaläinud liha ning muud alaväärtuslikku rämpsü.

Pärast kodusõja lõppu pidi Eesti kodanlik valitsus imperialistide nõudmisel võlakohustustele alla kirjutama, mis 1926. aastal moodustasid 13 830 000 dollarit. See summa ületas mitmekordselt selle kauba hinna, mis interventsioonisõja kestel oli Eestisse saadetud.

V. Kingissepa poolt tema artiklis «Wilsoni heeringa eest» märgitud 160 000-dollariline ameerika «kingitus» oli lausa irvitamine rahva üle. Arvestades mitmekordselt ülehinnatud kaupade hindu, moodustas see «kingitus» ainult väikese mürdosa Eestile võlaks kirjutatud summast.

Eesti töörahvas ei tahtnud ameerika-inglise interventide «kingitusi». Ta nõudis Wilsoni sõjalise missiooni lahkumist koos oma kuivatatud kartulite, läpatanud jahu ja heeringatega! Eesti töörahvas tahtis asuda rahulikule ülesehitustööle koos nõukogude rahvastega.

Edasi paljastab V. Kingissepp eesti kodanluse ja balti parunite koostööd ja balti parunite landesveeri kui eesti kodanluse liitlast.

Eesti kodanluse valgeväe ja parunite landesveeri vahel tekkis 1919. aasta suvel saagi ja mõjupiirkondade jaotamise pärast sõjaline kokkupõrge, mida eesti kodanlus katsumis rahva petmiseks üles puhuda kui «parunite-vastast sõda». Landesveeri väljaastumist pooldasid ameerika-inglise imperialistid, kes olid muutunud rahutuks revolutsioo-

nilise liikumise tugevnemise pärast Eestis. Saaremaa töörahva ülestõus 1919. aasta algul oli olnud kurjakuulutavaks endeks nii eesti kodanlusele kui ka lääne imperialistidele. Nagu J. V. Stalin oma artiklis «Petrogradi rindest» märkis, ei pakkunud «... Soomes ja Eestis valitsev olukord, seal areneva revolutsioonilise käärimise tõttu, valgekaartlike väeosade formeerimiseks soodsaid tingimusi». (Teosed, 4. kd., lk. 264.) Revolutsioonilise liikumise hooustumine Eestis tegi imperialistid väga rahutuks. Nad lootsid von der Goltzi abil kogu Baltimaal «kindla korra» maksuma panna.

Eesti kodanluse liidrid kartsid, et landesveeri tulek võib esile kutsuda ülestõusu kodanliku Eesti sõjaväes ja siis on nõukogude korra taastamine Eestis lähemate päevade küsimus. Oli ju eesti kodanlus oma sõdurite meeleolu püüdnud üleval hoida parunite mõisade ärajagamise valeliku lubadusega. Sõdurite meelitamine valgesse väkke maatuiki lubamisega parunite mõisadest oli eesti kodanlusel olnud peamiseks pettusabinõuks. Landesveeri tulekuga kadus aga sõduritel lootus maad saada, ja nüüd polnud kodanlusel võimalust rahvast enam millegagi petta. Hirmust ülestõusu pärast oma sõjaväes oligi tingitud eesti kodanlike natsionalistide demagoogiline kära «parunite-vastasest sõjast». Valega parunite-vastasest sõjast lootsid eesti kodanlased endile poolehoidjaid leida rahvahulkades, kes vihkasid balti paruneid kui põliseid eesti rahva rõhujaid.

Viktor Kingissepp näitab oma artiklites, et eesti kodanluse ninamehed, tehes silmakirjalikku kära «sõjast parunitega», ei kõverdanud tegelikult parunite juuksekarvagi, vaid vastupidi — püüdsid terrori abil töörahva võitlust parunite vastu lüüa.

Ameerika-inglise imperialistid ei võinud lubada eesti kodanluse ja parunite omavahelist «kaklust». Kui paruneid vihkavad kodanliku Eesti armee sõdurid olid landesveeri üksused Riia lähistelevale tagasi kihutanud, anti imperialistide poolt käsk kaklemine jalamaid lõpetada ja uuesti ühiselt nõukogudevastast sõda pidama hakata.

Lääne imperialistidele selgus varsti, et landesveeri valitsus ei ole kõlbulik ka Läti jaoks. Parunite valitsus ei olnud võimeline läti talupoegi nõukogudevastasesse sõtta sundida. Seepärast seadsid imperialistid Lätis võimule sealsete kodanlike natsionalistide liidri Ulmanise, kellele Ameerika Ühendriikide sõjalise missiooni ülem Balti provintssides

käskis valitsuse koosseisu 4—5 parunit võtta. Ka Pätsi valitsuses istus ameerika imperialistide meeleheaks üks parunite ja balti-saksa kapitalistide esindaja — minister Koch.

Kodanliku Eesti valitsus ei saanud täita Ameerika Ühendriikide esindaja käsku balti parunite suurmaamanduse viivitamatuks taastamiseks, nagu seda oli tehtud teistes interventide ja valgekaartlaste poolt vallutatud rajoonides. Päts ja Tõnisson, kes varemalt olid nõustunud parunitele mõisade täieliku tagasiandmisega, mis Oktoobri-revolutsiooni võiduga olid natsionaliseeritud, julgesid 1919. a. juunis kodanlikus Asutavas Kogus ettepaneku teha, et mõisnikele ainult mõisasüdamed koos 300-hektaarilise põllumaaga tagasi antaks, kuna ülejäänud maa «õiglase tasu» eest võõrandataks. Ülestõusud kodanliku Eesti armee ja revolutsioonilise liikumise kasv takistasid sedagi ettepanekut ellu viia. Alles aastaid pärast kodusõda julges kodanliku Eesti valitsus mõisnikele tasu maksma hakata. Parunite maast anti kodanlikele kindralitele mõisasüdameid, kulakupoegadele kahehobuse-kohti, kuna maata ja vähese maaga talupojad kannatasid endiselt maapuuduse all.

Eesti kodanlus oli ameerika-inglise imperialistidele ustavaks ketikoeraks nõukogudevastases interventsioonisõjas. Seejuures ei olnud eesti kodanlus ainuüksi imperialistide käsutäitja, vaid ta vihkas sügavalt Nõukogude riiki, kus oli võimul töörahvas. Judenitš ja Eesti valgekaartlik kindral Laidoner koos valgesoomlastega tegid korduvalt katseid Petrogradi vallutamiseks, missuguste operatsioonide peamiseks ülesandeks oli Entente'i käsilaste Koltšaki ja Denikini toetamine. Kuid Nõukogude vabariik ja tema Punaarmee töörahva geniaalsete juhtide ja õpetajate Lenini ja Stalini juhtimisel purustasid üksteise järel kõik Entente'i käsilased ning kihutasid intervendid Nõukogude riigi piiridest välja. Ameerika-inglise imperialistide ja nende satelliitide kallal tung sotsialismimaale lõppes täieliku krahhiga.

Judenitši ja Laidoneri valgekaartlaste purustamisel etendas olulist osa see asjaolu, et eesti töölised ja talupojad ei toetanud Entente'i ja eesti kodanluse sõjalisi avantüüre, vaid astusid välja Nõukogude riigi kaitseks. Eesti töölised ja töötav talurahvas avaldasid kangelaslikku vastupanu kodanlusele, kes tahtis maa paljaks röövida, et üleval pidada Laidoneri ja Judenitši valgekaartlikku

armeed ning rahvusvahelise imperialismi poolt saadetud palgalisi bandiite. Seda näitasid veenvalt Saaremaa talurahva ülestõus, rahuresolutsiooni vastuvõtmine Eesti ametiühingute I kongressil, mille pärast kongress kodanluse poolt laiali aeti, ülestõus Tartu tagavarapolgus ja teised revolutsioonilised sündmused kodanlikus Eestis 1919. aasta kestel.

Eesti töörahva võitlust ameerika-inglise imperialistide ja nende käsilaste — eesti kodanlike natsionalistide vastu, võitlust rahu eest Nõukogude Venemaaga, nõukogude võimu taastamise eest Eestis juhtis Eestimaa Kommunistlik Partei, kelle eesotsas oli Lenini-Stalini partei ustav võitleja Viktor Kingissepp.

Kingissepp juhtis eesti töörahva võitlust lääne imperialistide ja eesti kodanluse vastu selle võitluse kõige ägedamal ajajärgul — kodusõja ajal. Ta oli kodanlikus Eestis valitseva metsiku terrori tõttu sunnitud töötama sügaval põranda all, tema tabamise eest olid võimul oleva kodanluse liidrid määranud suured summad, kuid eesti tööliklass varjas suurima hoolega oma juhti kodanluse nuuskurite eest.

Oma põrandaalusest korterist juhtis V. Kingissepp energiliselt töörahva organiseerimist ja tegi selgitustööd rahvahulkades. Ta näitas, et eesti kodanluse poliitika tegelikuks eesmärgiks on Eesti muutmine ameerika ja inglise imperialistide asumaaks. Kogu interventsioonisõja kestel oli V. Kingissepp Eestimaa Kommunistliku Partei ja eesti töörahva eesotsas. Oma brošüürides, lendlehtedes ja artiklites paljastas ta halastamatult eesti kodanlike natsionalistide rahvavaenulikkku, äraandlikku poliitikat, kes kauplesid eesti sõdureid imperialistidele suurtükilihaks teiste rahvaste orjastamisel. Eriti suured teened on V. Kingissepal imperialistliku kodanluse peamise agentuuri — eesti sotsiaaldemokraatide (menševike) ja esseeride rahvavaenuliku äraandliku poliitika paljastamisel.

1919. aasta juunis kirjutas V. Kingissepp brošüüri «Wilsoni heeringa eest», milles ta halastamatult paljastab Ameerika Ühendriikide presidendi Wilsoni alatut valet ja silmakirjalikkust, kes Pariisis jutlustas, et interventsioonisõjas ja teistes veristes tegudes juhinduvat imperialistid inimsuse ja õigluse põhimõttest.

«Eestimaa Kommunistliku Partei manifestis Eesti töörahvale Tartu rahu puhul», artiklites «Seisukorra ja ülesannete

kohta», «Protestistreigile punase Peterburi kaitseks!», «Tõsise rahu eest Nõukogude Venemaaga!» kutsub V. Kingissepp eesti töörahvast aktiivsele võitlusele ameerika-inglise interventide ja nende käsilaste — eesti kodanlike natsionalistide vastu, interventsioonisõja lõpetamise eest, kindla rahu eest Nõukogudemaaga. Teistes artiklites, nagu «Juu-daste näopildid», «Eesti sotsialistide-revolutsionääride partei sõnad ja teod» paljastab V. Kingissepp eesti menševikke ja esseere kui ameerika-inglise imperialistide õelamaid käsilasi.

1940. aasta juunis-juulis kukutas eesti töörahvas kommunistliku partei juhtimisel vihatud kodanliku valitsuse — ameerika-inglise imperialistide käsiku, kehtestas nõukogude võimu ja asus Lenini-Stalini kõikevõitva õpetuse alusel, kindlas liidus teiste nõukogude rahvastega, omal maal üles ehitama sotsialismi, mis on kindlustanud eesti rahvale õnneliku elu. Vaatamata sõja rasketele tagajärgedele saavutas Eesti NSV teiste nõukogude vabariikide abiga suurt edu rahvamajanduse, eriti tööstuse arendamises. Uus viie aasta plaan kindlustab Eesti NSV-le rahvamajanduse ja kultuuri uue tõusu.

Nagu interventsioonisõja ajal 1918.—1920. aastal ameerika imperialistid «abistamise» sildi all valmistasid orjahelaid vabadele rahvastele, nii valmistavad nad ka käesoleval ajal ette uueks maailmasõjaks, uuteks agressiooniaktideks. «Vabaduse kaitsmise» lipu all teostavad ameerika imperialistid oma käsualuste kapitalistlike riikide riisumist, nende maade enda võimu alla haaramist. Nagu 1918.—1920. aastal ameerika imperialistid kasutasid teisi rahvaid suurtükilihaks interventsioonisõjas Nõukogude riigi vastu, nii rajavad nad ka käesoleval ajal oma sõjaplaanid võõraste territooriumide ja rahvaste kasutamisele, kes peavad olema pimedaks tööriistaks ja suurtükilihaks ameerika monopolistidele maailmavalitsemise kättevõitmisel.

«Seoses sellega,» ütleb seltsimees N. A. Bulganin oma kõnes kommunistliku partei XIX kongressil, «mässivad kapitalistlike maade valitsevad ringkonnad rahvaid valevõrku, levitavad väljamõeldusi Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade kohta, kisavad vajadusest «vabastada» need maad kommunismist... Valega «vabastamisest» varjavad ameerika imperialistid oma röövlitegevust.» Nõukogude Liidu ja rahvademokraatia maade rahvad ei vaja

«vabastamist». Nad tahavad ainult oma maad lõplikult vabastada ameerika imperialistide poolt saadetavatest salakuulajatest, diversantidest, terroristidest. Kõigile on teada, et «ameerikalik vabastamine» minevikus tähendas indiaanlaste suguharude ja koloniaalrahvaste ebainimlikku hävitamist, interventsiooni Nõukogude riigi vastu; tänapäeval tähendab see röövvallutussõda Koreas ja muid metsikuid kuritegusid rahvaste vastu.

Ameerika imperialistid püüavad oma käsilastena ära kasutada ka kodanliku ideoloogia mõju alla sattunud inimesi meie ühiskonnas.

Seltsimees G. M. Malenkov oma aruandekõnes partei XIX kongressil märgib, et «... meil on veel säilinud kodanliku ideoloogia riismeid, eraomaniku-psühholoogia ja -moraali igandeid. Need igandid ei sure välja iseenesest, nad on väga visa elujõuga, võivad kasvada ja nende vastu tuleb otsustavalt võidelda.» Nõukogude riigi vaenlased püüavad ideoloogiliselt laostada meie ühiskonna ebakindlaid elemente, püüavad neid kasutada imperialismi agenduurina, et takistada kommunistlikku ülesehitustööd meie maal, et takistada meie maa võimsuse tõusu.

Selleks et nurja ajada ameerika-inglise imperialistide agressiivsed plaanid, on vaja kõige otsustavamalt võidelda kodanluse ideoloogia igandite vastu. Võitluses kodanliku natsionalismi jäänuste vastu on V. Kingissepa artiklid «Wilsoni heeringa eest» jt. aktuaalsed ka tänapäeval, olles kirglikuks süüdistuseks miljardäride Ameerika vastu, kes tahab kogu maailma rahvaid oma rõhumise ja kurnamise ikke alla heita. V. Kingissepa teosed paljastavad eesti kodanlikke natsionaliste kui ameerika-inglise imperialismi käsilasi, olles seega ka käesoleval ajal suureks abiks kodanliku natsionalismi mõjude vastu võitlemisel, nende mõjude lõplikul väljajuurimisel inimeste teadvusest, nõukogude rahvaste sõpruse kindlustamisel.

J. SAAT

KUIVA PÄEVA MÄRJAD KOHAD

Meie oleme «Sotsiaaldemokraadiga» nõus, et asutava kogu «esimene tseremoniaalne koosolek, mis pidulikkuse muljet ja võimalikult laia üksmeelt pidi proklameerima, oli ka vastavalt kuiv ja väheste lahkkelidega».

Aga — ka keset kõige kuivemat kõrbe leidub lokkav oaas, kus hõbe-valge allikas suliseb!

Kui asutava kogu värskelt valitud esimees oma esinemiskõnes ette pani Inglismaale ja üleüldse kõikidele liitriikidele tervitustelegrammi saata ja see «tormilise käteplagi-naga» ja «püstitõusmisega auavalduseks rõdul viibivatele liitriikide esindajatele» (vt. «Vaba Maa» nr. 22) vastu võeti, siis oli see muidugi pidulik, aga ühtlasi ka ikkagi — poliitiline akt! Tervitati ja tervitati tormiliselt teatud poliitilisi suurusi: Inglise, Ameerika, Jaapani jne. valitsusi.

«Suur maailmasõda süütas rahvaste südames põlema rahvaste enesemääramise nõude nii heleda tulena, nagu ei kunagi enne,» ütles oma kõnes A. Rei.

Õige, — ja see rahvaste enesemääramise nõue ei põle kusagil mujal nii heleda leegina kui just Irimaal, Indias, Egiptuses, Koreas . . . Ja ei kusagil mujal ei lämmatata seda enesemääramise nõuet nii vägivaldselt kui liitriikides. Ja ei keegi muu ei lämmata seda heledat leeki nii otsustavalt kui need valitsused, kellele asutav kogu tormiliselt au avaldas!

Just enne asutava kogu kokkutulekut tõid kroonu telegrammid rea teateid, et Egiptuses ja Indias kuulipritside ja soomusautode abil — «kord» jalule seatud on; et Jaapan Koreasse pataljone saatnud on, et iseseisvuse-liikumisest jagu saada.

Oeldakse: Eesti rahvas võitleb vaba enesemääramise ja iseseisvuse eest!

Kui see nii on, mis oleks siis veel loomulikum olnud, kui tervitada ka kõiki neid teisi väikerahvaid, kes niisama enesemääramise ja iseseisvuse eest võitlevad!

Kui see nii on, mis oleks siis veel loomulikum olnud, kui neile igasugust edu soovida võitluses Inglise ja Jaapani imperialistlikkude valitsuste vastu!

Selle asemel aga tervitati mitte rõhutadaid, kes oma rõhujate vastu võitlevad, vaid — rõhujaid!

Ja terves asutavas kogus — sotsialistidest-revolutsionääridest kuni taeva- ja maaliitlasteni ning paruniteni ei leidunud ühtegi häält, kes oleks tervitanud neid rahvaid, kes võitlevad kapitalistlikkude valitsuste vägivalla vastu!

Iiri, Korea, India, Egiptuse veristele rõhujatele, rahvaste enesemääramise jalgade alla tallajatele plaksutasid tormiliselt käsi Hans Kruus ja Hermann Koch, Jaan Kärner ja Jaan Teemant ning Astid ja Jansid võidu Oleskite, Hünersonide, Kõppude ja Lattikutega.

See oli selle ajaloolise päeva ajalooline skandaal. See oli kuiva päeva märg koht. Kodanluse klassiteadvus purskas hõbe-valge allikana! Aga sotsialistidelt-revolutsionääridelt ja sotsiaaldemokraatidelt peavad töölised igal miitingul, igal koosolekul aru pärima, kelle esindajana nad hõiskasid rõhujatele!

Igaüks, kelle mälu päkapikkune pole, mäletab, missuguse ägedusega sotsiaaldemokraadid valimistel «maaliitlikku valitsust» tõrvasid. Niisama peaks värskest meeles olema, et ka J. Tõnisson ja tema rahvaerakondlased ning ilma juhita tööerakondlased neilsamadel valimistel sotsiaaldemokraatidega võistlesid «maaliitliku valitsuse» mahategemises.

Sel «kuival» päeval aga pani ei keegi muu kui «rasvaläinud jäärade» isa Jaan Tõnisson ise ette nende jäärade valitsusele tänu avaldada tema senise töö eest.

Mõistke ja saage aru! J. Tõnisson pani asutavale kogule ette tänu avaldada sellesamale valitsusele, keda ta valimistel väga arvustanud oli ja nendesamade tegude eest, mida ta suure hooga pahadeks tegudeks kuulutanud oli.

Ja Tõnisson ning tõnissonlased hääletasid Pätsi valitsusele tänu!

Ja tööerakondlased hääletasid Pätsi valitsusele tänu!

Aga — sotsiaaldemokraadid ei teadnud, kas tänada või mitte tänada. Sotsiaaldemokraadid jäid erapooletuks!

See on selle ajaloolise päeva teine skandaal!

Kui vaja oli hääli püüda, siis ütles K. Ast «Dvigatelis», et ta valmis oleks isegi barrikaadidele minema! Muidugi mitte Pätsi eest, vaid tööliklassi eest!

Kui Asti partei 152 000 häält kogus, jätkus sellest ainult seks, et 23. aprillil istuda ja õlgu kehitada: me es tea, kas tänada Pätsi valitsust või mitte!

Enne valimisi teadsid nad seda väga hästi! Nad ütlesid, et Pätsi valitsus väga paha valitsus on! Aga nüüd nad on — erapooletud!

Tööliklass ei või aga niisuguse kahepaiksuse vastu sugugi erapooletu olla!

23. aprillil tegid sotsid väga paljutöötava alguse. See algus töötab aga väga palju kodanlastele ja tööliklassile mitte midagi! Nende tegudest tundke neid!

«Töö Hääl» nr. 7, 1. mail 1919

Allkiri: M. Ingver

PÄTSI POLIITIKA ILMA PÄTSITA

Sakslane ütleb: die Toten reiten schnell, s. t. surnud ratsutavad kiiresti — et enne koitu ja kolmandat kukelaulu manalasse tagasi jõuda!

Nõndanimetatud «amnestia-seaduse» sissejuhatuses oli öeldud, et nüüd tulla «uus» vabariigi kord, mis «õiguse ja vabaduse peal põhjendatud». Sellega taheti ütelda, et «vana» kord — Pätsi-aegne kord ülekohtu ja rõhumise peal oli põhjendatud.

Aga veel ei jõudnud «uus valitsus» jalgagi maha panna, ei jõudnud advokaat Strandman oma programmikõnega töörahvale liiva silma puistata, kui klassivalitsuse ülekohus ja rõhumine uuesti töörahvast purema hakkasid!

«Uus valitsus» sündis keset klassivõitluse möllu — silmapilgul, mil jää murdus ja värsked kevadtuuled proletariaadi ridades puhuma hakkasid. Trükitööliste visa streik, üleüldine streik Tallinna vabrikutes ja tehastes mühas hällilaulu asemel «uue valitsuse» kätki juures.

Lihunikukodekogu telgitaguste urgaste äramürgitatud õhkkonnas lepitati klasse. Seljamaa kupeldas sotse kokku rahvaerakonnaga. Loodi blokki Astist Tõnissoni. Kodanluse tagatrepil, «Sotsi» talus, teritati sulgi, et õpetada tööliste ülemaat riigitarkust», mis seisab mõõdukas nõudmises kapitalistidelt, allaheitlikkuses kapitali kõikvõimule ja püksirihma pingutamises, kui see on tööliste sissevajunud kõhu ümber.

Lepitades parteisid arvasid nad klasse lepitada! Aga streik rebis katte nende lepitamata vastuolude pealt, mis kapitalistlikus ühiskonnas valitsevad Asti ja Tõnissoni sohilepingu peale vaatamata.

Ja «uus» kord saatis türmi Eesti tööliklassi parimad esindajad, enne kui need türmid «vana» korra elanikkudest vabanesid.

«Uue» korra «õiglus» vangistas jällegi ja ainult töölisi.

«Uue» korra «õiglus» jättis puutumatuks jälle — kodanluse vabaduse.

Ja «parem isamaa poeg» — 2. diviisi ülem Puskar ruttas «uut» korda kroonima:

«Keelan ära Tartu ja Võru linnas ja maakonnas kõiksugused koosolekud peale omavalitsuse asutuste ametnikkude koosolekute.

Selle käsu mittetäitjad saavad karistatud kuni surmanuhtluse ni.»

Lühike ja selge tunnistus «uuest» korrast, «õiglusest» ja «vabadusest». Neli päeva enne linnavolikogude «demokraatlikke» valimisi mõõdetakse tina «vabadele» kodanikkudele, kui neid üle kolme kokku tuleb linna mustuseväljaveo küsimust arutama! Me ei kahtle, et see keeld ära kaotatakse pärast valimisi ja «uus valitsus» peseb oma käsi «demokraatlikus» ilmsüütuses.

Majanduslikkude streikide ärakeelamine suuremale osale töörahvast, proletariaadist. Sõjaväljakohtuga ähvardamine majandusliku streigi eest. Tsaari karistusseaduse tegelik tarvituselevõtmine majanduslikkude streikide allarõhumi-seks. Streikijate tööleviimine ja töölesundimine sõjariistus jõu abil. Streikijate ähvardamine Naissaarele saatmise ja mahaaskmisega. Kesknõukogu liikmete vangistamine. Vale-süüdistuste sepitsemine. Vale teadaande avaldamine süüdistuse üle Kesknõukogu vastu. Linnavolikogude valimis-koosolekute ja igasuguste koosolekute keeld surmanuhtluse ähvardusel.

Seda kõike on juba «uus» kord andnud. Aga see ei ole kaugelki veel kõik, mis «uus» kord andnud on!

Me aga küsime: mida kõigest sellest ei oleks Päts jõudnud kuue kuu jooksul mitte teha! — Ja mis on tehtud, mida ka Päts teinud poleks!

Siiski! «Vabariigi valitsus» on 14. mail otsustanud: ametiühingute tegelastele enam ajapikendust ei anta! Nad käivad sundusliku mobilisatsiooni alla valgesse väkke.

Seda ei oleks Päts mitte julgenud teha! Seda võisid ainult sotsid julgeda. Sest neile on ametiühingud pinnuks silmas. Sest neile on klassivõitlus, mida ametiühingud peavad, kõigest hingest vihatud. Neile on küllalt tööministeeriumist ja töökaitse komisaridest.

Ametiühingud ei tahtnud saada selgroota komissarideks Tulpi, Palvadre ja kompanii juures, kojanarrideks härrade ministrite juures ja sellepärast — marss sõtta oma klassivendade vastu!

Kui korda ei lähe valedokumenti sepitseda, võivad Kesknõukogu liikmed nüüd kohe «vabalt» türmist kasarmu sammuda! Kui mitte uhtmisega, siis peab triikimisega tööliste klassivõitluse kandjatest ometigi jagu saama!

«Postimees» kuulutas, et «uus valitsus» saab sammuma «vanas sihis», kuid «uutel teedel». See ongi üks neist uutest teedest vana sihi — tööliklassi taltsutamise poole. Ja sellele seltsib veel suurepärane ja lärmikas valekaebuste sepitsemine, mida Päts vaikselt ja üksluiselt tegi:

Kodanlik väevõimuvalitsus — diktatuur kestab edasi!

Loomulikult ei tööta «uus» valitsus sellepärast ka sõja- ja rahuküsimuses midagi uut! Valgete valitsuse programmis on selle kohta öeldud:

«Vabariigi kõige tungivam soov on kätte saada rahu. Kuid teha rahu ja lõpetada sõda ei taha me lahus nendest riikidest, kes meid moraalselt kui ka aineliselt seni on toetanud.»

Hea on, et öeldud on: «ei taha!» aga mitte: ei saa.

Nad ei taha rahu teha seni kui Mannerheim ei ütle: nüüd on küllalt!

Meie aga teame, kunas Mannerheim ütleb, et nüüd on küllalt.

Mannerheimile on siis küllalt, kui Venemaa töörahvale niisama jõe veresaun tehtud on, kui ta mullu Soomes tegi. Mannerheimile on siis küllalt, kui Venemaal niisama hakatakse kroonikandjat otsima, kui mullu Soomes.

Ja siis on ka kallistele liitlastele küllalt! Siis on rahu. Kontrevolutsiooni hauavaikuse rahu. Niisama kui mullu Soomes, kui tööliste veri «rahulikult» taeva poole auras kuni tardus!

Seda rahu tahab «uus» valitsus niisama tungivalt kui vanagi! Ja sellepärast nüüd Jamburi poole tungitaksegi.

Sotsid on iga häbitöö peale väljas. Sotsid läksid valitsusse teades, et jaht Peterburi sihis lahti läheb. Laidoner teatas sellest 30. aprillil asutava kogu kinnisel koosolekul. Ja sotsidel pole midagi selle vastu, kui see —

«Narva kaitseks» sünnib. Ärge arvake, et sotsid niisuguse «demokraatliku» tingimuse Laidonerile ette panid. Ei, Laidoner vedas neid «Narva kaitsmisega» ninapidi. Ja sotsid, teades seda, veavad siis töörahvast omakord ninapidi. Põhja poolt Kalm ja Vetzer oma «kangelastega», keda neil siin «au» oli tundma õppida, Lõuna poolt Laidoneri «vabad sõdurid» ja — mere poolt Inglise laevastik, — nii tõmbavad nad silmust Peterburi proletariaadi kaela ümber ikka tugevamini ja tugevamini kokku. Ja sotsidel on õnn seda teha käsikäes Mannerheimiga, Pihkva valgetega, Balti polguga ja ülemaailmse Inglise sandarmiga.

Häbi neile äraandjatele!

Häbi neile revolutsiooni kägistajatele!

Maha need verekoerad!

Eesti kodanlus talitab oma klassitulude kohaselt. Ta võitleb oma olemasolu eest. Tal ei ole selles võitluses muud avitajat kui rahvusvahelise kontrrevolutsiooni kants — liitriikide imperialistid. Aga — kelle tuludes toimetab Eesti sots.-dem. «töölispartei»? Misjaoks on temal Mannerheimi «moraalset» toetust tarvis? Misjaoks on temal tarvis Eesti töölisi Vene ja Läti tööliste kallale saata timukatööd tegema?! Miks ei anna Astidele ja Reidele Mannerheimi ja von der Goltz-paša loorberid rahu?!

Ka Saksa sotsiaaläraandjad sõdisid Venemaa punaste vabariikide vastu. Scheidemann lootis armu leida Wilsoni ja Lloyd George'i silmis. Scheidemann laskis Prantsusmaalt Poolamaale punaste vastu läbi Saksamaa sõita Halleri vägesid — Poola valgeid leegione. Aga Wilson kägistas oma rahutingimustega siiski Saksamaa ära. Juudas Scheidemanni valitsus ei leidnud siiski armu Wilsoni ees. Ja nüüd on isegi praegune Saksa valitsus valmis nõukogude vabariikidega rahu tegema. Ta ei taha enam küpsetatud kartuleid oma kätega Wilsoni jaoks revolutsiooni kägistamiseks tulisest tuhast välja tuua.

Mida ootavad meie sotsid? Kas pööravad nad alles siis, kui Eestile silmus kaela ümber on pandud, nagu Saksamaale? Aga see silmus on juba kaelas! Eesti iseseisvuse tahtmine on juba imperialistide mõrras!

Me teame, et siin ei aita manitsemine. Siin võib ainult võitlus olla elu ja surma peale. Ja selleks võitluseks on Eesti proletariaat praegu uuesti tõusmas!

Eesti kodanlus ei taha rahu teha, järelikult kestab võit-

lus niikaua kui Mannerheim, Wilson, Lloyd George ja Clemenceau veel käskijad on!

Aga välispoliitika on praegu sisepoliitikaga rohkem läbi põimitud kui kunagi. Nad on lahutamatud.

Kui eesti kodanlus ja tema valitsus käsikäes maailma sandarmitega võideldakse, siis peab ta ka nende sandarmite sõna kuulama ja ise mitte pahem sandarm olema!

Ja — kes ütleks, et eesti kodanlus oma kodus paha sandarm on!

Meil on «uus» valitsus. See tähendab, et meil klassivõitlus, klassisõda ja kõik klassihädad edasi kestavad.

Jää on murdunud. Eesti tööliklassi ridades puhuvad värsked tuuled. Laulgu veel sotside ööbik nii veetlevast kokkuleppest, mis «ülem riigitarkus» on, ja klasside rahulikust koostöötamisest. Aga tõde jääb tõeks: 15. mail on Tallinna ametiühingute juhataste ühine koosolek, millest 126 esindajat — 21 ametiühingu poolt osa võttis, kõigi häältega kahe vastuolekul ja kolme erapooletul otsustanud:

«Sotsiaaldemokraat» boikoti alla panna!

See on kõrvalops! Aga ärge kurtke, sotsid! Küll Mannerheim teid «moraalselt» toetab ja Seljamaa, Tõnisson ning Päts Lattikuga teevad teile paal!

Ärge kurtke, sotsid! Andke — kui te seda veel teinud pole — nuuskuritele käsk neid 21-e ametiühingu esindajaid tuhnama minna, et leida need neli enamlaste miljonit, mis siin «mässu» teevad!

Ärge kurtke, sotsid! Raske ja konarlik on tööliste kägistamise tee, aga selle eest saate teie Neeva kallastel tööliste verd rüübata kapaga!

Ärge kurtke, sotsid! Las töölisel boikoteerivad teie häälatoru, aga teie olete siiski «tööliste ministrid». Ja see on peaasi. Sest muidu peaks kodanlus oma nimel neid häbitegusid korda saatma!

«Kommunisti» lendleht nr. 2, 17. mail 1919

Ilma allkirjata

EESTI KODANLUSE KLASSIVÕITLUSE DOKUMENT

See dokument — «Eesti asutava kogu seletus Eesti riiklikust iseseisvusest ja rippumatuses» — on valelik nii kui kogu kodanlik poliitika. Ei või vististi mitte pimedada juhtumise arvesse panna, et selle dokumendi esialgse kava kokkuseadmise «au» taevaliitlasele ja jumalateaduse professorile Joh. Kõpule osaks langes! Kellel jultumust jätkub 20. aastasajal Läänemere kaldal (ja mitte Kesk-Aafrikas!) jutlustada neitsist, kes lapse sünnitas, aga siiski puutumatuks neitsiks jäi, eeslist, kes päris eesel oli, aga siiski suu lahti tegi ja rääkima hakkas, — säärane jultunud mees oli muidugi see paras mees, et armsale maa- ja linnarahvale «seletusi» kirjutada, kuidas iseseisvus kolme päevaga loodi!

Selle dokumendi sool on tema lõppu koondatud. Asutav kogu on oma pitseri alla löönud õndsas «maapäeva» ja tema agentide kolmele «ajaloolisele» otsusele: 15. novembrist 1917, 24. veebruarist 1918 ja 11. novembrist 1918. Ühtlasi on see kasuta kogu takka järele tunnistanud, et «maapäev» Eesti rahva «täisvõimuline esindus» olla olnud. Ja veel kord on kinnitatud, et Eesti ikka tõesti «iseseisev ja rippumatu» ja «riik» olla! See on kõik. Kana on päris hariliku muna munenud, aga — kaagutab umbes kui oleks ta vähemalt maakera munenud! Ta peab ka kaagutama, sest vaja on ajalugu pea peale pöörata ja — maksu mis maksab, Londonist laenu saada.

Kes ei mäletaks seda rahva «täisvõimulist esindust»! Rahva selja taga ja kokku leppides aadliga sepiuses eesti kodanlus «ajutise maanõukogu» seaduseelnõu ja viis ta salamahti vürst Lvovile kinnitamiseks. Organiseeritud proletariaat pani selle seaduse juba algusest peale vande alla, kuid valimised viidi ülepeakaela läbi, vastu töörahva tahtmist. Ja siis elutses see asutus ordinaarse kubermangu semstvona.

Kes ei mäletaks aga ka 15. novembrit 1917! Kes ei mäletaks, kuidas Tallinna töölised selle haleda «täisvõimulise esinduse» Toompealt alla kihutasid, kui see «kõrgemaks võimuks» oli hakanud. Nüüd aga luiskavad nad jultunult: «Vene soldatite ja madruste» nõukogu vägistanud «maapäeva» ära! Ja — vaikivad sellest, et see kodukäija aasta hiljem — 20. novembril 1918 Saksa tädkide kaitse all uuesti ellu tõusis!

Tallinna revolutsiooniline proletariaat andis 1917. aasta novembris «täisvõimulisele esindusele» täisvõimulise hoobi ja kihutas ta põranda alla! Ütelgu meile tänased ajalooõltsijad, kus kohas tõusis Eesti rahvas või oli tõusmas üles selle laialiaietud «täisvõimulise» ja «kõrgema võimu» kaitseks! Sellevastu: maatameeste kongressid detsembri algul «landstoas» ja jaanuari algul Oleviste rahvakojas kuulutasid töörahva nõukogud ainsaks võimuks ja need oleksid seda ka tänini olnud, kui Seckendorff Eesti härraseid «sulaste» valitsuse alt päästnud poleks!

15. november oli nurjaläinud kontrrevolutsiooni katse. See oli nurjaläinud katse Eesti töörahvale uuesti aadli ja kodanluse iket turjale panna, mille ta sealt just heitnud oli.

Ühe pinna peal sellega seisab 24. veebruar 1918. Ka see oli eesti kodanluse nurjaläinud kontrrevolutsiooni katse. Aga, paraku, mitte nurjaläinud kontrrevolutsioon üleüldse! Sest — tuli Seckendorff, kes kodanluselt kontrrevolutsiooni tegemise võttis ja ise kontrrevolutsioonilise pöörde lõpuni läbi viis.

Need kaks kontrrevolutsiooni avantüüri on asutav kogu nüüd sisse õnnistanud, kinnitanud ja «iseseisvuse» nurgakivideks tunnistanud. Meil ei ole niisuguse tunnistamise vastu midagi, sest see paljastab veel kord, et asutav kogu kontrrevolutsiooni sünnitus on! See paljastab veel kord, et «iseseisvus» on tekkinud kodanluse tahtmisest töörahva võimu ja revolutsiooni maha ratsutada.

Ja — 11. november 1918! — See oli kokkulepe eesti kodanluse ja balti aadli vahel. Ivan Poskast ei oleks mingit hauakivi nihutajat saanud mahamaetud «iseseisvuse» hauaukse eest, kui Eestimaa aadel ära tundnud poleks, et ta enam ei jaksa võimu üksi oma käes pidada. Eesti kodanlus sai Saksa imperialistliku kontrrevolutsiooni seaduslikuks pärijaks! Saksa imperialism oli revolutsiooni läbi ränga hoobi saanud, kuid Inglise-Ameerika imperialism oli

oma jõu täies õitses ja — eesti kodanlus sai selle käsikuks, ning selle käsikuna on ta äärmiselt aktiivne olnud töörahva revolutsiooni vastu.

«Purunes okupatsiooni võim liitriikide raskete hoopide all ja jälle hakkas Eesti rahvas vabamalt hingama,» — nii kirjutavad härrased ajalugu!

«Liitriikide rasked hoobid» on ammu juba tehtud, aga — miks püsib okupatsiooni võim Kuramaal ikka edasi? Ja kas ei kaagutanud novembris kõik kodanlikud lehed ja mehed: okupatsiooniväed ei tohi ära minna! Kas ei pakutud neile raha, et nad hakkaksid oma verd valama eesti kodanluse kaitseks? Kas ei ähvardatud paar kuud veel: Saksamaa peab selle eest vastutust kandma, et ta oma väed siit ära viis!

Just liitriikide mõjul püsivad von der Goltz-paša okupatsiooniväed Liibavis ja Miitavis ja Läti Päts — Ulmanis — on «täisvõimulise peaministrina» aia ääres tänavas, aga balti polgu härrased näitavad talle keelt, kui ta oma «valitsus»-hoonesse astuda tahab!

Ja kui Päts jüripäevaks Toompea lossis asus, aga mitte Kalarannas paadi all ei valitsenud; kui Eesti asutav kogu kokku tulla sai, siis tõesti ikka sellepärast, et siin Goltz-pašat enam ja veel ei ole. Goltz-paša sõdurid aga lahkusid siit ainult punaste pealesurumise tõttu. Ja Goltz-paša sõdurid pole veel siin ainult sellepärast, et teil, valgetel, veel korda läinud pole seda p u n a s t kiilu Lätimaal hävitada, mis Goltz-pašat teie kallale ei lase! Ainult sellepärast ei ole teil seda Needra ja Ulmanise operetti, kus üks teist kordamööda vangi võtab ja vangist läbi akna välja putkab «valitsema». Ainult sellepärast, et punaste pealetungimine sakslased välja kihutas, ei ole see nii avalik, nii palja silmaga nähtav, et eesti kodanluse valitsus ja asutav kogu — n u k u t e a t e r on, mida näiteseinte tagant hüppama ja kargama pannakse, nagu neid Pariisist ja Helsingist nõoriga just tõmmatakse. Kui punane vägi ei oleks teid päästnud neist, keda teie iga hinna eest omale pidada tahtsite palgaliste kaitsjatena, siis ei oleks teie, härrad, nüüd «Estonias» oma valet pärgamendile kirjutamas ja seda pärgamenti nahasse köitmas! Me kiidame pärgamenti kui ka nahkköidet heaks, sest nii on seda «iseseisvust» muuseumis parem alal hoida. Aga — rutake sellega, sest varsti ei ole teie oma kubermangus mitte enam peremehed ja teilt, här-

rad deputaadid, nõutakse nahkköite kulud mirovoiga ja kohtupristaviga sisse.

«Koolidesse jäi (peale tsaari kukutamist. — «Kommunisti» toimetus) vene õppekeel... hädalistele uuendustele tehti järjekindlalt takistusi, omavalitsuse asutustes keelati eesti keele õigused, mis kohased vabale rahvale tema omas kodus,» nii see seisab seal pürgamendil kirjutatud ja sellel on — Ivan Poska allkiri, ja Ivan Poska sõidab Pariisi tervele maailmale kuulutama, kuidas Kerenski valitsus Eestit rahvuslikult rõhus oma kubermangukomissari — Ivan Poska abil!

Ja sellel pürgamendil on rahvaerakonna ja maaliidu ja tööerakonna allkirjad, — nende meeste allkirjad, kes Ivan Poskat igapidi toetasid selles, et «koolidesse jääks vene keel», et «hädalisi uuendusi» ei tuleks, et eesti keel — keelatud murrakuks jääks ametiasutustes.

Ja siis, kui Poska neid ja nad ise endid rahvuslikult nii rõhusid ja kitsendasid, siis nad ei tahtnud iseseisvust! Aga kui töörahva revolutsioon iseseisvuse pealt keelu ära võttis, kuid ühtlasi ka rahvusliku surve ära kaotas, siis hakkasid need mehed kangesti iseseisvust tahtma, et — töörahva ikke alt pääseda!

Kui enamlased on ütelnud, et Eesti iseseisvuse üle kasidki naeravad, siis naeravad selle nahkköites vale ja vassimise üle — hanedki!

Aga see on ju kõik — välismaa jaoks kirjutatud. Ja seal see võib krediiti tõsta. Võib lõpukski need ihaldatud 20 miljonit naelsterlingit Londonist laenuks saada ja sellega oma iseseisvuse riismed kõigi karvadega kapitalistidele maha müüa.

On öeldud: mitte kõik need ei saa taevariiki, kes ütlevad: issand, issand!

Ja ka mitte kõik need ei saa iseseisvaks, kes ütlevad: iseseisvus! — selle sõna pürgamendile trükivad ja nahkaante vahele köidavad! Sest saab nahkne iseseisvus! Iseisvus, mida venitada ja venitada võib, mis aga kunagi mingit mõõtu välja ei anna!

Sest emb-kumb:

Kas võidab töörahva revolutsioon, ja siis loksuvad punased lained ka üle selle elava hiina müüri, mis kodanlus on Eestile ümber ehitanud, ja siis on kodanluse iseseisvusel

lõpp, algab töörahva iseseisvus nõukogude vabariikide peres.

Ehk jälle võidab kodanlik kontrrevolutsioon. Ja siis hakkab Venemaal Koltšak valitsema või Denikin. Siis saab Eesti Venemaa kubermanguks ...

Eesti kodanluse iseseisvuse jant on alati põhjatu pettus ja töörahva revolutsiooni kägistamine olnud. 19. mail ulatas see pettus oma kõrgema tipuni!

Laidoneri väed olid Jamburi ja Veimarni ära võtnud ja liikusid edasi Peterburi peale; Inglise laevastik varitses Kronlinna all, toetas valgete pahemat tiiba ja ähvardas punaste paremat tiiba, töörahva revolutsiooni kägistamine oli täies hoos! Sotside õnnistusel ja Mannerheimi «moraalsel» toetusel rutati maailmale veresauna koledusi näitama, mis Pariisi Kommuuni ja Soome töörahva veristamise varju jätaksid. Ja samal ajal kirjutati «Estonias» «iseseisvusele» alla. Nurjatumat liiva silmapuistamist rahvahulkadele ei või olla!

«Iseseisvuseakt» on pettuseakt, on töörahva kägistamise akt, on tulevase Eesti kubermangu nurgakivi!

«Kommunist» nr. 3 (17), 21. mail 1919

Ilma allkirjata

MEIE VÕIDAME

Mitte kunagi ei lahkunud see mõte: meie võidame! Kisendavas viletsuses elades, terve elu hällist kuni hauani toore vägivalda poolt purustatud, nagu lilled suitsu vingus kokku langedes, kui vägivald ja vale puudutab, vajasid nende pead norgu, aga ei kadunud silmapilgukski mõte: meie võidame!

Kord ikka kasvame, kord purustame, kord virutab meie kõikide vihaga täidetud, ülekohtuga kihvtitatud hing vale-tajate ja vägistajate ikke, vabaneb rusutud mõistus, tõuseb kõrgele alandatud tundmus.

See tundmus: meie võidame! elas kui salajane tuli miljo-nites hingedes, hõõgus, soojendas, julgustas, andis jõudu vastu pidada.

Aeg tuli, meie purustasime.

Ühel hoogsal tuulepuhangul paisus hõõguvast tulukesest määratu tulemeri.

Voolates, enese alla kõike mattes hävitas see vihane tule-leek verest nõretavad orjusahelad, vabastas orjad timu-kate võimusest, heitis põrmu inimsoo igavesed vaenlased ja kosutas oma soojendava tulega neid vaevatuud, viletsu-ses sündinuid, orjuses vaevlevaid hingi, neid tulevaseks otsustavaks võitluseks ette valmistades.

«Revolutsioon», «mäss», «segadus», ütlesid harilikud inimesed uudishimulikult silmitsedes, südames varjates ala-tut tundmust — kartust — oma väiklase «mina» pärast.

Aga need, kes häbistavate orjusahelate otsekohesed kand-jad olid, kes kapitali kihvtist hingamist alaliselt oma lähedal tundsid, teadsid, et see alles algus oli. Revolutsioon, mis uue elu pidi looma, vana hävitama, ei olnud veel läbi elatud, see oli alles ees.

Tuli leida, mida põletada. Kõik puru võttis tuld. Vihane leek lendas üle maa, sealt edasi üle piiri, igal pool enesega vabastust kaasa tuues.

Algas võitlus kahe loodusejõu vahel: orjade valu ja kannatuse tuleleek hävitas, purustas, ja teda lämmatada püüdis maailma türannide õelus, kord siit, kord sealt üksikuid tulekeeli välja kiskudes.

«Kodusõda», sosistasid harilikud inimesed, oma väiklase «mina» pärast surmahirmul olles.

Aga need, kelle «mina» maailma kurnajate poolt tervelt ära neelati, kes midagi peale häbistavate orjakütmete eramanduseks ei võinud nimetada, kelle pühamad tundmused, armastus, ausus mudasse tallati, kes peale viletsa elu vangikodades, taigas kõdunedes midagi ei näinud, need teadsid, et praegune võitlus on uue elu võitlus ja et selles võitluses pidime nüüd võitma.

Meie võidame! kõlab nüüd selgelt ja valjult. Nüüd kostab teistsugune kaja; nüüd laulab temas uus hing — võimsalt, kaasakiskuvalt.

See on sügav, ammutamatu eluallikas, täis võiduvõimu. Ikka ja ikka valgub siit leegisse uut õli, uut jõudu. Sügav tundmine, et elu seda väärt on, et elada, ajaloolised ideaalid seda väärt on, et nende eest võidelda, kinnitab võitlejate rinda.

Julgemalt kui kunagi kostab vabastatud orjade, uue elu eest võitlejate hüüd: **M e i e v õ i d a m e !**

«Klassivõitlus» nr. 11, 1919

Allkiri: T. Tiibus

WILSONI HEERINGA EEST

Kommunistliku Partei Eesti Keskkomitee väljaanne ja toimetus

Seltsimehed! «Enamlaste neljast miljonist», mida kelm Laidoner kord E. am.-üh. kesknõukogu, kord meie tasku toppis, on jätkunud ainult kodanlusele — keelepeksmiseks ja sotsidele — provokatsiooniks. Partei trükikoja kulude katmiseks ostke seda väljaannet. Kes enam kui 3 marka ohverdada tahab, ostku enam kui 1 eksemplar ja andku mak-suta edasi!

*

President Wilson on Pariisis mai algul 1919 äravalitu-tele kõnet pidades ütelnud:

«Viimaste kuude jooksul olin ma kindel selles, et on olnud aegu, mil Euroopa rahvad ei ole aru saanud Ühendriikide rahvast, ja nimelt Euroopas on arvatud, et ameerik-lased on peajasjalikult ainelistest ettevõtetest huvitatud, ameeriklasi peeti «kõige vägevama dollari jumaldajateks», kuid tõepoolest on meie tegusid ikka inim-likkus ja õigluse kõrged põhimõtted juhtinud, õigluse kõrged põhimõtted, mis kunagi ei ole tuhmunud, niikaua kui meie riik seisab. Meie tulime maailma, andudes vabadusele, ja ikka oleme aidata püüdnud neid, kelle vabadus hädaohus on olnud.»

Mis suurvariseri keeli: «meie, ameeriklased», on, see on lihtsureliku keeli: paarkümmend Ameerika ülimiljardäri ja hiiglamiljonäri.

«Inimlikkusest» juhitud, paiskasid nad uued miljonid terveid ja elavaid inimesi maailmasõja tapamasi-nasse, täitsid oma taskud äraarvamata sõjakasudega ja külvasid maapinna surnukehade ja vigaste santidega üle, uputasid maailma veresse ja pisaratesse.

«Õigluse kõrgetest põhimõtetest» juhitud, panid nad võidetud maadel revolvri otsaesisele: tükelda-vad Türgimaad, Austriat ja Ungarit; kisuvad Saksamaa küljest ära maakonda mäekaevandustega; röövivad võide-tutelt ja jagavad võitjate vahel asumaid, kaubalaevastikke;

õigluse kõrgete põhimõtete kroonimiseks nõutakse paarisaja-miljonilist kontributsiooni, 150 000 karielajat ja igavest nülgimise ja röövimise õigust.

«Vabaduse kaitseks» asutatakse rahvusvahelist sandarmite liitu, rahustatakse veriselt Iirimaad, Egiptust, Indiat, Türgimaad, Afganistani, Pärsiat, Koread, proletariaati Inglis- ja Prantsusmaal ning Ameerikas; keeratakse silmust punase Venemaa ärakägistamiseks!

Kullajumalate inimlikkus, õigluse ja vabaduse armastus näljutab poolt maailma, tallab inimesi jalgega, needib ahelasse tööorje. Kuldvasika sõrg vajutab orjusesse kõiki maid ja rahvaid.

Aga Eestis palvetavad taeva- ja maaliitlased, töö- ja rahvaerakondlased, sotsid ja papid: Pariisist tõuseb meie iseseisvuse ja ärarippumatusse päike! Hosianna Lääne demokraatiale! Needus punasele katkule!

Isegi poodud hobusevaras on võllas rippumatum kui «rippumatu ja iseseisev» Eesti! Pahandage Soome ülemlihunik Mannerheim ära, ja Eesti «rippumatu» härrasriigi traatpupe valitsus on üle öö rahata ja pankrotis, sest Eesti «raha» trükitakse Helsingis soome valge kodanluse armust. Pahandage Pariisi maailmasandarm ära, ja «rippumatu» Eesti on ilma kõigest, mille najal ta «iseseisev» valitsus «ise» seisab. Eesti iseseisvus on neegrivürstiriigi iseseisvus, olgu ta kellegi poolt tunnistatud või mitte.

«Ameerika aitab meid! Inglismaa aitab meid! Vägevad liitlased aitavad meid!» — nii löövad kodanlikud kelmid lokku ja koguvad rahvast sõtta punase Venemaa vastu.

Ja — nad on «meid» aidanud. Nad on sõjamoona saatnud, nad on aga ka heeringat ja vilja saatnud. Muidugi mitte muidu, vaid «õiglase» turuhinnaga! Aga selle eest on Eesti valgevägi pidanud võitlema. Selle eest on sunni viisil valgeväkke mobiliseeritud Eesti töörahva pojad pidanud oma verd valama, oma proletaarlaste kätega proletaarset revolutsiooni kägistama!

Wilson vahetab oma heeringaid aurava inimesevere vastu!

See ülemkelm on kapitalistliku röövõiguse põhjal terve maailma paljaks riisunud, on lugemata varasid oma kapitalistidele kokku kuhjanud. Ja istudes kokkuriisutud saagi otsas, peab ta paljaksröövitutele oma «mäejutlust»:

«Laske need lapsukesed minu juurde tulla, sest nende

päralt on üks väike kübemekene sellest määratust saagist, mis meie selles sõjas kokku röövinud olemel!»

Aga kehv Eesti emakene laseb tänapisara veereda üle koltunud palge, et — vaadake! nüüd ometigi oleme midagi juba saanud! — Jah, ütleme meie, nüüd ometigi oleme nii kaugele saanud, et röömu tunneme, kui meie lastele nagu kerjustele härraste laua alla pudenenud palukesi jalaga ette lükatakse!

Närige, närige Wilsoni heeringat ja saiakakku, nälgiva Eesti töörahva nälginud lapsed! ¹ Aga — närides heeringat, mis «kingitud», küsige oma emakeselt, miks on rikka lapse laual ostetud hanepraad! Miks peab armupalukesi vastu võtma selle laps, kelle vanem palehigis orjab, neilt, kes kunagi ei tööta?

Röömustage emad-lapsed! Röömustage lapsed-vaesedlapsed! See on teie meeste veri, see on teie poegade veri, teie isade ja vendade veri, — see Ameerika onu saiakakk. Iga raasukese küljes on miljonite langenute ja vigastatud sõjameeste-invaliidide verepiisk! Iga raasukese küljes on kümnete miljonite leinavate emade, naiste, vendade, õdede, laste silmapisar ja kole needus! Iga raasukese küljes on sadade miljonite higi ja ohked, iga raasuke on röövitud töötavalt rahvalt ja toreda käeliigutusega ette visatud neile, keda annetajad ise on tõuganud viletsusse maailmasõja ja piirita kurnamise läbi!

Närige Wilsoni heeringat, Eesti proletariaadi lapsed! Aga iga suutäiega sööge enesesse ka piirita viha ja põlgust nende kullajumalate vastu, kes teile saia annavad ja ütlevad: näe, siin on, võid süüa! — aga enne mingu sinu isa ja vend ja tapku minu vaenlasi!

Kui teie kuuleksite rikast meest nälginule ütlevat: sa oled nälgas? siin on leib sinu jaoks ja siin veel teine — sinu nälgivate laste jaoks! aga — mine ja tapa minu verivaenlane maha, siis saad! — kas ei täidaks teid siis kirjeldamata jälestus selle nurjatu kurjategija vastu, kes ligimese nälga kasutab, et teda mõrtsukatööle, vennatapmisele ahvatleda ja sundida! Meie küsime: miks peab teistsugust mõõdupuud tarvitama, kui see rikas mees on Wilson ja Lloyd George ja Clemenceau! Miks peab teist mõõdupuud

¹ Töörahva nälginud lapsed seda heeringat nüüd küll kuigipalju närida ei saa. Kodanlaste «Lastekaitse» kaitseb nende kõhtusid seedimisvaeva eest ja jagab Ameerika onu kingitusei peasjalikult kodanlaste võsudele. L a d u j a.

tarvitama, kui rikaste meeste klass, kapitalistide klass töörahvast Kaini tööle sunnib, et päästa söödikute eesõigusi ja kapitalistlikku kurnamisvabadust!

«Meil peab tugev valitsus olema, meie peame oma iseisvuse eest võitlema, siis ei jäta ka liitlased meid avitamata, siis saame rippumatuks riigiks!» — seda on kodanlik ajakirjandus «Sotsiaaldemokraadiga» eesotsas meile kuude kaupa pähe tuupinud.

Valgete valitsus tegi «tugevuse» eksami, kui ta Saaremaad pööraselt veristas, selle asemel et sinna mõnda kelmi sotsi läkitada seletama, et Saaremaa töörahva huvides ikkagi on Venemaa töörahvast maha tappa ja rahvusvahelist proletaarset revolutsiooni maha ratsutada. Valgete valitsus tegi «tugevuse» eksami, kui ta üle maa Mannerheimi rohusedeli järgi kuni 2000 töörahva poega ja tüdarta igaveseks ära rahustas. Valgete valitsus tegi «tugevuse» eksami, kui ta tuhandeid proletaarlasti vangikodadesse ja vangilaagritesse heitis nälgima, piinlema ja surema. See eksam kestab tänapäevani edasi!

Selle eest on meid siis ka avitatud! 160 000 dollari eest kingib «meile» Ameerika röövelukas toiduaineid laste jaoks! See kingitus on vähem kui 100 dollarit iga ärahukatud proletaarlaste eest! Ametliku kursi järgi — vähem kui 4500 Eesti marka! Paras hobusekronu hind! Neelake isukalt Ameerika onu maitsevat kingitust, Eesti töörahva lapsed! Inimlik, õiguse ja vabaduse armastaja kuldvasikas on teie isade ja vendade elu kaalunud ja hinnanud!

Need nähtavad asjad selles jõledas sakramendis, mida kuldvasika preestrid meile pakuvad, — «hapnemata leib ja marjaviin», — Inglise nisuleib ja konserveeritud piim — on ristilöödud töörahva ihu ja veri, mida meile sisse antakse, et see ihulik söömine ja joomine meile oleks enamuse patu andeksandmiseks. Kahjatsese siis, pöörake punasest patust, olge taltsad, kui teid kurnatakse ja rõhutakse, ja uskuge, et kuldvasika riik saab kestma igavesti!

Kui Eesti «iseseisvus» poleks eesti kodanluse teadlik pettemäng, siis võiks ütelda, et ajaloo vanake on võrdlematu pilkaja: riigi asemel said ja saavad nad — heeringad!

Koltšak on alles kaugel, aga see kodanluse lunastaja heidab oma varju kaugele enese ette.

«Maaliit» tasandab talle ettevaatlikult teed — jutustab kõige ilmsüütuma näoga «noortest aatelistest ohvitseri-

dest», kes Koltšaki ümber olevat kogunenud, et uut Venemaad üles ehitada. «Päevaleht» tõttab, et «Maaliidust» mitte maha jääda, ja trükib selle kirjatüki «erapooletult» ära. Tuleb meelde 1917. aasta augusti lõpp — Kornilovi mäss, ning nüüdsed patenteeritud demokraadid — Tõnissonid, Birkid, Teemantid.

«Erapooletu uurimine pole veel selgeks teinud, et Kornilov kontrrevolutsiooni kavatses,» vaidlesid need Eesti sotsiaaldemokraatide liitlased ja kaaslased, kui enamlased Eesti «maapäeval» ette panid Kornilovi kontrrevolutsiooni katset hukka mõista. Ega nüüdki «erapooletu uurimine» veel selgeks teinud pole, et Koltšak pahem «demokraat» on kui Päts, Tõnisson ja Birk! Aga — seekord on neil õigus! Koltšaki vaim on juba kuude kaupa Eesti kohal lehvinud. Kord on tal Pätsi, kord Strandmani pale olnud. Ta teod aga on püsivalt Koltšaki teod olnud.

Detsembris, jaanuaris, veebruaris rahustas Eesti valgete valitsus töörahvast just niisama kui seda «Venemaa ülemvalitseja» Siberis ja Uraalis tegi! Kui peale märtsit Eesti asutava kogu asemele siia Koltšak oleks tulnud, siis oleks temale niisama vähe rahustamise tööd üle jäänud kui asutavale kogulegi üle jäi. «Iseseisvus» päästis meid kodusõjast ja klassisõjast just niisama vähe kui iga muu valge valitsuski Eestis, kes ilma «iseseisvuse» viigi-puuleheta just niisamasuguse möllu loonud oleks.

Õeldi, et iseseisvus «meile» võimalikuks teeb maaküsimust nii otsustada, kui «rahvas» seda soovib. Nüüd on «täisvõimulise» asutava kogu maakomisjoni otsustanud: kui parunite mõisad võõrandada, siis tuleb ta su maksta niihästi maa kui ka inventari eest. Sotsid hooplevad, et nemad selle vastu hääletanud! Ka vastu hääletades andsid nad töörahva tulud ära. Nad ei oleks üldse mitte pidanud kaasa hääletama. Nad oleksid pidanud maakomisjonist ja asutavast kogust lahkuma! Nad oleksid pidanud kas või 24. tunnil töörahvale ütleva: ainult revolutsioonilisel teel võib maaküsimust nii lahendada, kui seda töölisklassi tulud nõuavad. Aga me teame, et nad jäävad asutavasse kogusse (niisama kui sotsialistid-revolutsionääridki!), nad saavad tegema sõnu tasu vastu. Aga nende jäämine on tegu, millega nad töörahva uuesti ja põhjalikult ära annavad. Nad jäävad ühes kodanlusega asutavasse kogusse ja aitavad seega

kodanlust jällegi töörahva vastuhakkamist maha suruda, kui töörahvas parunitele tasu ei taha maksta selle eest, et parunid aastasadade jooksul ta verd imenud on. Koltšaki vaim lehvib ka sotside pea kohal!

Eesti mõisnikkude ja hallparunite maid ei võõrandata. Parunite maa eest (kui neid ikka tõesti hakatakse võõrandama!) on otsustatud tasu maksta. Ühismajapidamisest ei ole juttugi. Kahehobuse-kohtade sigitamise otsus on garanteeritud. See kõik on — nurjatu äraandmine. Kahehobuse-kohad on kinnised paradiisid proletaarlastele. Või on «meie» «aatelised» sõdurid tõesti juba niipalju punaste taskuid tühjendada jõudnud, et iga Eesti proletaarlane, kes sunduslikult valges väes, oma 20 000—30 000 marka välja panna võib? Või on meie sotsid Eesti töölisklassi tõesti juba nii jõukaks lobisenud, et töötav või tööta proletaarlane kahehobuse-koha pidajaks võib hakata? Ja — kas on parunid tõesti juba nii vaeseks jäänud, et eesti rahvas neile tasu maksuma peab? Siin on meil tegemist rahva taskute tühjendamisega ja parunite taskute täitmisega! Parunid on meid nülginud 700 aastat! Eestil oli vaja «iseseisvaks» saada, Eestil oli vaja «oma» ministrid ja valitsus saada, et veel kord nülgimise alla minna, veel kord parunite taskuid täita rahva varaga!

Wilsoni heeringas on kui kratt, kes varasid kokku kannab neile, kellel — küllalt on! Wilsoni heeringas maksab meile verehinda! Ta maksab niisama palju kui kõik parunite mõisad ühes elusa ja eluta krempliga ühtekokku! Sülitage välja suust see heeringas, võtke püssid, kukutage Eesti kodanlik valitsus ja — leppige kodukasvanud silguga! Siis saate lahti parunitest, siis peletate ära Koltšaki vaimu, olete vabad ja iseseisvad kodanluse ja tema varade üle valitsemises!

«Iseseisvuse» nimel on «meie vahvad väed» Gatšina külje alla tunginud, Oudova ja Pihkva ära võtnud ja poole Lätimaad punastest puhastanud. Alles aprillis räuskas «Sots.» Pätsi, ta sahkerdavat hommikust õhtuni kõiksugu tumedate jõududega — Rodzjankode ja Judenitšitega, ja «Sots.» küsis kurjalt: mis on sõja sihid? Tuli kasuta kogu kokku ja sotside nimel küsis sots Vain: ütelgu valitsus, mis on selle sõja siht? Aga siis nad asusid ise valitsusesse ja nüüd võib pimegi näha, mis sihi sotside valitsus sellele sõjale andis. Päts — sahkerdas ta, mis ta sahkerdas, aga

Peterburi, Moskva ja Riia peale marssimist ei olnud. Sotsid on sahkerdamisest muidugi nii kaugel kui taevas tähtedest, aga sõjakäik punase Vene- ja Lätimaa sisse on fakt. Päts ei võinud seda riskeerida, aga — asutav kogu riskeeris. Asutav kogu on ju «rahva» «täisvõimuline esindus»!

Kuid nüüd peab kate langema ka kõige pimedama silmade eest!

Kui Eesti valgete dessantpataljon Krasnaja Gorkat Kroonlinna külje all võtmas käis, siis kuulutati välja: ingerlased ja isurlased, kes enesemääramise eest võitlevad, tegid dessandi! Aga paari päeva pärast juba kaebas «Estur» hapu näoga: niisama kui peale Narva võtmist, kirjutavad ka nüüd suuremad välismaa lehed — *Judenitš* olevat Peterburi võtmisele asunud jne. Ingerlaste ja isurlaste mardisandimäng näib Eesti valgetele pahasti lõppevat: ei jõua välismaale selgeks teha, et need «enesemäärajad» ingerlased ja isurlased Eestimaa talutaredest ja rikkamatest perekondadest pärit on. Loorberid lähevad mardisantide ehteks ja Eesti valgetel tuleb suu puhtaks pühkida. Kui välismaal *Judenitš*, Põhja korpus, Balti polgu parunid Eesti valgete päikest tänini varjasid, siis kaob ta nüüd veel ka isurlaste ja ingerlaste varju. *Judenitš* aga puhub ennast veel kord nii laiaks.

Sel samal ajal tulevad lõuna poolt uued võistlejad Eesti valgete loorberikrantsi järele kätt välja sirutama.

Juba 30. aprillil üleskutses «Tööraha poegadele Eesti valges väes», toonitasime meie pilklikult: «Tungige ennast-salgavalt Heinaste, Volmari, Marienburi sihis Riia peale! Seal ootab teid von der Goltz, kes Soomemaa ära rahustas! Seal ootavad teid vanad sõbrad — Saksa valged divisjonid! Seal ootavad teid Kuramaa parunite väesalgad, kes Läti kodanliku valitsuse kukutasid! Seal näidatakse teile puuris Läti ministreid! — Sõdige surma põlates! Ja — teie saate varsti ka Eesti ministreid puuris näha!»¹

Nüüd on see osalt käes, osalt homme ülehomme kätte tulemas. Ainult ses suhtes oleme eksinud, et Läti «ministrid» mitte puuris pole, vaid Inglise ristleja varjul lodjas istuvad ja võimu õngitsevad, seni aga ainult... kiiskasid saanud on. Needra «kabinet» aga on toredasti salongvagnites Riiga sisse sõitnud «valitsema». Aafrika neegrivürs-

¹ «Kommunist» nr. 2 (16), 11. mail 1919. — Toim.

tide valitsuste ja valitsejate kukutamise ja troonile tõstmise jant on Baltimail etendusel! Varsti hakkame seda kometit ka Tallinnas ilma maksuta nägema. Tsirkus läheneb iga päevaga. Laidoneri staabi teadaanne kuulutas seda juba 4. juunil ametlikult: «Saksa Landeswehr, selle asemel et Riiasid ida poole enamlastele järele minna, katsub igapidi rohkem põhja poole meie vägede ringkonda tikkuda,» jne. «Päevaleht» trööstib: Laidoner olla selle vastu «tarvilisi samme» astunud. Oo, ta astus neid siis, kui ta Eesti valgetele vägedele käsu andis punast kiilu välja lüüa, mis Eesti valgeid von der Goltzist ja tema vahvast major Fletcherist lahutas. Laidoneri ja teisi Eesti suurnikke ju miski hädaoht ei ähvarda. Tema on omale täitsa seaduslikult mõisa otnud, aga mitte mingisuguse asutava kogu mingisuguse otsuse põhjal mõisate võõrandamise üle õiglase tasu eest — enesele mõne kahehobuse-koha põliselt rentinud. Laidoneri mõis ei ole hädaohus. Raamoti mõis ei ole ka hädaohus. Pätsi Harju pank pole ka hädaohus jne. jne. Nad ootavad vaikse värinaga major Fletcherit, et silmi jõllitades ilma vastupanekuta alistuda sellele «hirmsale» vägistajale. Fletcher on ütelnud, et ta ei tunnista valitsust, kes eraomanduse puutumast rikut. Päts ja Tõnisson on igal juhtumisel ju ka asutavas kogus vahvasti võidelnud eraomanduse pühaduse eest! Major Fletcher tuleb nende loomuliku liitlasena. Major Fletcher tuleb seda läbi viima ilma üleliigsete sõnadeta, mis Pätsi ja Tõnissoni parteimehed ühes taevaliitlaste, sakslaste ja venelastega asutavas kogus läbi viia ei saanud.

Laidoner olla tarvilisi «samme astunud». Aga — kas tal Inglise konsulilt luba on? Kas tal Wilsoni heeringa-agentidelt luba on? Kas antakse Londonist ühtegi suurtükki, ühtegi suurtükikuuli Saksa valgete divisjonide pommitamiseks?

Kelmid ja narrid ütlevad: Inglismaa meid juba hädasse ei jäta! Inglise seda juba sündida ei lase, et parunid siin võimule pääseksid!

Kas ikka tõesti hädasse ei jäta!? Aga miks nad siis Ulmanise valitsuse — Liibavi reidile lodjale kiiskasid õngitsema jätsid? Miks sõitis Needra veristatud Riigasisse? Miks jäi Ulmanis vihmaussi õnge otsa poetama? Kus on Läti «rahvuskogu»? Miks jäi Goltz-paša edasi Liibavi? Miks sallib Inglismaa, et Kuramaal ja Lõuna-

Liivimaa l parunid valitsevad? Miks ei salliks ta seda mitte, et parunid ka Põhja-Liivi ja Eesti kubermangus uuesti valitsema pääseksid?

Missugune Inglismaa, missugune ingl'ane päästab teid, kelmid ja narrid, parunite käest? Kas ikka seesama, kes landlordide mõisaid ei võõranda, kuigi nad Inglismaal paiguti suuremad on kui meie vald või kihelkond? Kas päästab teie «demokraatliku» korra ja asutava kogu seesama Inglismaa, kes väevõimuga oma proletariaadi üle valitseb ja ühtki asutavat kogu oma pinnal ei salli?

Kelmidel on pidu igal juhtumisel, aga narridel nülitakse seitse nahka seljast.

Rahva suurejooneline äraandmine pandi juba 11. novembril 1918 käima, kui Ivan Ivanovitš Poska Seckendorfi ohjäd oma kätte võttis, nagu ta kord Korostovetsigi ohje oma käes hoida püüdis. Nüüd ollakse selle äraandmisega lõpule jõudmas. Rahvas on otsekohe ja avalikult parunitele ära antud! Küll leidub ka meil oma Needra, kes uue «rahvavalitsuse» kokku seab.

Ja misjaoks otsida Needrat? Strandmani, Oina ja Tõnisoni valitsus on tänini mitte vähem sõnakuulelik olnud kui Needra! Kästi Peterburi, Luuga, Pihkva, Riia peale minna ja — mindi! Misjaoks vahetada traatpupesid, kui vedrud ja nupukesed täies korras on!

Meie ei ütle, et Eesti «Needraga» palju muutuks. Iseisvust ei ole ju kunagi olemas olnud. Reaalsete nähtuste hulka pole see värk kunagi kuulunud. Parunite tulud on laialt kaitstud olnud. Saaremaa veristati just parunite kaitseks ära. Mõisate ülevõtmine oli abinõu, et põllud sööti ei jääks, ja polnud mõisate võõrandamine. Töölisküsimuses on Eesti valgete valitsus ammu juba Seckendorfini jõudnud. Nüüd koguni palgaküsimuseski. Seckendorfi õpetus see ju oligi, et suured palgad elu kalliks tegevat. Sellega põhjendas ta palkade alandamist. Nüüd lükati kõrgendatud tariif «sotsialistliku» valitsuse poolt tagasi, et — tööliste «suured» palgad elu veel kallimaks ei ajaks! Major Fletcher ei too meile midagi, mis põhimõtteliselt või oluliselt uus ja enneolemata oleks.

Proletariaadi vaenlasele — eesti kodanlusele tuleb uus liitlane juurdel Proletariaat peab mõlema vastu võitlema ja mõlemaid lööma.

Sotsidele jäägu ülesanne töörahvast petta ja teda üles kutsuda seda kodanlikku võimu päästma, kes major

Fletcheri ise omale kaela tassinud on, selgesti teades, mis ta teeb. Sotside «võit» asutava kogu valimistel oli see, mis kodanlusele võimalikuks tegi Londoni sandarmite käsku täita ja punaseid Lätimaalt välja lüüa ning Eestile valge vööga kōri kinni nõorida. Sotside ja kodanlaste nurjatu äraandmine oli see, kui Pihkva, Oudova ja Jamburg Vene valgete lihunikkude kätte anti. Sotsid on seda äraandmist täiesti teadlikult toimetanud. «Sots.» on enam kui üks kord kirjutanud, et valge Venemaa silmuseks on Eestile. Muidugi siis ka kahekordseks silmuseks Eesti töörahvale. Nüüd nad on selle silmuse valmis seadnud ja Eesti proletariaadi kaela ümber pannud lisaks esimesele silmusele, mis nad meile kaela heitsid mullu novembris Pätsi valitsusesse minnes!

Eesti proletariaat peab mõlemad silmused korraga läbi lõikama. Eesti töölisklass pooks iseennast, kui ta Põhja korpuse ja Fletcheri silmust rebiks ja eesti kodanluse väevõimuvalitsuse silmuse puutumata jätaks. Eesti kodanlust Fletcheri ja Pihkva valgete vastu toetada, seda võib ainult ori, kes härraste veovankri külge needitud ja sinna jääda tahab!

See valge vöö ei ole nii lai, et väliste punaste ja Eesti töörahva sisemine pingutus teda lõhkuda ei suudaks. On aga viimane aeg, et Eesti töölisklass kodanliku valitsuse kukutaks. Sest see valitsus annab meid tervelt Koltšakile ära. See valitsus on meid juba ära andnud!

Proletariaat peab iseseisvalt võitlema kõikide oma vaenlaste vastu, olgu need eesti kodanluse või venelaste, või isurlaste, või Läti, või Saksa valged polgud ja divisjonid. Proletariaat peab iseseisvalt võitlema ja — mitte Wilsoni heeringa, vaid võimu pärast!

Töölisele on antud heeringat, aga samal ajal on härrased miljoneid oma taskusse pistnud! Sahkerdaja ning varas V. Puhk (kes ei teaks vennakseid Puhkisid) on «natuke» piiritust «üle võtnud» ja sellega kaks miljonit puhast teinud. Üks Puhk oli «riigivaranduse ülevõtmise komisjonis». Teine Puhk oli kaubanduse- ja tööstuseministri Kōstneri abi. Üks «võttis üle», teine andis väljaveo lubasid, ja — Soome markade kurss on ju hästi mekkiv igale iseseisvuse ja Soome silla apostlile.

Töölised aga istuvad tööta. Töölised nälgivad ka siis, kui nad tööd teevad. Tükeldatakse ja «võetakse üle» mõisaid. Ja jälle visatakse tuhanded proletaarlased uulitsale. Suu-

remale osale töölisklassist saab isegi nigel Wilsoni heeringas varsti aineks, mida ta magasin vaateaknal imestleda võib, ja Eesti demokraatlik vabariik jätab talle seejuures piiramata vabaduse — ila neelata ja uulitsa tolmu juurde hammustada. Igapidi muutub töörahva seisukord viletsamaks ja hädarikkamaks.

On seltsimehi, kes hingetäiega on kirunud: las läheb hullemaks, las hakkavad veelgi viletsamat näljapalka saama, siis lähevad ometi kord silmad lahti selle kohta, mis värk see iseseisvus õieti on! — Niisugune «viletsuseteooria» ei ole õige. Saksa okupatsiooni aegu läks töörahva seisukord järjest viletsamaks. Aga just see viletsus suruski hulgad niisugusesse ükskõiksuse ja allaheitlikkuse seisukorda, et Päts pukki ronida võis. Igal asjal on oma piir. Ka viletsus võib töölise lõpuks nii viletsaks teha, et ta ühtemoodi Pätsi ja Strandmaniga ning Koltšaki ja Fletcheriga lepib, kui ta aga raasukenege süüa saaks! Töölisklassi peab järjest revolutsioonilisele võitlusele üles kutsuma, teda peab väsimatult selleks organiseerima, aga mitte — istuma ja ootama, kuni töörahva viletsus viletsamast viletsamaks läheks. See oleks näljamäss, milleni me sel moel välja jõuda võime, aga mitte proletaarne revolutsioon.

Tänaseks — juunikuu alguseks — on Eestis väga selge ja mittekahemõtteline seisukord tekkinud. Isegi palgalolusid ei saa töölised enam parandada ilma revolutsioonita. Tallinna proletariaadi ja Ametiühingute Kesknõukogu võitlus palgakõrgenduse eest näitavad seda selgesti. Sündmused on liiga värsked, et nende kirjeldust siin oleks vaja korrata. Kogu «iseseisvuse» aparaat pandi liikuma, et tööliste majanduslikku võitlust lüüa.

Tõsiasi oli ju 10. maiks see, et teised linnad streigiks vähemaidki ettevalmistusi teinud polnud. Eestimaa Ametiühingute Kesknõukogu ei saatnud mitte ühte seltsimeest ei kuhugi Tallinnast välja, et teadustadagi, et tahetakse üldist streiki teha. Agitatsioonist teistes linnades ei olnud juttugi! Raudteeliit ei olnud ei miskit streiki otsustanud. Ja siiski võttis värske valitsus äärmised abinõud tarvitusele, et alla suruda streiki, millest juba ette teada oli, et ta üldisena kuidagi kujuneda ei võinud. Vangistati, vägistati, valetati. Kust ja millest tuli see kabuhirm valitsuse ridades? Vaadake, Inglise konsul (iseseisvuse keeli: saadik) asub Tallinnas! Heeringas, ah mait, tahtsin

ütelda — iseseisvus oli hädaohus! Ega see valitsus «tugev ja püsiv» pole ja «tunnistamist» ei leia, kes töölisi streikida laseb! Väljaspool kahtlust on tõsiasi, et majanduslik streik ja «iseseisvus» tuli ja vesi on. See aga teeb revolutsiooni veel tarvilikumaks kui ta senini oli! Kelmidevalitsus teadis, et üleüldise streigi hädaohtu reaalselt olemas ei ole. Ta riputas aga justament üleüldise streigi ja «enamlaste neli miljonit» suure kella otsa, et sellesse kärke summutada seda lihtsat tõsiasja, et töölisel palgakõrgendust ei saa, kuni nad kelmidevalitsust ei kukuta ja võimu enda kätte ei võta.

On alasti avalikuks saanud, et sotsid sellesse valitsusesse on astunud ilma tingimusteta. Valgete tungimine Venemaa ja Lätimaa sisse, valitsuse võitlus palgatarifi kõrgendamise vastu ja maakomisjoni otsus, et Laidoneri, Raamoti ja teiste suguvendade mõisad sugugi võõrandamisele ei tule, parunite omad aga tasu eest võõrandatakse(?), — need asjaolud näitavad, et sotsid kahe kodanliku erakonnaga kokku leppides ei millegi kohta kokku leppinud ei ole, vaid lihtsalt kodanlusele alla vandunud on. Nad lohisevad kõikides tegelikud esammudes abitult kodanluse järel, ja Pätsil on kõik õigused — habemesse naerda! Wilsoni heeringas aga ja valge vöö tekkimine Eesti ümber taltsutavad need «kodulevandid» lõpulikult ära ja nimelt nii, et nad isegi käremaid ja sotsialistlikkusid sõnakõlksusid enam ei julge teha. Sotsid lähenevad uuele veebruarile, ja seekordne pankrot saab veel armetum kui eelmine. Sest veebruaris tuli neil kapituuleerida nende sisemiste valgete sõjajõudude ees, mille loomises nad Pätsi jõudumööda aidanud olid. Nüüd aga tuleb neil lipp alla lasta (pooles mastis on ta kogu aeg!) nende väliste valgete sõjajõudude ees, mis nad Eestile kaela tassisid, kuna nad «võidurikka» sõjakäigu kolmel väerindel tegid. 5. juuni juhtkirjas sügab «Sots.» juba kuklatagust ja ütleb, et tuleb kõik senised sidemed katkestada ja sõjategevus «uuele alusele» seada, kui Wilson ainult heeringat pakub ja iseseisvust ei anna selle Kaini töö eest, mida sotsid toimetavad.

Sidemete katkestamist ülemaailmse sandarmiga võiksime meie ainult tervitada. Aga see teeks paratamatult tarvilikuks ka selle valge vöö hävitamise, mis praegu Eesti ümber on tänu sellele, et sotsid kõiksugu «kahtlaste suurustega» ei sahkeda, nagu

enne Päts. See kõik on aga teostatav ainult siis, kui sõtsid töörahva diktatuuri eest Eestis eneses hakkaksid võitlema ja sõja Venemaa töörahva nõukogude vastu jätaksid.

Teiste sõnadega: sõtsid peaksid piigi otsa ümber pöörama kodanluse vastu ja sellele kaldale üle minema, kus proletariaat punase lipu all võitleb.

Aga nii «hirmus» asi ei ole. See ei ole esimene kord, et sõtsid koledasti ähvardavad. Ajalugu aga õpetab meile, et igale seesugusele suurele ähvardusele on sügav langemine järgnenud. Nii olid nad omal ajal vahvad Pihkva valgeid — Pääsküla laagrisse läkitama. Aga selsamal ajal, kui «Sots.» neid Pääskülaga ähvardas, otsustas Rei ühes Pätsiga, et Pihkva valged — Eesti vägede ülemjuhatus alla astuvad. «Sots.» hurjutas Soome valgete lehte «Uusi Päivä», et see Eestisse mingisugust valgekaarti saata tahab. Aga nädalapäevad hiljem rändas Rei Helsingisse, sõtside keskkomitee palvekiri taskus, et Mannerheim portsu äraproovitud lihunikke Eestisse saadaks. Jne.

Sellepärast ütleme meie ka nüüd: kui «Sots.» ähvardab vanu sidemeid katkestada ja sõjategevust uutele alustele seada, siis seisab järjekorraline ja ränk ja nurjatu äraandmine päevakorral ning Eesti proletariaat peab valvel olemal¹

Maha Eesti kelmidevalitsus!

Maha Pihkva valgekaart!

Maha Saksa valge divisjon!

Maha Goltz-paša ja Tõnisson!

Maha Needra ja Päts!

Maha Laidoner ja Fletcher!

Maha Wilsoni heeringas!

Elagu Eesti töörahva revolutsioon!

Tallinnas, 5. juunil 1919

*Trükitud V. Kingissepa brošüüri
«Wilsoni heeringa eest» järgi*

¹ Laduja märkus: See järjekorraline ja ränk ja nurjatu äraandmine ongi juba teoksil. Sõtside valitsus teeb parunite väega rahu! Oinad ja Strandmanid hakkavad ise Needraks! Aga — äraandjate päevad on loetud, sest varsti lehvib Pariisis ja Londonis punane lipp! Tõuse üles, Eesti töörahvas, ja talla põrmu need juudased!

EESTI TÖÖRAHVALE

Teid on nurjatult petetud, Eesti töölised ja maatamehed!
Teid kästi sõidida iseseisvuse eest, öeldes, et vastasel korral punased teid mobiliseerivad ja sunnivad teid lõpmatult valama oma verd punase Venemaa lugemata väerinnetel. Teile öeldi, et liitriikide valitsused Eesti iseseisvust siis tunnistavad, kui teie punased väed Eestist välja sõidite.

Nüüd on seitse kuud sõditud!

Punased on välja tõrjutud mitte ainult Eestist ja peaaegu tervelt Lätimaalt, vaid ka Jamburist, Oudovast, Pihkvast.

Aga — selle sõja lõppu ei ole siiski veel näha, kuid — iseseisvuse on liitriikide kapitalistlikud valitsused — tagasi lükanud.

Wilsoni, Lloyd George'i ja Clemenceau valitsused on Koltšaki tunnistanud kogu Venemaa «ülemvalitsejaks»! See tunnistatud ülem- või isevalitseja on omakorda ainult Poolamaa lahkulöömist Venemaa küljest tunnistanud, sest Koltšak — nii ta seda seletab — ei taha murda õndsas tsaari sõna ja tōotust: anda Poolamaale riiklik iseseisvus! Aga isegi Soome iseseisvust ei tunnista Koltšak mitte! Ja — Eesti, Läti, Leedu iseseisvust ammugi mitte!

Koltšak lubab Eestile (ja teistele väikerahvastele) autonoomiat — laialdast omavalitsust, mille piiride ja tingimuste kohta otsuse teeb Venemaa rahvuskogu, mis kokku kutsutakse, kui Koltšak Moskva jõuaks.

Koltšaki kokkuleppe järgi liitlastega on Eesti küsimus tulevase Vene isevalitsusliku riigi sisemine, kodune küsimus.

Selle teadaande on Koltšak Pariisi saatnud 4. juunil, ja 5. juunil on ta tegusid korda saatma hakanud oma «ülemvalitsuse» õiguste piirides. Ta on kindral Judenitši nimeta-

nud kõikide Baltimaa valgete vägede ülemjuhatajaks ja seega on ka Laidoner tema toapoisiks saanud!

Eesti kodanluse seitsmekuune «võidurikas» sõda on Eesti kodanlusele suure poliitilise lüüasaamise andnud!

Eesti valged väed on ainult järgmist reaalset, tegelikku kätte saanud: 1) on siin väerindel mõnikümmend tuhat punast sõjaväge kinni peetud ja Mannerheimile julgus antud Venemaa Nõukogude Vabariigiga sõjajalale asuda, mis veel 30 000—40 000 punast kinni naelutas ja vastavalt Koltšaki sõjategevust idas kergendas; 2) Koltšakile on riis-
metest üles ehitatud «Põhja armee», seda varustatud, sõjaliselt avitatud; 3) on Riia peale mindud, et Lätimaal luua valitsust, mis suudaks Läti rahvast punaste vastu mobiliseerida ja Koltšaki teenistusse panna, nii kui Eesti rahvas Koltšaki aiste vahel on!

Selle eest on annetatud Eestile laialdased kubermanguõigused, sest — isegi õnnis Nikolai II pole rohkem lubanud!

Teid on petetud, Eesti proletaarlased! Teid on petetud, Eesti sõdurid!

Kodanluse õnnemäng on armetult kokku langenud! Ei ole Eesti riiki, vaid on kubermang või maakond niisuguste omavalitsuse-õigustega, mille Koltšaki mustasajaline «rahvuskogu» ära määrab!

Ei ole iseseisvust, vaid — on kodanluse kontrrevolutsiooniline sõda proletaarse revolutsiooni vastu ja kurnajate põliste eesõiguste kaitseks!

Eksiteele viivad teid ka Eesti sotsialistid-revolutsionäärid, kui nad oma häälekandjas «Võitlus» kinnitavad, et mitte liitriikide kapitalistlikud valitsused, vaid Lääne töörahva revolutsioon Eestile iseseisvuse andvat. On õige, et Lääne kapitalistlikud valitsused eesti kodanluse iseseisvust ei tunnista. Aga ei ole mitte õige, et Lääne töörahva revolutsioon seda «iseseisvust» tunnistaks!

Juba praegu streigivad Kopenhaageni sadamatöölised ja ei laadi laevu, mis Tallinna on määratud. Ka Norra sadamatöölise kohta on teada, et nad Venemaa valgetele valitsustele laevu ei laadi. Ka Inglismaal on see osalt tehtud, osalt kestab kihutus selle heaks. Lääne punased töölised arutavad nii: kui kapitalistid näljutavad punast Venemaad, siis näljutame meie valget Venemaad!

See on liikumise esimene aste. Teist astet näitab meile Ungari, kus võim töörahva käes: seal tehti otsekohene

sõjaline liit punase Venemaaga. Ja see tähendab seda, et kui mõnes Lääne riigis võim läheb töölisklassi kätte, siis ta saadab oma laevastiku punase lipu all Tallinna alla, saadab oma punased polgud valge-Eesti ja «Põhja armee» vastu!

Eesti «iseseisev» ja «demokraatlik» vabariik on õnnekütkimine, on töörahva veristamine, on rahva kurnajate, saherdajate ja marodööride nõiatants!

Kukutage see valitsus, kes teid sõtta viib töörahva vastu kõrvuti Koltšaki korpusega ja Balti polguga! Looge niisugune valitsus, mis teid sõtta viiks Koltšaki polkude vastu ja vennasliidu looks punase Venemaaga!

Elagu Eesti nõukogude vabariik!

Maha kodanlik väevõimuvalitsus!

Maha asutav kogu!

Maha Koltšak, elagu Lenin!

Maha sõda punastega, elagu sõda valgetega!

Maha liitlased ja nende käsikud!

Elagu rahvusvaheline proletaarne revolutsioon!

Tallinnas, 2. juulil 1919

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee üleskutse,
kirjutatud V. Kingissepa poolt*

EESTI SOTSIALISTIDE-REVOLUTSIONÄÄRIDE PARTEI SÕNAD JA TEOD

Revolutsiooniline sõnakõlks huultel ja kodanluse ees nõtkuvad põlved, see on — Eesti sotsialistide-revolutsionääride partei.

Nende suurem voorus, kui jutt on tegudest, oli see, nad ei ole osa võtnud ei Pätsi ega Strandmani valitsusest. Aga see on ka nende ainus voorus olnud! Nüüd on isegi see pleekimas.

Kui Päts veebruaris oma kojanarridele — sotsidele lõpuarve andis, siis andis teatavasti K. Ast täis tuld ja vaimu — töotuse, et nende partei, sotside partei, valitsust kukutama ei lähe, kaikaid kodarate vahele loopima ei hakka ja parlamentlikku opositsiooni asub valitsuse suhtes. Ja need väljapraagitud kojanarrid jäid oma isanda teenistusse usinate toemeestena. Riigikontrolör Oinas hoolitses, et kroonuvargusi ja ametnikkude kelmusi kodusel viisil lahendatud saaks, ja Tulp ning Kartau valitsesid peata töö- ja hoolekandeministeeriumi üle. Mai algul said sotsid uuesti valitsuseparteiks. Aga — loodus ei salli tühjust ja ühiskondlikud vahekorrad sallivad seda veel vähem!

Nüüd on sotsialistide-revolutsionääride partei seda tühjust täitmas. 1. juulil teatas selle partei esikõneleja H. Kruus asutavas kogus «riigimehelikult» (aga ilma mehisusega!), et nemad ei ole valitsust kukutamast! Ta ütles:

«Siin on härra Einbund tähelepanekut selle peale juhtinud, et nagu oleks meie erakond tahtnud 1. mail vägivaldselt riigikorra vastu üles astuda. Ma pean seda tagasi tõrjuma. Meie tegime küll asutavale kogule ettepaneku, et luba antaks (!! «Kommunist») 1. mail uulitsale tulla, kuid ei teinud seda sugugi selles mõttes, et see peaks viima riigikorra kukutamisele...»

Nii ei kõnele revolutsioonilise partei esindaja! Nii on meil — tänu väikekodanlikule paindlusele! — jälle parlamentliku opositsiooni partei olemas, kes «kukutama» ei lähe ja kes seda isegi siis ei teeks, kui ülemuselt «luba antaks».

Muidugi ei loobi see partei ka kõikaid valitsuse-käru kodarate vahele! Sest — nad on ise üheks kodaraks saanud! Sotsialist-revolutsionäär Ennemuist on nimetatud tööja hoolekandeministeeriumi — hoolekande osakonna juhatajaks. Nüüd valitseb selle ministeeriumi üle tore bukett: Palvadre, Tulp ja Ennemuist! Ennemuist ei ole seda teinud vastu partei tahtmist, sest ta on s.-r-ide partei ametlik esindaja Tallinna linnaametis edasi.¹ Nii on siis ka teomehed uuesti platsis!

Loodus ei salli tühjust! Sotsid läksid valitsusesse, s.-r-id hakkasid asetäitjaks — parlamentliku opositsiooni parteiks!

Kodanluse saba ei lõpe sotsidega. S.-r-id on selle saba viimasteks lülideks. Ja — teada on, et kui saba liputab, viimased lülid ikka kõige suuremaid ja keerulisemaid tiirustid teevad!

S.-r-id kuulutasid hiljuti «Võitluses» suure toredusega: nende partei polla mitte Eestit inglasele ära kupeldamas käinud, seda olla isegi «Meie Matsist» näha, kus ilmunud kõikide nende kogupilt, kes 27. dets. 1918 Inglise admiral käisid palumas, et Eesti töörahvas okupeeritaks. Aga «Võitlus» ei ütelnud mitte, et s.-r-ide partei on selle kuulmata äraandmise vastu hääletanud! Oo, me teame! S.-r-ide rühmas lihunikude maapäeval olid kõik — suitsumehed! Kui hääletamine tuli, olid nad kogemata koridoris vilkat tõmbamas ja popsutasid endid õnnelikult Inglise okupatsioonist üle! Aga — kui nad pärast protokollist või «Meie Matsist» leidsid, et maapäev on tahtnud Eesti töörahvast Inglise okupatsiooni ahelaisse panna, siis jäid nad rahulikult edasi maapäeval istuma ja ei raputanud selle äraandja pesa tolmu mitte oma jalgadelt!

Nad tegid Eesti töörahva päästmiseks rohkemgi! Veebruaris otsustas lihunikude maapäev enamlasi maanõunikude nimekirjast maha tõmmata kui «riigiäraandjaid». «Sots.» ja teised kinnitasid, et see otsus on ühel

¹ Vahepeal on Tallinna linnavolikogu s.-r-ide rühm oma esindajad linnaametist ära kutsunud. Ajalehed teatasid, et neil olla tüli olnud kohtade arvu pärast linnaametis, s. o. — tüli 1500-margalise pirukakese pärast! «Võitlus» ei ole teatanud, et see ärakutsumine põhimõtete või muutunud taktika pärast oleks sündinud. Aga siis läksid s.-r-id uuesti linnavolikogusse ühes sotside — tööerakondlaste, rahvaerakondlaste ja — taevaliitlastega! Üks taevalik «aus» kokkulepe!

«Kommunisti» toim.

h ä ä l e l tehtud, et järelikult ka s.-r-id punaste sõda Eesti valgete, Soome lihunikude ja Koltšaki bande vastu — «riigiäraandmiseks» on tunnistanud! S.-r-id ei õiendanud seda teadet mitte! Kinnitasid seda oma vaikumisega. Enamlaste väljaheitmine lihunikude maapäevalt oli veidrus, sest meie partei oli 1917. aasta 15. novembril Tallinna proletariaadi eesrinnas selle haleda kogu laiali ajanud ja ainult kodanlikud kõlupead võisid sellepärast «Kerenski seaduse põhjal» enamlasi maanõunikudeks pidada ja neid «välja heita»! See väljaheitmine oli väljaheitjate eneste armetuse ja argpüksuse demonstreerimine, sest — 1918. a. 27. detsembril ei julgenud maapäev enamlasi «välja heita», kuna punased — Tallinna külje all olid! Mida veidram ja armetum oli enamlaste väljaheitmine, seda — imelikum oli s.-r-ide osa selles «võitluses töörahva eest».

Aga — saage aru ja mõistke! Päts oli tol korral väga jabur. Aina keerutas silmuseid punastele. Mis jäi siis sellele revolutsioonäär-ide parteile muud kui vahvalt vilkat keerata ja kangelasena mitte silmagi pilgutada, kui töölisi poodi!

Tõsi, s.-r-id ei ole osa võtnud kodanlaste valitsustest ja sellega ka aktiivselt kodanluse ja sotside häbitegudest mitte. Aga — kui tehti Pätsi valitsus, kui tehti Strandmani valitsus, ja kui neile valitsustele usaldust hääletati, siis ei teadnud s.-r-ide partei, kas neid lihunikke ja kelmi- sid usaldada või mitte ja — jäid erapooletuks! Kui Päts ja nüüd Strandman oma programmikõnedega esinesid, siis vaikisid s.-r-id tähtsalt! Neil ei ole kogu selle va' «ise- seisva» vältusel olnud programmi, millega esineda vastu- kaaluks kodanlike valitsuste programmile. Neil ei olnud ühtegi sõnakõlksugi valmis pandud uute petlikkude pro- grammide arvustamiseks ja paljastamiseks! Revolutsio- ooni parteil ei olnud midagi ütelda, kui kontr-revo- lutsiooniline valitsus töörahva kägistamise programmiga esines! Nii ei toimeta revolutsiooniline partei mitte? Aga armetule väikekodanlikule parlamentlikule opo- sitsioonile on see küll silmnäo järele!

Kodanluse seljataga — rahvamiitingutel jutlustavad s.-r-id sotsialistlikku revolutsiooni, töörahva diktatuuri ja nõukogude võimu. Aga — kodanluse palge ees maapäeval ja nüüd asutavas kogus ei ole nad seda mitte teha julgenud. Siin nõtkuvad nende põlved! Ja Kruus ruttab seletama, et nemad pole riigikorra kukutajad teps.

Nad nõuavad rahu Venemaa Nõukogude Vabariigiga. Sõnades on nad ka selle vastu olnud, et «meie» väed punase töörahva vastu sõdivad. Aga — kui Laidoner 13. mail Peterburit võtma läks, kui narr Pitka Kroonlinnale ette pani, et see alla annaks ja oma punase pea silmusesse paneks, kui valitsuselehed nagu «Vaba Maa» verejanu joovastuses juba üle aisa löömas olid ja kui avalikult ilmsiks tuli, et «meie» väed Koltšakile teed rajavad, siis oli s.-r-ide partei arvates asi nii ja kõigiti korras, et neile mõttesegi ei tulnud lihunikudekogus esineda arupärimisega «sõja sihtide» ja «iseseisvuse» saatuse üle. Et nad vabrikutesse ei läinud seda jõledust paljastama, kas on seda vaja alles ütelda! Sest — vaadake, kafees on ikkagi hoopis peenem olemine kui tahmase vabriku suitsuses õhkkonnas!

Aga nad ei leppinud selle vaikimisega. Kui kelmidevalitus näo tegi, nagu hakkaks ta nüüd tõesti parunitega sõdima, siis ruttas Kruus seletama, et nemad niisugusest tühisest asjast, nagu sõda punaste vastu ja sõjakäik Peterburi vastu — enam tüliküsimust ei tee! Nüüd on see sõda parunite vastu Riia all Eesti tõeliste valitsejate — inglaste käsul lõpetatud ja Tallinnas on kõik türmid värskelt töölisi ja nende esindajaid täis, — kas jätkub nüüd s.-r-idel mehisust teatada (asutavas kogus, kodanluse palge ees teatada!), et nad sõjast punaste vastu uuesti «tüliküsimuse» kodanlusega teevad?

Kõikide selle partei hädade juur seisab selles, et nad enda vahetõrka töörahvaga ja töörahva revolutsiooniga veel selgeks teinud pole. Venemaa töörahva revolutsiooni peale vaatavad nad kõõrdi ja jäid sellepärast «erapooletuks», kui Inglise okupatsiooni paluma mindi. Vene revolutsioon olla kangesti verine. Ja nad vaatavad igatahes Lääne poole, et ehk tuleb sealt mingi revolutsioon, mida võiks mustriks võtta. Seda revolutsiooni nad kuulutavad, sellest ootavad nad Eestile (pidage naeru!) — iseseisvust!

Meie aga oleme kindlad selles, et s.-r-ised pettumus ootab! Töörahva revolutsioon läheb ka Läänes vene vägivalla ja verise mustri järgi! Ja seda sel lihtsal põhjusel, et kodanlus vabatahtlikult söödiku eesõigusi käest ei anna.

Aga Venemaa ja Lääne töörahva revolutsioonide vahel on see vahe, et Venemaa töörahva revolutsioon juba sündinud asi on, kuid Läänes see alles tulevikumuusika on, kuigi lähema tuleviku. Ja sellepärast, et Venemaal töörahva

revolutsioon juba olemas on, vaatavad nad ta peale kõõrdi. Ja sellepärast, et Läänes töörahva revolutsiooni veel pole, teevad nad talle silmi! Tuleproov s.-r-ide parteile tuleb siis, kui punased lained Läänest niisama vihaselt valge Eesti kalda vastu loksuma hakkavad kui Idastki. Ehk leidub ka siis veel kusagil mõni valge valitsus, kelle admiralilt või generalilt eesti kodanlus ja sotsid töörahva okupeerimist paluma lähevad ja — eks me siis näe, kas on s.-r-ide partei ka siis vilkasuitsu «erapooletult» popsutamas või on ta ühes töörahvaga barrikaadidel.

Praegu on aga kuiv tõsiasi, et s.-r. Ennemuist istub sotsi Tulpi põlvedel ja Palvadre laotab nende üle oma õnnistavaid käsi. Praegu on häbistav tõsiasi, et «Võitlus» (nr. 22) kirjutab: «Sotsialistid läksid linnavolikogusse mitte parteilist vägipulka vedama (see on nagu «Sotsist» kirjutatud! «Kommunist»), vaid selleks, et tööd teha (nii põhjendavad ka sotsid oma istumist omavalitsuse asutustes ja valitsuses! «Kommunist»). Ja nad on valmis oma suuruse kohaselt ausat kokkulepet (ka sotsid on 8 kuud ainult «ausaid» kokkuleppeid teinud. «Kommunist») tegema parema tiivaga (s. o. töörahva veristajatega. «Kommunist»).» Seda kirjutab «Võitlus», kes paar päeva varem ütles, et Pätsi aegu on Tallinna linnavolikogu olnud valitsuse käsikuks! Aga kui vana Tallinna linnavolikogu oli Pätsi käsikuks, kuna valitsuse parteid seal vähemuses olid, siis on ju nüüdne mitmekordseks käsikuks, kuna valitsuse parteid seal enamuses on. Ja s.-r-id istuvad linnaametis siiski ja «teevad tööd», ja kui seal «parempoolsed» puuduvad, siis on see teadupärast parempoolsete lepimatuse tagajärg.

Eesti proletarilased! Oksjon on lahti löödud! Eesti sotsialistide-revolutsionääride parteis on nende nina-mehi saada enampakkumise teel 1000—1500-margalisest kuupalgast alates — linnanõunikudeks, maanõunikudeks, ministriumide osakondade juhatajateks — kas või kuradi vanaemaga ühte sängi — «töötegemiseks», aga mitte «parteilise vägipulga vedamiseks» kodanluse verekoortega ja — mitte odavamalt kui 1000 kukemuna eest kuus!

Kes pakub enam!

Sotsialistid-revolutsionäärid on paindlased! Ärge usaldage nende sõnu. Nõudke nendelt tegusid!

«Kommunisti» lendleht nr. 6, 7. juulil 1919

Ilma allkirjata

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI KESKKOMITEE MANIFEST EESTI TÖÖRAHVALE

S e l t s i m e h e d !

Ligi kaheksa kuud on kestnud sõda Eesti kodanliku ja Venemaa töörahva valitsuse vahel.

Nende kuude jooksul on Eesti kodanlus loonud korralkult töötava aparaadi töörahva üle valitsemiseks ja tema klassivõitluse vägivaldseks allasurumiseks.

Sõda, mis kodanlus enesekaitseks algas, on temale saanud võimsaks abinõuks, et töörahvast kõita käsist ja jalust. Üleüldised sunduslikud mobilisatsioonid on suure osa töörahvast painutanud kasarmu sõjaväelise distsipliini alla. Kõiki töörahva klassivõitluse avaldusi rammestab sõjaseaduse ja sõjaväljakohtute luupainajalik surve. Nõnda nimetatud riigikaitse nimel saadab kodanlus korda lugematuid vägivalda- ja häbitegusid töörahva vastu. Meie oleme jõudnud selle piirini, kus töörahvas ilma sõjariistus vastuhakkamiseta ja kodanluse väevõimuvalitsuse kukutamiseta isegi kõige lihtsamaid majanduslikke nõudmisi ei saa läbi viia, sest iga streik, iga ettevalmistuski streigile surutakse maha vangistuste, püssitiku abil, töölesundimise, streikijate mobiliseerimise, kaagikohtute ette tassimiste ja neljamiljoniliste provokatsioonidega, — ja ikka selle nurjatu ettekäändega, et seda nn. riigikaitseks vaja olla!

Käesolevaks silmapilguks on Eesti töörahva klassivõitlus iseäranis raskesse seisukorda pandud lisaks veel seeläbi, et kodanluse salakavalus on Eestimaa ümbritsenud põhjast ja idast — vene valgetega, lõunast — saksa ja läti valgetega. Iga järjerikas eesti töörahva võitlus eesti kodanluse vastu saaks kohe veriselt lämmatatud vene, läti ja saksa valgete väesalkade poolt.

Enamgi veel! Needsamad valge-Eesti väeosad, kes eile veel Riia all parunite maakaitseväge vastu sõdisid, on tänapäev sunnitud nende vaenlastega külg külje vastu punaste vendade vastu sõdima, ja vastuhakkamise korral niidetakse

nad maha nendesamade poolt, keda nemad ise eile maha niitsid. Ja nii on sõda kodanlikule valitsusele andnud piiritu võimu töörahva elu ja olu üle. Sõdureid ja proletaarlasi sunnitakse võitlema ja surema kõrvuti töörahva eilsete, tänaste ja homsete vaenlastega ning vägistajatega, et see Põhja-Lääne valge vöö Eesti ümber veel laiemaks saaks ja veel enam töörahva kõri kinni nõõriks, paisudes ülevene-maaliseks Koltšaki riigiks.

Eesti töörahva vabastamissõda algas eesti punaste väe- osade pealetungimisega Naroova kallastel ning leidis töö- rahva laiad hulgad Eestis korraldamatutena ja alles uimas- tatutena Saksa okupatsiooni verisest ja raudsest survest. Punase Venemaa pinnal formeeritud Eesti punased polgud olid tõusva Eesti töörahva ainus jõud, aga ühtlasi ka ta nõrkus. Selle asemel, et üles tõusta kui üks mees kodan- luse ja parunite ikke maharaputamiseks, loodeti siin, et vabastamine väljastpoolt tuleb ja sülle langeb. Võitluse asemel oli ootamine. Selle läbi sai kodanlusel võimali- kuks Soome palgaliste lihunikude ja Pihkva valgekaardi jätiste abil punast lainet tagasi tõrjuda ja töörahvast sun- duse abil mobiliseerida.

Eesti töökommuuni valitsus oli sunnitud ühes punaste vägedega taganema Eesti piiriäärsetesse paikadesse ja — lõpuks Venemaa pinnale. Kogu võitluse käik nende kaheksa kuu jooksul on näidanud, et Eesti töörahvas ennast vabastama peab otsekoheise sise- mise võitluse läbi kodanluse vastu. Klas- sivõitluse käigus, mis juba lähemal ajal revolutsioonini areneb, ja — kui vaja — otsekoheises sisemises klassisõjas purus- tab Eesti töörahvas oma põlised kõidi- kud. Selle võitluse tulest kerkib töörahva Eesti ja luuakse Eesti töökommuun, mida ei murra ükski jõud.

Toetudes selle tõekspidamise peale on Kommunistliku Partei Eesti Keskkomitee otsustanud:

Eesti töökommuun tuleb likvideerida.

Selle meie otsuse teadasaamisega kuulutab Eesti töö- kommuuni valitsus enda lõpetatuks.

Tehes seda otsust kutsume meie teid, seltsimehed, üles revolutsioonilise võitluse jätkamisele mitmekordse jõuga! Sellest pühast mässulegist, mis iga proletaarlase hinges

lõkendab, tõusku hävitav tuli, mis kodanliku Eesti maapinnalt pühib ja töörahva vabastab! Eesti töökommuuni valitsust ei ole enam! — **Elagu Eesti töökommuuni valitsus!**

Seltsimehed! Et vabastada Eesti töörahva käed otsustavaks võitluseks kodanluse vastu ja luua tingimused, milles see võitlus lahedamalt areneda võiks, selleks on vaja lõpetada sõda punase Venemaa vastu.

Sellepärast kutsume meie teid üles võitlusele, et tehtaks rahu

punase Venemaaga!

Võitlusele rahu eest Venemaa Nõukogude Vabariigiga kutsume meie üles proletaarlasi ja kõiki neid, kes selles sõjas sini-must-valge lipu all on sõdinud ausas, kuigi ekslikus usus, umbes kui ei sünniks see sõda mitte kontrrevolutsiooni tähe all. Aga ühtlasi toonitame meie: see valitsus, kes on avalikult rahvusvahelise kontrrevolutsiooni käsiuks, kes on Eestile kaela tassunud parunite maakaitseväge, kes on suureks kasvatanud ja lahti lasknud Vene valgekaardi, — see liitriikidest, Mannerheimist ja Judenitšist ärarippuv valitsus ei tee rahu punase Venemaaga! Liitriikide ja Soome konsulite kohimees Strandman ei tee rahu ilma oma peremeeste loata. Sellepärast on rahu teostatav ainult siis, kui töörahva poolt võideldakse

maha kodanlik valitsus!

Töörahva rahunõudmisel on tugev vastasrind: ülemaailmse kontrrevolutsiooni staap Pariisis — liitriikide konverents, mida variserid «rahu» konverentsiks nimetavad, Koltšaki «Põhja-Lääne» väed, valged väed Lätimaal, kõik papist kindralid, ohvitseridest sõjakuked, kroonuvargad, marodöörid ja spekulandid, papid ja parunid ja kodanluse jõukamad ja teadlikult kontrrevolutsioonilised kihid Eestis. Seepärast on võitlus rahu eest —

sõda vene, saksa, läti, eesti valgete vastu!

Kuid Eesti töörahva üksmeel ja revolutsiooniline valmistus viib selle sõja kiirele võidurikkale lõpule!

Küllalt on lunastatud Wilsoni heeringat ja liitriikide nisuleiba — töörahva vere hinna eest! Leppi-

gem eesti silgu ja eesti rukkileivaga! Leppigem kas või näljaga, sest ka see ei nõuaks nii palju ohvreid kui see sõda Koltšaki riigi ülesehitamiseks. Pange nüüd oma täigid ja võitlushimu Eesti töörahva vabastamiseks imetegusid korda saatma!

Ja selles võitluses ausa rahu eest ei ole teil karta ei mingisugust äraandlikku kallaletungimist punaste poolt:

**ükski Venemaa punane polk
ei tule üle Eesti piiri,**

kui on alustatud võitlus rahu eest!

**Elagu rahu punase Venemaaga!
Elagu sõda rahu vastastega!
Maha kodanlik valitsus!
Elagu Eesti töörahva revolutsioon!
Elagu Eesti töökommuun!
Elagu rahvusvaheline töörahva revolutsioon!**

Tallinnas, 19. juulil 1919

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee manifest
Eesti töörahvale, kirjutatud
V. Kingissepa poolt*

SEISUKORRA JA ÜLESANNETE KOHTA

Meie — inglase armust — valitsejad käisid väga märtri näoga ringi! Lääne «kõige vanema demokraatia» ja nende «vägeva liitlase» «saadik» — Inglise konsul Bosanquet Tallinnas olla tahtnud maailma «kõige demokraatlikumat» valitsust — «Strandmani valitsust» kukutada!

See on vale! Tõsi küll, et mister Bosanquet 28. aug. — 2 päeva enne ametiühingute kongressi — Ametiühingute Kesknõukogu esimehele sm. Annusele ette pani: kukutagu töölised kodanlik valitsus, võtku võim oma kätte, Inglise valitsus ei saavat seda mitte takistama! Tõsi küll, et nõnda jultunult kõneles nende timukate agent, kellede käed Ungari töörahva verest värskelt nõretavad ja kes Bulgaaria eile veel mustanahksete rahustajatega üle ujutasid. Aga siiski ei olnud mister Bosanquet'i «ettepanek» Eesti kodanliku valitsuse kukutamiseks mitte sihitud!

Kui tsaariaegu mõni palgatud provokaator rahva hulgast politseinikkude peale lasi, et neile seega põhjust anda verevalamiseks, kas oleks siis ükski aus või täie aruga inimene ütelnud, et provokaatori pauk tsaari kukutamiseks oli määratud?! Provokaator Bosanquet'i «pauk» pidi olema signaaliks Strandman-Hellati verekoertele töörahva veristamiseks. See nadikael tahtis tööliklassi provotseerida võimuhaaramisele silmapilgul, mil kodanlusel kergesti korda oleks läinud seda katset alla suruda, ja sel puhul suurt aadrilaskmist toime panna. Inglise konsuli «ettepanek» ei olnud muud kui rumalasti tehtud katse Strandmani valitsust aidata järsult ja otsustavalt Eesti tööliklassi ära rahustada, et seega uut sõjakäiku Peterburi peale teostada.

See katse läks armetult nurja. Ametiühingute kongress paljastas selle provokatsiooni ja nõudis ühel häälel Inglise konsuli väljasaatmist Eestist!

Aga — vastuseks selle peale saatis Inglise konsuli sulaste valitsus kongressi silmapaistvamad liikmed Eestist välja! Sellega on jälle kord kindel piirjoon tõmmatud. Siin — Eesti töörahvas ühes ametiühingute kongressi ja tema otsustega. Seal — sotsid, kodanlus, parunid ja nende valitsus põrmus püherdamas Inglise konsuli — sellesama valitsuse-kukutaja jalge ees! Jälle kord on alasti avalikuks tulnud Eesti kodanluse liit rahvusvahelise kontrrevolutsiooniga — töörahva vastu.

Punasele Venemaale väljasaatmine on Seckendorfi leidus. Ta kihutas sinna rong rongi järel töölisi. Meie kiidame seda Saksa kindralilt päritud «Eesti» valitsuse teravmeelsust! Sest meil on «Eesti riik», «Eesti valitsus» ja «Eesti alamad». Meil on koguni Eesti paragrahvigi olemas, mis kaagiga ähvardab igaühte, kes neid asju «ei tunnista». Ja nüüd saadab «Eesti riigi» «Eesti valitsus» «Eesti alamaid» — Venemaale välja. Just niisama, nagu Seckendorff, nagu — Korostovetski! Siit selgub, et nende kindralite võimu pärijad — Strandmanid ja Hellatid «Eesti riiki» sugugi tõsiselt ei võta. Miks peaks siis tööliklass seda kubermangu riigina «tunnistama»?!? Me tervitame, et Korostovets-Hellat lihunikkudekogus ülbelt on ähvardanud: «Valitsus saab ka edaspidi nii toimetama!»

Londoni börsi sulaste valitsus saab ka edaspidi iga tööliste kongressi või koosoleku laiali ajama või ära keelama ja tööliste usaldusmehi kõrvaldama, kui need Korostovetsi-Hellati taktikepi järgi ei tantsi, nii kui tema ise taktis teiste ministerdajatega Inglise konsuli taktikepi järgi turja painutab ja roomab! Ka edaspidi tuleb skorpionisid ja ahela kõlistamist, kui Eesti tööliklass enam suurtükilihaks olla ei taha maailma valitsevatele klassidele! Miks aeti kongress laiali? Ta keelati ära siis, kui sm. Joh. Allik oli oma esimese kõne pidanud, nõudes selle kontrrevolutsioonilise sõja lõpetamist ja rahu tegemist punase Venemaaga! Sõjariistus sandarmid tungisid töölistmajasse siis, kui sm. Ed. Hammer keelu peale vaatamata tuliselt nõudis rahutegemist. Need sandarmid tungisid saali siis, kui kongress revolutsiooniliselt resolutsiooni vastu võttis, nõudes rahu punase Venemaaga! «Maha sõda!», «Maha verekoerad!», «Maha sotsid!», «Elagu rahu!» — nende hüüetega ja Internatsionaali

helidel lõpetati see ajalooline kongress toore vägivalla abil.

Aga need hüüded ja helid saavad ka tummalt kostma Eesti töörahva ridades, kuni nad sõjakära lämmatavad, vabastades töörahva orjuse ikke alt!

Mehiselt ja vahvalt tõstis kongress rahvusvahelise töörahva revolutsiooni punase lipu üles, kuna ta julgelt otsustas, et Eesti tööliklass peab võidule sammuma Kolmanda Internatsionaali juhtnööride järgi. See on pöördepunkt. Eesti töörahva laiad kihid on toibunud Pätsi valgest terroristist ja on uuesti aktiivse iseseisva klassivõitluse teele asunud.

Tänapäev on traadita telegraaf Tsarskoje Seloost seda juba tervele maailmale teatanud ja kõikide maade töölised vaatavad vaimustusega Eesti töörahva kangelasvõitluse peale!

Viletsad ja armetud on läbipõlenud sotside ja nende leivaisade — kodanlaste hääletorude ja lõuameeste jampsimised — see kongress polla tööliste kongress olnudki ja polla mitte tööliste seisukohta avaldanud. Kongressil oli esindatud 37 000 ametiühingu liiget. Kongressile ei lastud K. Asti ja tema saapaviksijat A. Tulpi, kes 13 000 maatamehe (ja mitte ühe ametiühingu) nimel tahtsid esineda. Kongressile ei lastud ka 9000 tšinovniku esindajaid. Miks? Astil ja Tulpil on niisama rohkesti õigust esineda «13 000 maatamehe» nimel, kui Eestimaa luteri-kiriku ülempapil — kõikide eestlaste nimel. Ja — kas pidi tööliste kongress oma rüppe võtma 9000 «riigiametniku» esinduse, kellele kohta isegi «Tallinna Teataja» on ütelnud, et need «onupojad» on. Meie avaldame varsti kongressi resolutsioonid. Meie ei kahtle, et terve Eesti tööliklass kui üks mees nad omaks võtab? Muidugi ei saa Eesti tööliklass seda poolehoidu avaldada avalikkudel koosolekutel või kongressidel. Ta avaldab seda poolehoidu aga tegudega — kukutades kodanliku valitsuse, kui vahekorrad Eestis ja väljaspool Eestit seks küpsed on!

Ametiühingute kongress oli rahvusvahelise töörahva revolutsiooni jõudude ülevaatus Eestis. 445 saadikust oli tervelt 30—40 sotsi! Eesti töörahvas on vabanenud kodanluse petiste mõju alt! Valge-Eesti tööliklass on üleni punane! Aga — sõjariistad on alles kodanluse käes!

Selle tõttu peame paratamata läbi minema ajajärgust, kuigi väga lühikesest, kus kõik tööliste klassivõitluse harud põranda alla on litsunud. Uus Ametiühingute Kesknõukogu asub punases Peterburis. Ei ole mitte kehenpüksi Hellati võimuses võtta sellelt Kesknõukogult neid volitusi, mis ametiühingutesse organiseeritud Eesti proletariaat talle andnud! See Kesknõukogu saab leidma teesid ja abinõusid, et täita neid kohuseid, mis tema valijad ta peale pannud on. Asudes punasel pinnal, saab ta maitsma seda isikupuutumast, sõna- ja trükivabadust, mida siinses demokraatlikus Eedenis mitte ei olnud. Ka meie partei trükikoda on alati valmis seda Kesknõukogu teenima!

Aga — kui ametiühinguline võitlus põranda alla litsunud on, siis ei tähenda see mitte seda, et tööliklass olemasolevaid üksikuid ametiühinguid või nende liitusid sotside kaudu kodanlusele üle andma peaks ja — vabatahtlikult põranda alla minema. Kõik seltsimehed peavad oma kohtadele jääma ja ametiühingute juhatusi uute valimistega täiendama! Muud hüüdsõna ei või siinjuures klassiteadlikkudel töölistel olla kui: sotsid ametiühingute juhatustest välja! Ühes sellega peab käima energiline kihutustöö, et ametiühingute liikmete arv tõuseks. Tööliklass ei pea mitte ühtegi seisukohta vabatahtlikult ehk võitlusest käest andma!

Sõjariistad on alles kodanluse käes, aga ka needki hakkavad ta käest ära libisema! Jamburis ja Pihkvas lehvib juba punane lipp. See ei ole mitte üksnes sellepärast seal, et punane armee edukalt peale on tunginud. Valge-Eesti vägedes on murrang sündinud! Meie hüüdsõna: «Eesti väed — Eesti piiridele!» on varsti lõplikult teoks saamas! Meie hüüdsõna: «Tina — valgetele!» — on Vene valgete kohta juba teatud määral teostatud — halekuulus «Põhja-Lääne armee» on varsti hoopis ära tinutatud! Eesti sõdurite-proletaarlaste püha kohus on neid nende taganemisel mitte Eesti pinnale lasta. Valge vöö Eesti ümber on rebenenud. Lähemal ajal näeb iga mees, et Vene punased väed Eesti piiridesse ei tungi! Ja siis on sellel kontrrevolutsioonilisel sõjal jalad hoopis ja lõplikult alt ära löödud. See aga on ühtlasi — kodanliku valitsuse kokkulangemine Eestis!

Edasi, Eesti proletaarlased! Täie purjega — rahu sadamasse!

Agaga — tee rahu juurde läheb ainult üle kodanliku valitsuse riismete!

Tallinnas, 9. septembril 1919

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee teadaanne,
kirjutatud V. Kingissepa poolt*

PROTESTISTREIGILE PUNASE PETERBURI KAITSEKS!

Eesti töörahvale

Külg külje vastas Venemaaga heitis Eesti töörahvas 1917. aasta veebruaris tsaari ja oktoobris — kodanluse ikke kaelast. Eesti tööline ja maatamees sai tehaste, vabrikute ja mõisate peremeheks.

Nüüd — töörahva revolutsiooni teisel aastapäeval, mil kõikide maade töölised oma vennalikke tervitusi saadavad Venemaa töörahvale, sülitavad suurtükid, kuulipritsid ja püssid tuld ja hukatust Venemaa töörahva punaste vägede peale — juhitud ka Eesti töörahva poegade kätest!

Needus kodanlusele, kes Eesti töörahva ära vägistab ja sundis venna verd valama!

Needus sotsiaaläraandjatele, kes töörahva hulgas Eestis ära petsid ja neid panid häbistavale Kaini tööle!

Kadu kuulutati ja hukatust valmistati Venemaa Nõukogude Vabariigile juba ta sündimisel. Kuid — ei piiride sulgemise silmus, ei Inglise tankid ja naelsterlingid, ei valgete kindralite nuut, kogu kodanliku maailma klaperjaht ei ole jaksanud olematuks teha, et esimene töörahva vabariik oma kestvuse teist aastapäeva pühitseb. Viha pärast vahutava suuga käsutas ülemaailmse kontrrevolutsiooni staap Denikinit ja Judenitšit Moskvat ja Peterburi ära võtma, maksku mis maksab! Töörahva revolutsioon elab Venemaal otsustava heitluse päevi üle.

Kõiki oma lootusi kontrrevolutsiooniliste valgete kindralite võidule rajades on eesti kodanlus ja sotsid näokatte palgelt heitnud!

Pärast seda, kui nende ajalehed igaühele selgeks olid teinud, et Koltšaki, Denikini ja Judenitši võit lõppu tähendab nn. «Eesti iseseisvusele», s. o. eesti kodanluse võimule Eestis, ja ränka surveaega Eestile, — pani valge-Eesti kel-

midevalitsus oma väed ühes Judenitšiga siiski liikuma Pihkva, Põtalovo ja Peterburi sihis!

Rahuläbirääkimised Pihkvas olid olnud ainult sõjakavalus ja petlik manööver! Veeti ninapidi punaseid, veeti ninapidi aga ka «oma» rahvast! Rahu asemel lastakse sellele rahvale uuesti aadrit, aga Bermont-Avalovi vastu ei saadeta mitte ühtki pataljoni!

Eesti valgete valitsus koormab ennast uute kisendavate kuritegudega rahva vastu. Ta mängib meid otseteed Koltšaki kätte. Uskugu seda kelmid, et see valitsus Eesti riigi nn. iseseisvust kaitsma saab valge Venemaa vastu! Inglise kapitalistlik masuurikate valitsus ei anna selleks ühtki suurtükilaengut! Kodanlus võtab Koltšaki kuberneriga muusika ja vahuveiniga vastu!

Sõdurid - proletarid!

Veel ei ole hilja! Pöörake tääk nende vastu, kes teid kõige häbistavamale sõjakäigule sunnivad, mille sarnast maailma ajalugu ei tunne! Seda, mis Maroko neegrid Balkani poolsaarel teevad, sunnitakse teid siin tegema! Te taote endale ja kogu töörahvale nii Eestis kui Venes ja mujal maailmas — veel rängemaid ahelaid.

Tallinna proletarid!

Kirjeldamatu jätk häbitegu sünnib. Alasi ja adra tagant vägivaldselt ärakistud töörahvapojad kihutati punast Peterburi ära võtma! See, mida Mannerheim poolteise aasta eest von der Goltzi toetusel Soome tööliklassi kallal korda saatis, see veresaun, mis praegugi iga proletarilase vere soontes tarretama paneb, on nüüd teoksil Peterburis ja — valge Eesti vägede toetusel!

Seltsimehed ja vennad! Teie olete alati olnud kogu Eesti töörahva mõistuseks ja südametunnistuseks. Kostku ka seekord teie protestihääl üle terve maailma. Peskem maha häbiplekk Eesti töörahva pealt. Ärgu võigu ükski ajaloo-kirjutaja ütelda, et Eesti tööliklass truualamlikult ja hirmunult pealt on vaadanud, kui punast Peterburi veristama mindi. Linna, milles tööliklass esimesena tõstis kõrgele — uhkelt ja trotslikult töörahva vastuhakkamise lipu!

Ühe-päevane protestistreik
olgu töörahva revolutsiooni teisel aastapäeval — 25. oktoobril — 7. novembril uue kalendri järgi.

Punase Peterburi timukate vastu!

Judenitši, Koltšaki, Denikini vastu!
Ülemaailmse kontrrevolutsiooni vastu!
Meie ei taha olla suurtükilihaks Londoni börsikuningatele!

Needus eesti kodanlusele ja sotsidele!

Maha kelmidevalitsus!

Maha kodanlik vabariik!

Elagu rahvusvaheline töörahva revolutsioon!

Elagu rahvusvaheline töörahva nõukogude vabariik!

Tallinnas, 7. novembril 1919

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee üleskutse,
kirjutatud V. Kingissepa poolt*

TÖSISE RAHU EEST NÕUKOGUDE VENEMAAGA!

Eesti töörahvale!

Rahuläbirääkimised Venemaa töörahva ja tema kägistamiseks sõdivate Eesti iseseisvuslaste vahel on juba üle kuu käimas. Meie «teguvõimeline» koodivalitsus on aga oma suu vett täis võtnud ja vaikib kangekaelselt nendest läbirääkimistest. Kroonu ajakirjandus toob rahukonverentsist teateid ainult selle üle, kes koodivalitsuse esindajatest ja mis ajal tarka nõu peavad, mis ajal nad einet võtavad, millal ja kuidas vahetevahel Tartust Tallinna ja tagasi sõidavad, millal iseseisvuse kasuks pidustavad, jne. jne.

Venemaa töörahva poolt pandi valgele koodivalitsusele rahutingimustena järgmised nõudmised ette:

1. Kokkuleppivate poolte iseseisvuse ja puutumatuses vastastikune tunnistamine.

2. Sõjaseisukorra lõpetamine ja rahu-vahekordade jaluleseadmine.

3. Sõjategevuse lõpetamine ja sõjavägede äraviimine määratud ajal äramääratud riigipiiride taha.

4. Eestimaa valitsuse teadaanne väljaastumise üle ühendusest nende riikidega, kes Nõukogude Venemaaga sõdivad.

5. Samasugune kohustus nn. valitsuste asjus, kes nõuavad valitsemisõigust kas terve Venemaa või tema osade üle, samuti ka teiste organisatsioonide asjus, kes Nõukogude Venemaa vastu võitlevad.

6. Peale ülemaltoodud kindlustuste Judenitši väe interneerimine, temalt sõjariistade äravõtmine ja kõigi tema sõjatarvete demobiliseerimine.

7. Amnestia kõigile kodanikkudele, kes on karistatud Nõukogude Venemaa toetamise ja Kolmandast, Kommunistlikust Internatsionaalist osavõtmise pärast.

8. Otsus asuda kaubalepingu valmistamisele.

9. Diplomaatilise ja konsuli-ühenduse jaluleseadmine.

10. Posti ja telegraafi konventsiooni maksmapanemine vastastikkuse alusel.

11. Raudteede ühendamine ühenduse jaluleseadmiseks.

12. Välismaa kaubavedu Eestimaa raudteel Eestimaa sadamatest.

13. Erapooletu osa lubamine Eestimaa sadamates Nõukogude Venemaa jaoks välismaa kauba vastuvõtmiseks.

Niisugused on Venemaa töörahva nõudmised vasturevolutsioonilisele Eesti koodivalitsusele.

Kui iseseisvustlastele Londonist rahutegemist keelati, siis teatasid meie kroonu Estur ja ajalehed, et punased «piiriküsimuses» võimatu vastutulematud on. Siin tuli «piiriküsimuse» all mõista rahu-läbirääkimisi üleüldse, kui neid Londonis kästi edasi venitada.

Koltšaki, Denikini ja Judenitši jagamatu Venemaa eest sõdijad Eesti iseseisvuslased ei või oma diplomaatiat, oma poliitikat avalikult ajada. See kisuks neilt viimased diplomaatia hilbud. «Rahva nimel» ajab koodivalitsus ja lihunikudekogu oma rahva seljataga oma maa ja rahva valgetele äramüümise poliitikat, rahva äraandmise poliitikat Londoni kullajumalale.

Inglise kullakuningad tahavad Eesti koodivalitsuse kaudu Venemaa töörahvale niisugust «rahulepingut» peale sundida, nagu seda Wilhelm Brestis tegi. Liitlased tahavad Eesti «demokraatia» abil Venemaa nõukogusid niisamutigi nülvida ja koorida, nagu nad Saksamaa välja imesid.

Maha saladiplomaatia!

See «teguvõimas» rahvanülgimine ei kao kodanlikus riigis. Seda töörahva petmist ja müümist sallib ja kaitseb valitsus ning lihunikudekogu. Seda poliitikat ajavad rahva nimel kõik parteid ja rühmad, kes lihunikudekogus on.

Tõsine rahu Venemaa töörahvaga tuleb siis, kui Eesti töörahvas purustab iseseisvuse pettuse.

Eesti töörahvas linnas ja maal!

Eesti töörahvas väeliinil ja seljatagal!

Hävitage Eesti härrasriik! Ainult siis saab rahu. Kommunistliku revolutsiooni raudse luuaga pühkige välja Eesti iseseisvuslased, siis pääseme liitlaste kuldvasika kummar-dajatest.

Ühes Venemaa töörahvaga kõikide valgete vastu!

See toob rahu. Teeme lõpu Venemaa töörahva jõledale tapmisele. Siis pääseme ka ise sellelt tapalavalt.

Elagu Eesti töörahva revolutsioon!

Elagu Eesti töörahva nõukogude vabariik!

Tallinnas, 15. jaanuaril 1920

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee üleskutse,
kirjutatud V. Kingissepa poolt*

EESTIMAA KOMMUNISTLIKU PARTEI MANIFEST EESTI TÖÖRAHVALE

Tartu rahu puhul

Seltsimehed ja vennad!

Ühes Judenitšiga, külg külje vastas Koltšaki ja Denikiniga, liitriikide ülemjuhatusel all ja toetusel sõdis Eesti härrasriik Venemaa Nõukogude Vabariigi, sellesamaga ka töörahva revolutsiooni ja iseenda «iseseisvuse ja rippumatuse» vastu, kuni töörahva punased väed otsustavat võitu ei saanud tsaristlike valgete kindralite üle, Eesti härrasriigil selle tõttu enam ei olnud, keda toetada ja kellelt toetust saada klassisõjas, ja — kuni liitriikide kapitalistlikud valitsused proletariaadi surve all sunnitud ei olnud Eesti härrasriigile rahutegemist lubama.

Venemaa töörahva revolutsiooniline kangelasmeel võitis liitriikide tanki ja naelsterlingi! Lääne proletariaadi äge klassivõitlus ja kommunistlike aadete kiire laialilagunemine ühes tulise poolehoidmisega, mis Venemaa töörahva revolutsioonil rahvusvahelise proletariaadi hulgas on, võttis maailma valitsevatelt klassidelt sõjaväe, mille varal punast Venemaad rahustada.

Hambaid kiristades oli selle tagajärjel ka eesti kodanlus sunnitud jätma unistused kolmevärviline lipp lehvima panna Peterburi ja Moskva tornidel. Kartes punaste sissetungimist ja sisemist revolutsiooni, tuli eesti kodanlusel leppida oma «iseseisvuse ja rippumatusega» ja rahu teha riiklikult organiseeritud klassivaenlasega, lõpetades niiviisi klassisõja Venemaa nõukogude vastu, mis oma alguse sai eesti töörahva allaheitmisest tule ja mõõgaga 1919. a. jaanuaris ja veebruaris.

Rahuleping ei protokolleeri mitte jõudude vahetõrke pakkumise Eesti härrasriigi ja punase hiigla-Venemaaga, vaid punase Venemaa ja ülemaailmse kontrrevolutsiooni vahel. Ivan Poska käega kirjutas Lloyd George Tartus rahulepingule alla. 15 miljonit kuldrubla, 1 miljon tiinu metsa ja muid majanduslikke kontsessioone Eesti härras-

riigile on esimene altkäemaks kodanlusele, et see — olgu ta mis rahvusest tahes — Venemaa töörahva vabariigi rahule jätkaks.

Tartu rahuga on ülemaailmse kontrrevolutsiooni Eesti väesalk tema rahvuslikkudesse piiridesse surutud. See on rahvusvahelise tööliklassi osaline võit, mis vastab tema jõudude tänasele seisukorrale. Eesti töörahva eluline huvi ja ülesanne on — surmata kontrrevolutsioon Eesti piirides.

Eesti proletaarlased!

Tartu rahulepinguga ei ole veel lõpul eesti töörahva võitlus rahu eest punase Venemaaga. Kontrrevolutsiooni sõjaline väerinne on Eesti kohal läbi murtud, aga punase Venemaa diplomaatliku ja majandusliku eraldamise — blokaadi rõngas on alles murdmata.

Diplomaatlik ja majanduslik läbikäimine Nõukogude Venemaaga on eesti töörahva võitlushüüd!

Tuhandeid Eesti proletaarlasi on kontrrevolutsiooni laine paisanud Nõukogude Venemaale, sadasid vaevleb härrasriigi türmides ja vangilaagrites, — ainult töörahva klassivõitlus sunnib koodivalitsust täieliku amnestia ja vaba Eestisse tuleku andma kõikidele, kes on patustanud püha kuldvasika vastu!

Kui Judenitši valgekaardi jätistel on Eesti härrasriigis vabadus plekilise soetõvega rahvast hävitada, siis olgu piiri, trellide ja okastraadi taga viibijatel võrratult suurem vabadus punast «plekitõbe» laotades rahvakurnajate valitsust hävitada!

Eesti proletaarlased!

Rahuleping ei muuda klassisõda klassirahuks!

Eesti härrasriigi iseseisvus ja rippumatus, kuigi rahulepinguga tunnustatud, jääb sellepärast kodanliku kontrrevolutsiooni ja kurnajate klassidiktatuuri — kitsendamatu nülgrimise, piiramatu rõhumise, kapitalistlike suurröövivate ahmimiste ja varguste, igasuguste kelmuste ja häbitegade varjunimeks.

Eesti härrasriigi iseseisvus ja rippumatus on varjukujuiline silmamoonus, sest tema täielik majanduslik rippuvus suurriikidest teeb ta neist ka poliitiliselt täiesti rippuvaks.

Eesti väikeorjapidajad valitsevad liitriikide suurorjapidajate mitteametlikul volitusel Eesti töörahva üle.

Ei saa olla mingit klassivõitlust kurnajate vastu, mis

sellesamaga ka ei oleks kurnajate riikliku klassiorganisat-
siooni — Eesti härrasriigi vastu.

Eesti töörahvas ei vabane palgatööorjuse viletsuse ikkest
ja härraste valedemokraatia ahelatest, kuni ta ei purusta
härrasriiki, ei natsionaliseeri kapitalistlikke kurnamisabi-
nõusid ja ei loo kodanliku klassiriigi rusudele töörahva
klassiriiki, mis klasse hävitades sedamööda tõeliseks rahva-
riigiks tõuseb.

Maha Eesti härrasriik!

Elagu Eesti töörahva revolutsioon!

Elagu Eesti töörahva nõukogude vabariik (töökommun)!

Otsides ja saades toetust töörahva vastu Inglise kapita-
listide klassilt, on kodanlus Eestist teinud Inglise imperia-
listide käsualuse asumaa, salates ja varjates seda olukorda
pettusega. Kurnajate vastastikuseks kinnitamiseks töörahva
revolutsiooni vastu püüab Eesti härrasriik luua Soome-
Eesti-Läti-Leedu-Poola liitu samasugustest tööliste luukere-
dele rajatud lihunikude-riikidest kui ta ise on.

Enese vabaduse võitluses võidab Eesti töörahvas ainult
siis, kui ta kõigi maade töölistega ühise klassivõitluse väe-
rinde loob III, Kommunistliku Internatsionaali lipu all ja
oma võidu korral kõige lähemasse liitu astub Venemaa
Nõukogude Vabariigiga.

Elagu Eesti nõukogude vabariigi vennasliit Nõukogude
Venemaaga!

Elagu III, Kommunistlik Internatsionaal!

Elagu rahvusvaheline töörahva revolutsioon!

Rahuleping ei tähenda rahu Eesti töö-
rahva ja kodanluse vahel!

Niisama kui kodanlus silmapilgukski ei jäta töörahva
nülgimist ja vägistamist, ei või ka töörahvas katkestada
lepitamatut võitlust verivaenulise kurnajateklassi vastu
mitte üheks silmapilgukski!

Mitte ainult kodanlus, vaid ka sotsid, kes kokkulepet
kodanlusega jutlustavad, on töörahva klassivaen-
lased.

Proletaarlased! Otsustavale, leppimata võitlusele kutsub
teid kommunistlik partei!

Maha kapitalism!

Elagu kommunism!

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP manifest, kirjutatud
V. Kingissepa poolt
«Kommunist», 6. veebruaril 1920*

TÖÖLISED, MEID MÜÜAKSE!

11. juunil s. a. teatas välisminister Birk asutavas kogus, et teoksil on Eesti-Briti kaubaleping. Sisuliselt teatas see kodanluse kaubasel selle lepingu kohta, et seda avaldada ei või.

Salaleping on — leping töörahva vastu. Mida olekski neil avaldada? Nende haikalade-pankurite nimed, kellele Eesti suupisteks müüdüd, ja — tšekileiva hind, mis selle eest saadakse!

300 000—400 000 puuda linu tarvitaksid Eestimaa linavabrikud, et aasta läbi täie hooga töötada. Kuid linavabrikud seisavad, töölised nälgivad vabrikute väravates, sest koodivalitsus müüb linad Inglismaale. Paberi- ja mööblivabrikud kiratsevad puumaterjali puudusel. Kuid liiprid, propsid, palgid ujuvad Inglise sadamatesse üks laevatäis teise järel. Küttepuid hind tõusis mullu kümnekordseks Tallinnas, tänavu tõuseb ta sajakordseks kõikides Eesti linnades.

Savist majade ehitamine on päevakorral.

See majanduslik röövpoliitika kinnitatakse nüüd ja tehakse plaanikindlaks ametliku lepinguga. Inglise röövkapitalistid riisuvad Eestimaa paljaks tema looduslikest varadest ja igasugusest toorainest. Inglise pudukauba kapitalistid riisuvad Eesti kaupmeeste ja spekulantide abil Eesti töörahvalt sellegi näljapenni, mis talle palgaks makstakse, et ta näljasunnil laastata aitaks maad, kus ta kord valitsevaks klassiks tõuseb. Ei jää tulemata see päev, mil Eesti kodanlik valitsus Londonis verehinna eest ostab seda vilja, mis Venemaalt transiitkaubana üle Tallinna Inglismaale läinud on...

Kas võib kahelda, et see röövleping eelmänguks on Eesti härrasriigi «iseseisvuse» tunnustamisele Londoni börsikuningate valitsuse poolt! Proletaarlik Venemaa tunnustas Eesti härrasriigi iseseisvuse ja maksis lisaks 15 miljonit

kuldrubla ning 1 miljon tiinu metsa. Kapitalistlik Inglismaa aga tõmbab kui ämblik oma võrgu Eesti loodusrikkude varade ja tema elava tööjõu ümber nii kui kärbse ümber ja — siis asub ta tunnustama, et kärbes on iseseisvuseks küps!

Eesti töörahvas!

Seltsimehed ja vennad!

Meie oleme painutatud kahekordse kurnamise ja kahekordse surve alla. Meie verd imeb, meid rõhub, meid surub töölojuste seisukorda päkapikkune Eesti kapital ja Inglise hiiglakapital. Meie oleme otseteed samasugusesse seisukorda sattumas kui Egiptuse, Pärsia ja India töörahvahulgad!

Iseseisvuse ja rippuv Eesti on Inglise asumaaks saanud. Eesti kodanlus on Inglise suurkapitali opman, kes orjalt selle viimse higitilga välja pigistab, mis isand välja imeda ei jõua. Eesti kodanlus on Inglise röövkapitali sandard, kes palgatöörja sõnakuulmises hoiab.

Ärgake, Eesti proletaarlased! Kas te ei kuule ahelate kõlinalt oma kätel ja jalgadel! Kas te ei tunne iket oma turjal, te vabad, lindpriid kodanikud — palgatöörjad! Kas ei valitse hertsog Tõnisson Inglise asevalitsejana meie üle niisama kui tunamullu vabahärra von Seckendorff Saksa imperialistide asevalitsejana! Kas ei tühjenda Eesti «riigivanem» Eestimaad röövli kombel, nagu tunamullu saksa komandeerivad kindralid!

Eesti töölised! Kõik kurnatud ja rõhutud! Härraste salalepingud ei seo meid mitte. Tööraha revolutsiooni mõõgaga peame meie hävitama Eesti-Briti röövlepingud, Eesti-Briti kodanluse röövliidu ja selle asemele panema Eesti ja Venemaa töörahva nõukogude vabariikide vennasliidu! Kadugu rahvuslik pimestus! Elagu rahvusvaheline proletaarlik ühistunne! Elagu töörahva revolutsioon!

Tallinnas, 17. juunil 1920

**Kommunistliku Partei
Eesti Keskkomitee**

*EKP Keskkomitee üleskutse,
kirjutatud V. Kingissepa poolt*

VARSSAVI KELMID JA TASKUKUNSTNIKUD RIIKI VALITSEMAS

Vanal heal ajal, s. o. enne maailmasõda kubisesid Tallinna lehed kuulutustest: 2 rbl. 80 kop. eest saab iga mees — eht musta nikkell-taskukella, püksid, grammofoni jne. Kergeusklikud inimesed, kes unes praetud hanesid armastavad näha, tõttasid neid ilmsi neelama ja said 2 rbl. 80 kop. eest prahti, olgugi et prahti, aga midagi nad Varssavi kelmidelt ikkagi said, kuid Varssavi ärimehed omasid siiski kõige suuremate kelmide kuulsust.

Kui ma poisikesena Kuresaares asusin, tegutses seal taskukunstnik Fritz Grünberg. Kord andis ta teada, et ta õhupalliga lendu tõuseb. Kokkukogunud pitspürjeritelt noris Fritz pool tosinat õlut välja, siis tõi ta — siidpaberist elevandi platsi ja hakkas põleva lambikese abil seda «gaasiga» täitma. Kui ta õlle kinni oli pistnud, tõstis ta elevandi saba üles ja seletas, miks õhupall lendu ei tõuse: gaas läinud loomulikult välja! Ja nõudis veel pool tosinat õlut, et seda looduseviga ära parandada.

Varssavi kelmide ja Fritz Grünbergi vaimsed järeltulijad aga on Eesti iseseisvuset ja rippuva härrasriigi valitsejateks saanud...

*

Rahaminister Kukk jutustas veebruari algul ajakirjanikudele («Vaba Maa» nr. 26), et välisvaluutat 1920. a. sisseveo katmiseks 3 miljonit 200 tuhat kuni 3 miljonit 500 tuhat naelsterlingit tarvis läheb. Tähendatud summa katmiseks lootis Kukk saada lina, metsa, tsemendi, õlikivi, piirituse ja vabrikusaaduste müügist välismaale — 3 miljonit 150 tuhat naelsterlingit. Sissevedu pidi väljaveoga tasakaalus olema. Kas see ei olnud hiilgav väljaveo «meie noorele riigile»?! Ja kuidas pidi küll säärane kukelaul tõstvalt mõjuma Eesti marga kursi peale! — Aga juba 26. juunil ütles seesama ministrihärra tööerakonna kongressil: «Kau-

pade väljavedu (on) oodata käesoleval aastal 1 milj. naelsterlingi eest, sissevedu 3 milj. eest.» («Vaba Maa» nr. 141.) Kolmemiljoniline väljavedu on ühemiljoniliseks kokku kuivanud. Sissevedu ei ole väljaveoga ligilähedaseski tasakaalus, vaid kaalub väljaveo kahekordselt üle. Kas minister Kukk seda veebruaris ette ei näinud?

Ärge arvake, et «meie» ministrid kõige oma kohmakusega pea peale kukkunute liigist on! 2. veebruaril ilmus «Vaba Maas» rahaminister Kuke «jutuajamine», 2. veebruaril kirjutati Tartu rahuleping alla. 2. veebruaril sai Eesti härrasriik Venemaalt 15 milj. kuldrubla hambarahana. Ja — siis algas see pöörane välisraha spekulatsiooni tants, mida kodanlik ajakirjandus Eesti marga kursi tõusmiseks ja paranemiseks nimetas. Väliskaubanduse väljavaated olid suurepärased, 15 miljonit oli Eesti panga tühjadesse keldritesse tulemas! Ja siis andis «Päevaleht» signaali: suured haikalad ei ruttu välisraha müümisega! Aga — väikesed Viru uulitsa ja täituruspekulandid, teatud kodanluse kiht, kes välisraha oma kaukas hoidnud oli, et välismaale põgeneda, kui punased sisse tungivad, need ruttasid müüma ja müüsid üksteise võidu odavamalt. Siis suruti näiteks tsaari sajaline — 75-ni alla. Saksa, idaraha ligi sajani, täna aga on tsaar — 275, Saksa ja idamark — 5 Eesti marka, Soome mark mitte enam 3—4, vaid 7—8 Eesti marka. Arvake, mis see suurspekulantidele, «Päevalehe» haikaladele «puhast» tegi! Me küsime minister Kukul otsekohe: kui palju sai ta neilt haikaladelt seda kurikuulust «prot-senti» oma jutuajamise eest ajakirjanikkudega veebruari algul ja — missuguse panga direktori koht on J. Kukele valmis pandud juhtumiks, kui ta enam minister ei ole.

Rahaministri jutuajamisel on, nagu näete, mõõtnatult suurem mõju kui Varssavi kelmi kuulutustel Tallinna lehes. Meid jätab see külmaks, et väikesed rahaspekulandid ja muu rumal kodanlik kaukameeste hanekari veebruaris pügada sai. Kelm petab kelmi. Asja tuum aga on see, et see kaup, mis tänapäev sisse veetakse, Eesti markadesse ei arvata mitte selle kõrge kursi järgi, mis Eesti margal veebruaris oli, vaid praeguse madala, näruse kursi järgi, kursivahe sel moel rahvahulkadelt välja pigistatakse, ja miljonnärid ei väsi laulmast: mu isamaa, mu õnn ja rõõm. Nüüd, kus Kukk oma meestele pool tosinat õlut pihku mänginud, tuleb ta tööerakonna kongressile ja seletab kuival: gaas on loomulikult välja läinud!

650 milj. piiridest üle minna ei kavatse. Ta valetas teadlikult, sest juba 35 päeva hiljem — 9. aprillil nurus ta koodivalitsuselt õiguse paberraha välja anda ühe tuhande miljoni piirides (vt. «Riigi Teataja» nr. 55/56). Ka miljardi piirides püsis ta ainult kaks ja pool kuud ja trükib nüüd poolteist miljardit! Kui Varssavi kelm 2 rbl. 80 kop. eest kaupa oli lubanud, siis saatis ta prahti, mis ikkagi rohkem kui 56 kop. väärt oli. Minister Kukk aga lausus 30. juunil asutavas kogus, et mineva-aastased margad 4—5 korda tänavu-aastastest rohkem maksnud («Postimees» nr. 171). Tähendab, tänavune 2 marka 80 penni on mullused 56 penni. Kas on tööliste palgad 4—5 korda tõusnud! Kõmu ja luiskamine on nende majanduspoliitika nurgakivi.

«Riigikassa-tähtede eest vastutab Eesti riik kogu oma varandusega ja sissetulekutega.» Nõnda on trükitud Eesti paberrahade peale.

1. Sissetulekud. Minister Kukk teatas 30. juunil asutavas kogus, et riigi kulud ja tulud 1919. aastal olid üle 1 miljardi¹ ja et «tulude poolel on meie riigil otsekohe- sed ja kaudsed sissetulekud mitmesugustest ettevõtetest, kokku 148 miljonit 300 tuhat». — Tähendab: tulud, sissetulekud on mullu olnud umbes ükskümnendik kulu- dest. Säärane «kogu riigi sissetulek» oli mullu kindlusta- mas härrasriigi kassatähti. — Aga tänavu? «Kavatsetud (s. o. paberil. — K.) on meil,» ütles minister Kukk, «järg- mised summad: otsekohe- sed maksud, millest suurem on sissetulekumaks — 253 miljonit, kaudsed maksud, nagu aktsiis ja teised tooksid 63 miljonit 400 tuhat marka; peale selle tulud riigiettevõtetest 697 miljonit 700 tuhat marka ja viimaks laen sada miljonit»² — ja minister Kukk ei unusta- nud juurde lisamast, et nendest «sissetulekutest» ainult 50 protsenti väljaminekuid kaetud saab. Kuid veel roh- kemgi ütles Kukk: «Lootusi panna meie maksuvõtmise peale, et see käesoleval aastal ehk ka lähematel aastatel meie riigi majapidamist tasakaalu viia aitab, seda meie ei saa, seda ei kannata meie rahva- majandus sugugi välja.» (Minu sõrendused. Miks ei ütel-

¹ 2. veebruaril aga ütles ta, et puudujääk, s. o. kulude ja tulude vahe üksi juba 1919. aastal «umbes poolteise miljardi marga peale ulatub». Vaat, kus majapidaja!

² Asutav kogu aga otsustas hiljuti Kukele tema 1920. a. kulude- tulude eelarve tagasi saata, sest et selles ühtki sissetulekut üleval ei olnud.

nud minister Kukk seda mullu või tunamullu?). — Asi on selge. Kuna «sissetulekud» kuludest vähemad on, siis — muudkui trükime raha ja — trükime rahadele peale: riigikassatähtede eest vastutab riik kogu oma sissetulekutega.

2. «Kogu riigi varandused» — mets, põlevkivi jms. ained aina ujuvad Inglismaale ja tulevad sealt tagasi — markiseti, iluasjade näol. Kui teie, töölised, trehivate nägema toredates riietes isast või emast kodanlast, kui teie sõõrmetesse tungib lõhnaõlihaisu ja kui teie kuulete konjakist või veinist tekkivat jorutamist, siis patsutage armatsedes oma kõhna punga pihta: isegi selle natukese eest, mis teil olemas, vastutab riik kogu oma varandustega, mis on muutunud ja muutuvad peeneks lõhnaks, vahuveiniks ning prouakeste lihavate kerede peal kohisevaks siidiks ja pitsiks.

«Riik vastutab». Muidugi vastutavad need kelmid ja taskukunstnikud, kui töörahvas üles tõuseb ja raudse luuaga välja roogib kogu selle kõntsa, mis maad ja rahvast mäendab. Aga töölised pidagu meeles, et iga kuu säärast majapidamist maad laastab ja tal kerge ei ole oma majapidamist rajada sinna, kus looduslike varade asemele on tekkinud paberraha ja siidkleitide virnad.

Meie Varssavi kelmid on teist aastat kuulutamas: «iseisvus ja demokraatia annab» ... See sakramentaalne lause on nüüd kõikide nähes pankroti vekslis saanud. Nad riisuvad, müüvad, pillavad nagu ärimees, kes teab, et tal varsti tuleb haamri alla minna. Nähku siis terve maailm, et äri õitseb! Ja Jaan Tõnisson kinnitagu seda asutava kogu kõnetoolilt. See on pankroti manööver, kes püüab veel kokku ahmida, mis jõuab ja lõplikult paljaks riisuda neid, kes teda usaldavad.

Kogu avalik ajakirjandus, sandarmid ja kaagikohtud on töörahva hulki uskuma panemas, et raskused ajutised olla, ja Eesti härrasriiklik majandus siiski jalule tõusvat — rahapressi ja välislaenude varal. Usuksime, aga — neid looduslike varasid on napilt ja kapitalismile on vähihaigus selgroosse lõonud. Need kaks «looduse viga» kaaluvad vähemalt niisama palju kui Fritzu elevandi üks looduse viga ja sellepärast on iga «riigimees» Eestis õndsas Fritz Grünbergi otsekohene järeletulija — elevandi lennutaja.

«Kommunist» nr. 4 (20), 13. juulil 1920

Allkiri: V. Kingissepp

JUUDASTE NÄOPILDID

(Sulejoonistus)

«Ja kui tema alles rääkis, siis tuli Juudas, üks neist kaheteistkümnest, ja temaga palju rahvast mõõkadega ja nuiadega ülemaist preestritest ja rahvavanemaist läkitatud.

Aga see, kes teda ära andis, oli neile tähe annud ja ütelnud: Kellele ma suud annan, see on seesama, teda võtke kinni.»

Nii kirjutavad evangelistid. Niisugune on meieaja juudaste esivanema näopilt. Kas tahate näha tema järeltulijatest mõningaid?

1. August Rei

Tema on «Eesti sotsiaaldemokraatliku tööliste partei» tüür ja kompass. — Kas ei olnud see saatanlik — esiteks «Sotsiaaldemokraadis» pikk kirjeldus avaldada Mannerheimi hirmutegudest Soomes klassisõja päevil, ja siis — Helsingi sõita samalt Mannerheimilt lihunikke paluma! See kirjeldus oli Juudase suudlus. Sest selle kirjeldusega taheti ütelda, et ka tema — Rei — «üks neist kaheteistkümnest» on, kes ühes tööliklassiga on. Konstantin Päts talitas kui klassiteadlik kodanlane, kui ta Rei Helsingi läkitas. Ta toimetas oma klassi huvides, ja me vihkame teda sellesama vihaga, millega kodanlustki. Aga Reid me põlgame, sest tema pea kohal ripub silt: tööliste partei.

Reid ei ole nähtud tööliste koosolekutel, rahvamiitingutel. Ta istub ühes «ülemate preestrite ja rahvavanematega». Ta on asutava kogu esimees. Tema allkirja kannab kõik see, mis asutav kogu tööliklassi vastu korda on saatnud.

Kui vabariigi politseinikkude kongress A. Hellati «aupoitseinikuks» (missugune «au»!) valis, siis peaks kodan-

laste kongress Rei — «põliseks aukodanlaseks» valima. Töölised aga ei anna talle riigikogu valimistel seks tarbeks mitte üht häält!

2. Karl Ast

Tema aeg ei kulu mitte — nagu Reil — selleks, et telgitaga «ülemate preestrite ja rahvavanematega» sosistada. Ta mõistab juba poole sõna pealt, mis kuldvasika ülempreestrid ja riigivanemad temalt ootavad. Ta on alati seal, kus kõnetool on. Ja ta kõneleb «töölisklassi huvidest» — «riiklikult seisupaigalt». Ta nõuab, et riik töölisklassi «tõelisi huvisid» kaitseks. Ta paljastab «provokaatoreid» ja «tumedaid jõudusid», kes töölisklassi hukatusse viivad.

Nii ta suudleb. Ja — häda siis töölisklassile. Siis tehakse seadusi «tööraha kasuks». Siis mobiliseeritakse streikijaid Rahumäe polku. Siis saadetakse välja 102. Siis maetakse Isborski rappa 25. Siis — hõiskavad kurnajad ja nülitakse töölise seljast kaheksas nahk! . . .

Temale hääletagu kõik need töölised, kellel üleliigne üheksas nahk seljas!

3. Mihkel Martna

See on riistapuu, millega õnnis Ivan Poska «demokraatlikku» välispoliitikat ajas. Iseseisvuse saavutamiseks ei võinud ära põlata ka Lääne sotsiaaläraandjate tagatreppisid. Ivan Poska pani M. Martna riidesse, ostis talle reisukohvrid, andis talle tema iseloomu kohaselt — rikkalikult päevarahasid ja Mihkel Martna käis kõigi maade kurnajate toapoisse — II Internatsionaali ninamehi noomimas, et need oma isandatele selgeks teeksid rahvaste enesemääramise õiguse — muidugi mitte Iirimaa, Egiptuse, India, Korea jne., vaid — ainult Eesti suhtes. Nende rändamiste tagajärjed olid suured välisvaluuta ja M. Martna isikliku mõnutunde suhtes.

Ta on oma isamaa kurnajate ülistamiseks ka raamatukese kirjutanud, mis kroonu kulul mitmes Euroopa keeles kirjastatud ja ta on selle vaeva eest juba 300 000 Emk. kätte saanud. Peab arvama, et ta selle rahaga oma sahariini-vekslid Tallinna pankades kinni maksis ja sotsialistliku revolutsiooni kiirendamiseks veel mõne hea äri tegi . . .

Sellepärast on tema arvamine, et A. Hellat siseminist-rina «vormiliselt õieti» on talitanud ja et seda seltsimeest juba sellepärast parteist välja heita ei või, et nende parteil teist vilunud meest ei ole, keda tulevikus siseministriks võiks panna.

Kes tahab odavat sahariini, see andku oma hääл riigi-kogu valimistel Mihkel Martnale, aga ümbrikku pange lisaks veel üks sajamargaline, sest «ülempreestrid ja rahva-vanemad» ei jõua talle küllalt maksta!

4. Aleksander Hellat

Ta puudub sotside partei kandidaatide nimekirjas, sest — pistoda kantakse ikka... põues, iseäranis kui ta verest nõretab. Nii on julgem nurga tagant tööliklassile demo-kraatlikku instrumenti selga torgata!

M. Martna ütles sotside partei augustikuu kongressil: Hellati pärast on meie parteil Noske värv juures.

Seda joont on näopildiks küllalt. Sotside kõnemehed aga rändavad mööda maad ja püüavad seda joont enda palgelt maha küürida, nagu Pilatus Naatsareti puusepa poja verd oma kätelt pesi terve rahva ees.

5. Otto Sternbeck

Oli «Sotsiaaldemokraadi» peatoimetaja 1918. a. novemb-ri ja detsembris. Kirjutas Soome abi vastu. Marssis siis Tallinna kaitsepolitsei eesotsas kõrvuti Soome palgalistega väerindele. Tõusis polgu komandöriks.

Nüüd on Eesti tööliklass ahelais. O. Sternbecki rinda aga ehib «vabaduserist».

Sotside partei kandidaatide nimekirjas teda ei ole. Miks te häbenete seda kangelast, sotsid!

6. Nikolai Kõstner

Litsentsid. «Revalis».

Enne — elas peost suhu.

Nüüd ammutab elujõudu tšekkidega pangast ja usub kindlasti, et Eesti tööliklass iseseisvusest eluliselt huvita-tud on.

Ka teda ei ole nimekirjas, sest ta on sotside partei ministrikandidaat ses kaubanduse ja tööstuse suhtes.

7. Aleksander Oinas

Sünnitas ühes O. Strandmaniga Ametiühingute Kesknõukogule neli miljonit. On maalt väljasaatmise mõtte kaasisa ja Isborski tee tasandaja. Kägistas «Töö Hääle» ära. Nuuskis Jaan Kärnerit ja V. Kingisseppa, kes «Töö Häält» toimetab. Andis K. Astile nuuskurlikke teateid, mis see mullu 1. juulil asutava kogu kõnetoolilt välja pasundas pagarlasi piitsutades, et need loiud olla. Oli Jaan Tõnissoni diplomaatiliseks agendiks Venemaal. Sotside partei tarvitab teda seal magneedina, kus ei Ast ega M. Martna ei tõmba.

8. Alma Ostra-Oinas

Me teame seda Ed. Vilde ajaloolistest romaanidest («Mahtra sõda», «Kuidas Anija mehed Tallinnas käisid»), et mineva aastasaja keskel nii tehti: vastuhakkajatest kaagiti mõned ära, teised aga pandi «alla vanduma». Alla vandumisele sunniti peksuga. Eesti demokraatlikus vabariigis toimetab rahvavalitsus töölistega hoopis inimlikumalt.

Hellat viis meieaja Anija mehed Isborski ja saatis Alma Ostra Tallinna Kesknõukogult küsima: kas tunnistate neid kongressi otsuseid, mille eest 76 maalt välja kihutati ja 25 maha tapeti?

«Tunnistame!» vastas Kesknõukogu.

Sõjaseadus, sm-d Valdek ja Vegner, sm. Soansi kuus kuulihaava ja murtud luud. Kes neid ei teaks! See on meie sotsiaaldemokraatlikkude opmanite «kas vannud alla!»

Alma Ostra talitas kui Hellati agent. Varfolomejev oli — häbelikum, kui ta alles Kesknõukogus liikus.

9. A. Palvadre

Endine tööminister. Ta ütles sotside kongressil, et tal Jaan Tõnissoniga ja Laidoneriga hea läbisaamine olnud. Et tal töölistega hea läbisaamine oleks olnud, seda ei ütelnud ta mitte. Ta on harilik kurnajate teener.

10. Joh. Kartau

Härra Kartau! Mitu penni oli Teil taskus, kui Te peale Saksa okupatsiooni Eestisse tulite? Kevadel Te saite Eesti

opteerimise komisjoni esimeheks Moskvast. Kas on tõsi, et Teil sellest ametist enne lahkuda tuli, kui Teie kapitalikese teine miljon täis sai?

11. Hans Martna

Arimees. Asutava kogu sekretär. Oma isa poeg. Advokaadina on ta adv. Limbergi artelli liige, kes kommunistide kaitsmist sõjakohtus õiglase tasu eest oma peale võtab. Georg Kreuks tervitanud 30. juunil sõjaringkonnakohtus seda oma kaitsjat H. Martnat sõnadega: kust see neetud sots siia sai!

Kahtleme, et kogu töölisklassilgi H. Martnale midagi muud oleks ütelda...

12. Juudas Tulp

Kord oli aeg, kus see mees Dvigatelis oma igapäevast leiba teenis. Nüüd on aeg, kus see mees mustem sots on. Tööministri abilisena teenis ta kapitalistid ja haukus tööliste peale. Ta on tõusik, kes kord veel — väga kõrgele kerkib, kui töölised valitsevaks klassiks saavad.

13. Kogupilt

Kogupilt sellest juudaste parteist on verine. Soome «abi-väed». Kaagid. Mahalaskmised. Rahumägi. Seamäe raba. Veskimägi. Raadi mõisa kruusaauk. Saare-Kullimägi. Naisaar. Isborsk. Villem Maasik. Kaitsepolitsei. Judenitš ja Balahhovitš. «Revalis». Eesti marga kurss. Elukallinemine. Miljonäride sigitamine. Palgastreikide lämmatamine. Sõjaseaduse edasikestmine. Surmanuhtluse põhiseaduslik kinnitamine. Arupärimiste mahamatmine asutavas kogus. Ja — petlikkude sõnakõlksude paabeli torn.

«Rõhutute Hääle» nr. 2, 18. novembril 1920

Allkiri: Fotograaf

KUST TULEB ABI?

Brüsseli rahvusvaheline rahakonverents, millest ka meie isandad — Joh. Kukk ja Ants Piip — osa võtsid, on mitmes suhtes nii tähtis sündmus, et tööliste häälekandja sellest vaikides mööda minna ei või. Sellelt konverentsilt loodeti plaani, kuidas vana kapitalistlikku maailma kitsikusest välja viia ja rahvusvahelist krediiti koostada. Kuid just rahvusvahelise krediidi korraldamise mõte kukkus kindlasti läbi ja maailma kodanluse kõige targemad mehed ei osanud muud kui õige tähtsa oraakli näoga lausuda: tee tööd ja palu jumalat! Seejuures tuleb jumalat kui dollari varjunime mõista.

«Imperialistlik sõda asetab Põhja-Ameerika Ühendriigid kullajumala aujärjele. Ameerika hiiglatööstus varustas liitriikisid sõjamoona ja Euroopa kuld voolas New Yorki, liitriigid said Ameerika võlglasteks. Ameerika ei võlgne mitte kellelegi mitte midagi. Ameerikale aga võlgnevad kõik! Isegi eile sündinud Eesti riik sai «Revalise» eestkostmisel au ja õnne osaliseks, et New Yorgi liiakasuvõtjad tema võlausaldajad on. 20-miljoniline Ameerika «laen» ootab maksmist.

Aga veel teisel teel tõi imperialistlik sõda Ameerikale koledat kasu. Euroopa on äärmuseni välja kurnatud. Ta tarvitab kõike. Tal ei ole Ameerikasse vastukaubana anda mitte midagi.

Nende kahe asjaolu otsekohene tagajärg on see, et dollari kurss väga kõrgel seisab ja ühe dollari eest väga rohkesti igasugust Euroopa valuutat osta saab.

Sellepärast on arusaadav, miks just Ameerika kapitali sellid Brüsseli rahakonverentsil Euroopa kapitali nutunaisete sõbralikult seletasid: vennad, aidake iseendid! Ja Ameerika kapital tõmbas rahvusvahelise krediidi kavatsusest otsustavalt kriipsu läbi.

Ameerika kapitalistid arvavad paremaks seda nõndanimetatud rahvusvahelist abi, kui eesti keeli ütelda — era-

algatusel toimetada. Ameerika kapital rändab rahakapitali näol oma maalt välja, paisub Saksa markadeks, Prantsuse frankideks jne. jne. ja ostab võileiva eest üles vabrikuid, tehaseid, metalli- ja kivisööekaevandusi, nafta- ja petrooleumiallikaid jne. jne. Ameerika kapital tungib sisse Saksa- maale, Austriasse, Ungarisse, Tšehhoslovakkiasse, Balkanitele ja isegi Prantsusmaale. Ta läheb sinna, et seal — odava rahakursiga maadel sealset elavat tööjõudu kurnata ja kuulmata puhaskasusid saada, mis seda kõrgemad on, mida madalam selle maa rahakurss. Aga ta toimetab neil maadel ka teisi talitusi. On ju teada, kuidas Ameerika hiiglarustid omal kodumaal vabrikuid üles ostsid, et neid — seisma panna. Mida saadi sel teel kätte? Sel teel kõrvaldati konkurents ja hoiti ainete valmistamine niisugusel pinnal, et hinnad — nende ainete vähesuse pärast aina kerkisid. Nii hakatakse nüüd New Yorgist terve Euroopa mannermaa tööstust «reguleerima»!

Seda tähendabki see Brüsseli rahakonverentsi esimene ja ainus käsk: tee tööd ja palu jumalat! Ameerika kapital ei taha tegemist teha Euroopa riikidega. Laenud riigivalitsusele ei annaks talle seda otsekohest kasu ja otsekohest võimu maailma majanduse üle, mis «eraalgatus» talle annab. Euroopa tööstus on kitsikuses ja palub abi. Seal ilmub Ameerika kapitalisti agent ja ostab käputäie tehase aktsiaid. Euroopa pangad kannatavad dollari kõrge kursi all. Seal ilmub Ameerika onu ja ostab seljatäie panga aktsiaid. Ning ostja õpetab: ainult töö võib teid kitsikusest välja viia! Jah, ajad on muutunud! Kubjas ja kilter kõnelesid ennemuiste hoopis lihtsamat keelt!

Täies kooskõlas selle «eneseaitamise» murrakuga on ka teised õpetused, mis Brüsseli konverentsil jagati: riigid viigu sissetulekud ja väljaminekud tasakaalu, hoidku seks tarbeks end eemale igasugustest väljaminekutest riiklike majandusettevõtete asutamise peale, vähendagu sõjaväge, pidagu igas asjas äärmist kokkuhoidu. Sõnaga: teised riigid tehku kõike seda, mida need riigid ei mõtlegi teha, kes Brüsselis neid häid õpetusi jagasid.

Ameerika on sõjaväelaevastiku ehitamise programmi teostamisele asunud, mille siht see on, et aastal 1925 Ameerika sõjalaevastik vähemalt niisama tugev oleks, kui maailma kõige tugevam Inglise laevastik. Asjatundjad aga arvavad, et kui Inglismaa kõike oma jõudu kokku ei võta, siis Ameerika sõjalaevastik juba 1923. aastaks oma jõu

poolest Inglise sõjalaevastikule järele jõuab. Küllalt on seda ainsamat tõsiasja nimetada, et selge oleks, missugune pettus ja silmamoonutus see oli, kui liitriikide ja Ameerika riigimehed maailmasõja ajal ütlesid, et sellele sõjale rahu-riik järgnevat — üleüldine sõjariistade mahapanek ja kõikide tülküsimuste otsustamine rahvusvahelise vahekohtu teel! Siis öeldi, et ainult Saksa militarism ja imperialism keelavat seda tegemast; see olla vaja purustada, et teostada rahvaste rahu ja mõõgad sirpideks taguda. Kuid maailmasõja tagajärjel tõusid uued militaristlikud riigid, kes niisama kui ennegi üksteisest ette joosta püüavad, et tugevamini sõjariistus olla ja maakera uue jagamise alla võtta. Niisama kui Saksa sõjalaevastiku ehitamise programm Inglismaad taga kihutas maailmasõda alustama enne kui Saksa laevastik Inglise omale kardetavaks saab, — just niisama töötab nüüd samasugune konkurents Ameerika ja Inglismaa vahel uut maailmasõda välja kutsuda.

Mäherdune peab küll olema maailma valitsevate klasside valelikkus ja silmakirjalikkus, kui siis samal ajal teistele jutlustatakse sõjavägede arvu vähendamise vajadust, et — väljaminekuid kärpida! Kui ühtlasi hoiatatakse riigi raha kulutamast tööstuslike ettevõtete peale, siis mõistame meie juba poole sõna pealt, mida see tähendab! Ameerika dollar hüüab: alt ära! mina ise olen tulemas!

Kõigevägevam dollar sammub oma võiduteed. Kes turja ei painuta, selle selgroo ta murrab. See oligi see lihtne tõsiasi, mis Brüsseli konverentsil avalikuks tuli. Seal tuli — teiste sõnadega — avalikuks, et maailmas ikka veel kapitalistlik kord valitseb, s. o. vihane konkurents üksikute riikide kapitali vahel. Selle võitluse asemele ei jaksa maailma kodanluse kõige targemad mehed mitte midagi panna, tulgu nad rahakonverentsidele, tulgu nad «rahvasteliidu» paraadidele kokku ja olgu nad kas või nii targad kui madu Eedeni aias! Kapitalistlik kord ei ole muud kui võistlus, üksteise maharatsutamine, kus tugevam nõrgemat halastamata nülüb. Maid ja rahvaid oma alla heita, neid orjastada — kurnata ja riisuda, see on kapitalistliku maailma ainus majanduslik plaan.

Mis tagajärjed on Eesti kohta Brüsseli konverentsi otsusel, et «rahvusvahelist krediiti» ei anta. «Rahvusvaheline krediit» oleks olnud riikide, nimelt suurriikide omavaheline kokkulepe selle kohta, kuidas «abitarvitajad» väikeriigid oma vahel ära jagada. Ja — missugust läätseleeme lopu-

tisvett «abisaaja» kõrisse valada. «Rahvusvaheline krediit» oleks olnud terve maailma suhtes umbes samasugune kokkulepe, nagu seda oli näiteks leping Inglise ja Vene tsaarivalitsuse vahel Pärsia jagamise kohta «mõjupiirkondadesse». Niisuguseks kokkuleppeks ei ole kapitalistlik maailm veel mitte küps. Niisuguse küpsuse soetamiseks uut maailmasõda — uut maadeahnitsemise sõda, uut sõda turgede ja tooraine allikate pärast just kavatsetaksegi, just ette valmistataksegi.

Brüsseli konverents jättis kodanlikule Eestile vabaduse ennast müüa selle kapitalistide rühmale, kas tervelt või osadekaupa, kes teda ostmast ära ei põlga.

See müük peab sündima eraalgatusel. Ja tööerakonna valitsus on selle oksjoni valitsus. Brüsseli rahakonverentsi otsus Eestit rahvusvahelisest krediidist ilma jätta — see oli Jaan Tõnissoni valitsuse langemise tõeline põhjus. Ainult lootusega selle kurikuulsa «rahvusvahelise abi» peale on seletatav, miks Jaan Tõnisson nii järjekindlalt ja kangekaelselt tagasi tõrjus välismaa kapitalistide Eestisse sissetikkumise katsed. Ta lootis jumala peale!

Miks ei «aita» kodanlikku Eestit enam üksikud riigid? Miks ei anna Inglise valitsus oma siinsetele truualamatele abi? Ta andis mullu abi...

Mineval aastal oli sõda! Siin mõõdeti suurtükiliha, Londonis loeti naelsterlingeid! Nüüd ei ole Eestis enam ühtegi kodanlikku parteid ega ajalehte, kes kinnitanud poleks, et Eesti valitsus olla juba läinud aasta kevade poole suvet valmis olnud Nõukogude Venemaaga rahu tegema, aga liitlased ähvardanud Eestit oma «abist» ilma jätta. Seda «abi» lunastatigi siis vere hinnaga. Me nimetame seda inimeselihaga kauplemiseks!

Seda inimeseliha Eesti kodanlikul valitsusel praegu kellelegi müüa ei ole. Sellepärast ei ole ka ei Londoni ega Pariisi valitsustega miskit sobimist «abi» asjas.

Oma kirjutuse Brüsseli rahakonverentsi tagajärgede kohta lõpetas «Tallinna Teataja» ohkamisega, et uus maailmasõda paratamata on, kui suurriigid oma poliitikat ei muuda. See on õieti öeldud. Aga ainult proletariaat on see, kes uut maailmasõda ära hoida võib. Ainult proletariaat on see, kes lõpu teeb sellele, et suurriigid siis miljardeid kulutavad sõjarakenduste peale, kui kaks kolmandikku inimkonda elajalikult nälgib. Ainult proletariaat on see, kes üksteise maharatsutamisele lõpu teeb ja kiskjate kapitalis-

tide majapidamise asemele seab korraldatud, plaanikindla maailmamajanduse. Seda saab proletariaat korda saata ainult siis, kui ta valitsevaks klassiks tõuseb. Seni aga on ta tööriistaks nende käes, kes oma taltsutamata ja piirita ahnusega tervet inimkonda hukatuse kuristikku paiskamas on.

Abi tuleb tööorjadelt, kui nad oma isandate vastu üles tõusevad. «Aidake iseendid!» — hüüab kõigevägevam dollar ülbelts ja väljakutsuvalt. — «Jah, meie, töölised, aitame iseendid!» — kostku kullajumalatele vastu proletariaadi suust võitlusehüüd!

«Rõhutute Hääle» nr. 2, 18. novembril 1920

Allkiri: M. N. (M. Näär)

KUNST RIIKI VALITSEDA

Valimispalavik on kodanlike erakondade juures selle kraadini tõusnud, kus juba jampsimine algab, ja sellepärast ei tule imestada, et nüüd niisuguseid eesriideid tõstetakse, mis muidu hoolsalt «riigisaladusi» varjavad.

1. «Revalise» kasulik kaup.

Üldiselt oli teada, et «Revalise» kaudu kõiksugu kraami on ostetud, nagu kuivatatud kartuleid, kompotti, mõningaid arstirohtusid, mis oleks pidanud ostmata jääma, kuna Eestil neid aineid kas omal on või jälle nii suurel hulgal vaja ei ole. On teada, et «Revalise» kaubad kallimalt osteti, kui tollaegne turuhind Londonis, Pariisis, Kopenhaagenis oli. On teada, et see riigi võlakoorma umbes 3000 miljoni võrd rängemaks tegi. Oli teada, et «Revalise» mehed on saanud vahetasu 28 miljonit Eesti marka.

Nüüd on pirukavendade omavaheline jagelemine veel järgmise tõsiasja päevavalgele toonud:

Maaliidu «Kaja» (nr. 239) teatab, et vahetasu «kolmele neljale riigiametnikule» on 60 miljonit Eesti marka makstud. «Tallinna Teataja» (nr. 260) ilmutas, et Ameerika laenu protsendid aastas umbes 770 000 dollarit on. «Revalise» kaupade müümisel on aga valitsus üle 100 miljoni Eesti marga kahju teinud riigile. See tulnud sellest, et kaubad antud erakaupmeestele hinna eest, mis umbes kuus korda madalam oli sisseostuhinnast. Kaupmehed teeninud mitusada protsenti «Revalise» kaupu müües. Niiviisi nuumas valitsus «Revalise» hea sehviti puhul üksikuid marodööre otseteel riigikassa kulul.

Nüüd aga riidlevad tööerakond ja rahvaerakond — «Vaba Maa» ja «Tallinna Teataja» omavahel: kummale erakonnale need marodöörid, kellele pirukat jagati, riigikogu valimistel hääletama peavad!

Ääremärkused näivad täitsa üleliigsed olevat.

2. Riigivõlad.

«Tallinna Teataja» tõi välisvõlgade nimekirja. Aga Eesti markadesse on need võlad valesi arvatud niisuguste kurside järgi, millest Eesti rahaministrid ainult joonnud peaga und näha võivad. Nii on Inglise naelsterling 706 Eesti marga alla arvatud, dollar 190 Emk. alla jne. Nii saavad nad 3400 miljonit marka välisvõlga. Tõepoolest on see summa märksa kõrgem.

Võtame aluseks Tallinna börsi 16. novembri kursitabeli ja kahandame kursid ümmargusteks arvudeks, siis saame võlad:

1. Saksamaale: 1 300 000 idamarka = 6 750 000 Eesti marka;

2. Soomemaale: 2 881 348 Soome marka = 23 050 784 Emk.;

3. Taanimaale: 463 950 Taani krooni = 23 196 500 Emk.;

4. Inglismaale: 352 592 Inglise naela = 458 369 600 Emk.;

5. Ühendriikidele: 14 928 012 dollarit = 5 971 204 800 Emk.;

6. Prantsusmaale: 13 260 000 franki = 265 200 000 Emk.

Nii moodustavad välisvõlgade summad kokku vähemalt kuus ja pool miljardit Eesti marka.

Kui sellele juurde veel arvata 1 400 000 000 Emk. sisevõlga (vt. «Tallinna Teataja»), siis saame kaheksa miljardit riigivõlga.

See on kaheaastase majapidamise tagajärg!

Niisugune on kaheaastane puudujääk.

Seejuures ei olevat mitte võlgade kohta sugugi teada, mis tingimustel nad antud on.

Niisuguste võlgade liiki kuulub Inglise võlg. See asjaolu on väga tähtis. Välisvõlgade protsentide tasumise küsimust arutades ütleb «Tallinna Teataja» (nr. 261): «Ei halasta keegi. Paljaks koorivad ja ikkesse rakendavad. Teiste kangemate rahvaste majanduslik ori on see, kes oma rahvusvahelisi võlakohustusi ei suuda täita. Ja see orjapõlv on vahest kõige koledam, ägedam ja väljapääsematum.»

See on õige. Aga see on ka paratamatu. Ja nende võlgade suhtes, mille tingimusi veel teada ei ole, on see kümme korda õige ja kümme korda paratamatu.

3. Mitmed kahtlased sehvtid.

Nende arv on suur!

Seal on kulla müümine Inglismaale, kusjuures osa kulda kaduma on läinud, ja jälle veavad töö- ja rahvaerakonnad

vägipulka, kumma teene see on, et kuld kaduma läks. Kuke ja Varese kaksikvõitlus saab sel puhul kestma just selle päevani, kus valija valimiskasti juurde läheb ja need kisklejad valimiskasti laseb. Siis tuleb jälle rahu maa peale ja vabariigi linnud hakkavad ilma kisata kuldteri nokkima.

Seal on viljaostmine. «Vaba Maa» ütleb, et rahvaerakonna valitsus ostnud vilja kallilt ja teinud riigile 18 miljonit kahju. «Tallinna Teataja» veeretab süü Kuke peale, kes polevat õigel ajal välisvaluutat ostnud.

Möödamines teatab «Tallinna Teataja», et tööerakondlikud ministrid mädanenud heeringaid ja türgi ube 26 miljoni Eesti marga eest ostnud.

Lugege «Vaba Maad» ja «Tallinna Teatajat», kui näha tahate tervet paturegistrit. Meile on nendest tõsiasjadestki küllalt ja meie tahame katset teha neid riidlejaid lepitada.

Lepime selle peale kokku, et Eesti väike on. Sellest tuleb, et oled sunnitud ka mädanenud kaupa ostma. Sellest tuleb, et oled sunnitud 1000 tonni vilja endise hinnaga ostma, olgugi et hind vahepeal 300 Emk. puuda pealt langenud on. Sest välismaa kaupmees paneb revolvri Eesti valitsuse otsaesisele: kas tahad, et sinu riigi iseseisvust tunnista-takse? Kui tahad, siis osta kallist vilja, osta mädanenud heeringaid ja ube! Ja kodumaa kaupmees, kes need ained on välismaa kaupmehelt riigile kaubelnud, paneb samale valitsusele revolvriotsa vastu kuklatagust: mis värk see iseseisvus siis on, kui see kaup ei lähe!

Niisugusele valitsusele võib ainult kaastundmust avaldada, aga niiviisi riielda, — see annab tunnistust, et meie iseseisvuseks veel küpsed ei ole. Mõtelge, terve Euroopa vaatab seda pealt!

4. Meie otsus.

Kodanlikud erakonnad riidlevad, kelle oma oli see valitsus, kes riigile kahju tõi? Nad riidlevad just kui kaks naist, kes Saalomoni kohtu ees käisid. Teeme siis ka meie Saalomoni otsuse ja ütleme neile riidlevatele naistele: Andke see süüdlane valitsus tööliste kätte, nad raiuvad ta piki selgroogu pooleks ja teie saate kumbki poole!

Hõigake neile seda, töölised, Kesknõukogule oma hääli andes, ja teie saate nägema, et nende riid vaikib nagu naiste riid Saalomoni ees! Nad lepivad jalamaid kokku, et uuesti tööliklassi üle valitseda ja kahjulikkudest sehvtidest vaikida.

Vaikidal!

Selles see kunst seisabki, et täis aupaistet rõhujate riiki valitseda. Kas mäletate, kuidas nad vennalikult vaikisid «Revalise» riigivõlgade, kahjulikkude sehvtide asjus? Kõik oli nii hästi korras!

Nüüd aga — päästke riik! — laulab Kukk. Pankrot on tulemas! kraaksub Vares. Aga ühtmoodi trükkisid nad paberraha mõlemad, ühtmoodi siplesid nad mõlemad, nagu kanad iseseisvuse takus.

Valitsus pidi ju olema rajatud ühtluse ja ühise vastutuse peale, vähemalt sellest ajast saadik, kui Jaan Tõnisson ta «moodustas».

Nüüd aga veeretatakse süüd üksteisele. Nii talitavad poisikesed, kes on juba suuri sõnu tegema õppinud, aga kellel jala tahapaneku vigur alles sees.

Seda nähes peame ütleva, et narrikesed valitsevad meie üle, nende ainus tarkus on, et nad mõnd aega suud pidada oskavad.

«Rõhutute Hää!» nr. 3, 25. novembril 1920

Allkiri: — n —

KAKS ILMA

4. jaanuaril astus riigikogu kokku. Äärmisel pahemal tiival võttis istet tööline Soans. Äärmisel paremal tiival — kindral Laidoner.

Meie ei ole selle õpetuse poolehoidjad, mis isiku tähtsust ajaloos suureks peab. Mitte isikud, vaid klassid on tegujõuks ajalookäigus. Aga isikud võivad olla klasside kehastuseks. Ja riigikogu kokkuastumise puhul tahamegi meie klassisid vaadelda tööliste Soansi ja kindral Laidoneri isikus.

Töölisklass tunneb seltsimees Soansi läinud suve lõpust saadik, kui kodanlikud lehed teate töid, et «tuntud kommunist» Soans «tabatud» on Laulupidu uulitsal maja katusel, misjuures «laskmisi» ette tulnud.

Nii h a r i l i k päevasõnum selle demokraatliku riigi elust: kommunist — laskmine — tabamine; ehk: kommunist — tabamine — laskmine. Kuidas see teisiti olla võibki!

Aga nüüd on tema — see k o m m u n i s t — riigikogus ja ühes temaga veel neli, kes a v a l i k u l t ütlevad, et nad k o m m u n i s t i d o n j a — neid ei ole veel m i t t e lastud! Missugune hiiglasamm edasi — selle aja poole, kus nende laskjate käes enam püssi ei saa olema!

Nüüd on nad riigikogus pale palge vastas — laskja ja märklaud — kindral Laidoner ja tööline Soans.

Kaks verivaenulist maailma ja kuristik nende vahel! Pidage siis nüüd oma kõnesid rahvariigist ja rahvavalitsusest nende kahe mehe palge ees, teie sotsiaaldemokraatlikud kupeldajad — Astid, Reid, Martnad! Rääkige Soansile ja Laidonerile muinasjuttu rahva ja riigi huvidest!

Ühel — rinna peal Inglise kuninglik ordotäht, Mannerheimi «Valge Roosi» ordotäht, Eesti kodanluse vabaduse rist. Koduse ja üleilmlise kontrevolutsiooni märgid!

Mannerheimi ordumärk — valge terrori, kümnete tuhandete tööliste tapmise märk. Goltz-paša, Mannerheim, Laidoner, — kolm «Valge Roosi» ordurüütli. Kes jõuaks neid vaa- deldes ütelda, et kontrrevolutsioon väikeriikides ja väikerahvaste juures rahvusvaheline toimetus ei ole! «Valge Roosi» sära Eesti riigikogus manitsegu Eesti töölisi rahvusvahelisele ühistundele kõigi maade töölistega!

Inglise kuninglik ordumärk — rahvaste rõhumise ja kur- namise märk, maailma kapitali valitsemismärk, India, Egiptus, Irimaa! Ainult kolm nime, kuid mõõtmatu häda, lõpmatud verejõed ja — lugematud kullahunnikud. Miks on see märk Eesti kindrali rinnal? Tema vägi tegi Vene riigi Eesti kubermangust iseseisva ja rippumatu Inglise asumaa, mis teistest selle ilmariigi asumaadest selle poolest erineb, et teda — Rahvasteliitu vastu ei võeta.

Teisel — kuulihaava armid ihu peal ja murtud luud, kuid — muidumatu vastuhakkamise vaim! Seda ei ole saa- nud murda Laidonerid. Ei Isborskis, ei Saaremaal, ei Raadi mõisa kruusaaugus, ei Lasnamäe liivaküngastel ja rabades. Töölisklassi elavat keha on veristatud aasta ja kaks ja kolm; töölisklassi organisatsioone on purustatud nagu seltsimees Soansi luid. Aga klassiteadvuse vaimu ei saa kustutada terve maailma täis töörahva timukaid! Selle tõen- duseks on kommunistlik töölisrühm riigikogus. Selle tõen- duseks on sotsiaaldemokraatlike juudaste hõredaks jäänud rühm sessamas kogus.

Kui Hans Kruus asutavas kogus põhiseaduse arutusel kommunistlikku fassongi kõnet pidas, siis küsiti temalt: kus see töörahva revolutsioon ja kurnamisabinõude ülevõtmine õige tuleb, kas Palestiinas või? — siis ei ütelnud Eesti Ise- seisva Sotsialistliku Tööliste Partei juht küsijatele kodan- lastele mitte, et — E e s t i s. Säärase argpüksliku jänese- partei asemel on riigikogu pahemal tiival nüüd valge ter- rori leekides karastatud kommunistlik töölisrühm. Ja eesti kodanluse parem tiib ei lõpe nüüd mitte tola professori Ulu- otsaga, vaid kindralite Laidoneri ja Sootsiga. Äärmused on arenenud kuni lõpuni. Seal — kurnaja, siin — kurnatav!

Töörahvas, tihedate võitlusvalmis ridadena asu oma rühma ümber, kommunistliku töölisrühma ümber!

Ta läheneb vääramatul sammul — see aeg, kus töölised vabrikutest ja adra tagant tulevad, nagu Soans ja tema seltsimehed vabrikutest ja adra tagant tulid.

Tulevad vabrikutest.

Tulevad põldudelt.

Tulevad kümned ja sajad tuhanded.

Kisuvad maha, hävitavad ära.

Ehitavad siis üles — uue ilmakorra!

«Rõhutute Hääle» nr. 8, 5. jaanuaril 1921

Ilma allkirjata

KES VÖITIS EESTILE «DE JURE» TUNNUSTAMISE?

Kaüaaegse nurumise ja ootamise järele võtsid Eesti kodanlased oma «*de jure*» tunnustamise suure müra ja trallitamisega vastu.

Alles hiljuti ärapeetud Rahvasteliidu Genfi konverentsil, nagu teada, kus mõjuvamate liitriikide esindajad Eesti tunnustamisest teadagi ei tahtnud ja kus Laidoner ja Pusta, nagu «Päevaleht» teatas, koosoleku ajaks kuskile ahju taha paigutati, langes eesti kodanlaste meeleolu kaugelt alla nulli. Nüüd aga tuli *de jure* tunnustamine täiesti ootamatult.

Mis sundis siis vägevaid liitlasi oma senisest poliitikast kõrvale kalduma? Mis on maailma poliitilises olukorras nii tunduvalt muutunud? Pealiskaudselt vaadates paistab, nagu oleks kõik vanaviisi ja liitlaste «Šipka peal kõik rahulik» (на Шипке все спокойно). Kuid terasemalt poliitilisi sündmusi tähele pannes näeme, et muutunud on palju ja väga tunduvalt. Siit siis ka see kursi pööre liitriikide poliitikas.

Piiririikide *de jure* tunnustamine liitriikide poolt tähendab kõigepealt seda, et Öhtu-Euroopa riikide kapitalistide juhid on sunnitud nüüd avalikult tunnistama, et nende jõupingutused vabanenud Venemaa töörahva orjastamiseks igasuguste avantüristide ja valgete kindralite kaudu täie pankrotiga on lõppenud.

Londoni ja Pariisi võimumehed on viimaks arusaamisele jõudnud, et Venemaa rahvakomissaride selja taga mitte käputäis kommuniste ei seisa, vaid kogu vene rahvas oma suures enamuses, välja arvatud spekulandid, marodöörid, tsaariaegsed kroonuvargad ja endised mõisnikud ning vabrikandid, kes suuremalt jaolt juba ammu Venemaalt on teistesse maadesse kolinud ja osalt veel sealt praegugi «optantide» nime all välja kolivad, et endile niisugune asupaik leida, kus nad ilma tööta logeldes ja spekulatsioonidega lahedalt elada võiksid.

Teisest küljest läheb liitriikide sisemine seisukord päev-päevalt ikka täbaramaks, iseäranis asumaade suhtes.

Nüüd, kus terve kolmesajamiljoniline India rahvas ennast otsustavale võitlusele valmistab, et käputäie Inglise lordide ike oma turjalt maha raputada, kus terve Egiptus käärib, kus Armeenias ja Pärsias punane lipp lehvib, kus kreeklasted Väike-Aasias, inglased Mesopotaamias ja prantslased Süürias oma kompse kokku seavad ja põgenemisele valmistuvad, kus Hispaania kuninga võim niidi otsas ripub, — nüüd on maailma kapitalistlikkudel söödikutel unerahu kadunud. Ähvardav punane tont hommiku poolt Venemaa näol ei kao nende silmade eest, ja segaduses ruttavad nad endile viimset kaitsevalli looma kodanlike piiriikide näol. Kuid kõik see on asjata vaev. Tööraha võimu tulekut nad tagasi tõrjuda ei suuda.

Ei ole palju aega tagasi sellest, kui kõik maailma kodanlikud lehed kilkasid: «Nelisteistkümmend riiki, neljateistkümmel frondil, tungivad Nõukogude Venemaa kallale ja pigistavad teda raudtangidena, nüüd on varsti «punaste» väel lõpp!» Ja neid fronte ei olnud tõesti vähem.

Mannerheim Soome lihunikudEGA kogus ennast Viiburi alla, et punane Petrograd ühe hoobiga endale saada. Kindral Miller inglastega surus Arhangel'skist peale. Isevalitseja Koltšak jaapanlaste ja tšehhoslovakkidega tuli suure kära-müraga Siberist kuni Volgani. Kindral Dutov nihkus oma kasakatega Uraalist. Denikin ja pärast Wrangel rõhusid peale lõunast, keda veel tugev liitlaste laevastik toetas. Kindral Averescu rumeenlastega tungis Bessaraabiasse. Petljura Ukraina mõisnikkudega opereeris lõuna pool Kiievit. Marssal Pilsudski Poola šlahtaga tugeval liitriikide toetusel surus õhtu poolt peale. Goltz, Bermond-Avalov landesveerlastega ja Läti valgekaardi banded ronisid välja Kuramaa poolt. Balahovitš ehitas Pihkva taga völlaid ja poos vene talupoegi, Judenitš oma täitöbistega jõllitas silmi Petrogradi peale.

Laidoneri arvates oli Eesti *de jure* tunnustamise takistuseks Krasnaja Gorka ja see oli tarvis madalamaks teha kui mujalt maailm. Admiral aseaine Juhan Pitka ühes inglastega purustas Kroonlinna maju ja seadis nende varemetesse eesti lippusid «Vaba Maa» tugeval kaasabil lehvima. Tööliste vereimemisest hulluks läinud maailma kapitalistide poolt äraostetud inimsoo jätised, kes kõigist maailmakaartest verest nõretava Vene tööraha peale tun-

gisid, nimetasid ennast Venemaa ülesehitajateks ja Vene rahva päästjateks.

Hambuni varustatud suurtükkide, kuulipildujate ja tankidega valgusid nad katkutõvena üle laialdase Venemaa osade, kõike enese ees hävitades, põletades ja puues. Seda kõik ülesehitamise ja Vene rahva «päästmise» loosungi all.

Paistis, nagu ei oleks Vene töörahval tõesti pääsmist selle hüüanide karja eest. Kuid siiski oli olemas veel üks jõud, mis ennenägemata ja kuulmata eneseohverdamisega Vene rahva päästis. See jõud oli punane sõjavägi. Võimsate hoopidega purustas punane sõjavägi kõik need elajalikud pealetungivad valged väed ja kapitalistide saatanlikud plaanid.

Nüüd püüavad Eesti kodanlikud lehed üksteise võidu Eesti *de jure* tunnustamist igaüks oma partei meeste teeneks lugeda. Kuid tõepoolest see, kes oma vahvusega ka Eestile *de jure* andis, oli Vene punaväelane.

Oleks liitriikide kapitalistidel Venemaa pinnal veel üks ainuski «edukalt võitlev» valge kindral olemas, siis võiks eesti kodanlus veel tänapäev *de jure* ainult magusat und näha.

Niisiis, Eesti vabrikandid, papid, parunid, spekulandid, marodöörid ja riigimehed! See teie poolt põlatud ja kõigest hingest vihatud ja ilmlõpmata laimatud Vene punaväelane, kõiki temale pealetungivaid vaenlasi purustades ja tagasi lüües (nende seas Eesti valgekaart), sundis liitriike ka Eestit *de jure* tunnustama.

Kui valgetel kindralitel korda oleks läinud Vene töörahvast ära vägistada, siis oleksite teie *de jure* asemel pidanud kuberner Korostovetsi mitte vähem pidulikult vastu võtma.

«Rõhutute Hää», nr. 17, 5. veebruaril 1921

Allkiri: K. V.

SA LANGESID VÖITLUSES KODANLUSE EESTI

(Hauakõne «Sotsiaaldemokraadile»)

Kollase õiena puhkesid Sa Puhkide pungast.

Vaba iseseisev, rippumatu ja demokraatlik Eesti on elupuuks töölisklassile! Need olid Sinu esimesed sõnad.

Töörahas kannatab sedavõrd majandusliku kitsikuse all, et ta meie lehte osta ei jaksa! Need olid Sinu viimased sõnad.

Minnes manalasse, jätsid Sa tööraha — kerjusena maha, kodanluse — miljonärina.

Sinu õitseag oli siis, kui Eesti töölisklass oli tühjaks jooksnud verest valge hirmuvalitsuse tapakirve all; kui kodanluse väed Eestist Vene ja Lätimaa sisse tungisid karistussalkadena; kui Eesti töörahas lootis praetud hanesid võitjalt kodanluselt. Siis trükiti Sind ühes Pärnu sabaga kakskümmend tuhat eksemplari. Su eluküünal lõppes, kui kolm tuhatki enam Sind kätte võtta ei tahtnud. Sa jäid lõpuni truuks tööliste rõhumisele.

Kuid kodanlik maailm on tänamatu. Su mõju töölishulkade peale langes nullini. Ja — tõusik-miljonäride abirahad Sinule langesid ka nullini. Kuldvasika ülempreestrid ulatasid Sulle köieotsa, nagu Juuda rahva ülempreester ennemuiste Sinu esiisale.

Nüüd ripud Sa oksas! Sa ei langenud mitte kodanliku siseministri või kohtuniku käe läbi. Sa langesid võitluses kodanluse eest! Sind hävitas tööraha põlgtus. Töörahas võib oma suuremat kõlbelist võitu pühitseda!

Sa ei saanud kaotada Kaini märki oma otsaesisel. Sinu ässitusel ja heakskiitmisel valatud vennaveri kisendas elusate poole. Sinu enesetapmine kuulutab ette ka kodanluse peatset surma ja töölisklassi vabanemist.

Jultunud kelmiks jäid Sa oma viimse hingetõmbeni. Omale silmust kaela pannes ütlesid Sa, et Sinu lõpp on

«suureks ja raskeks hoobiks» Eesti tööliklassile. Ennast tappes hüüdis ka Neero: mäherdune suur kunstnik hukub! — Sinu surm on suureks ja raskeks hoobiks kodanlikule klassile. Sinu haul nutavad kõik kodanlikud lehed ja mehed. «Töö Hääle» ja «Rõhutute Hääle» kalmukünkal karglevad nad aga röömutantsul!

Puhka häbis, juudaste hääletoru!

Tööliste needus kostku Su elavate toimetajate kõrvus!

«Kommunist» nr. 1 (24), 15. aprillil 1921

Ilma allkirjata

NAD EI OLE TÖÖRAHVA KÜLALISED

Oli troonil tsaar Nikolai II, siis oli Prantsuse sõjalaevastikul viisiks Tallinna reidil käia. Euroopa ainsa vabariigi president ja tsaaririigi isevalitseja jõid vahuveini oma riikide auks. Selle ametliku avaliku talituse varjatud külge oli — Prantsuse vabariiklikud laenu Nikolaiile isevalitsusliku korra kindlustamiseks ja maailmasõja ettevalmistamine.

Sai aga Eesti kubermangust — «riik», siis hakkas Inglise sõjalaevastikul viisiks olema Tallinna reidil käia. Esiti tõi Laidoner ta Liibavist siia 1919. a. detsembris. Siis valasid Eesti kodanliku demokraatia kütid Tallinna raatuse juures esimest korda Tallinna tööliste verd. Ja see veri valati Inglise kuningliku admiralihöbekarikasse. See vereoja paisus laiaks valge hirmuvalitsuse verejõeks. Tallinna sadama peale toetudes varitses siis Inglise laevastik Kroonlinna, punase Piiteri võtit. Judenitši tõi see laevastik meile ja kodanluse väevõimuvalitsuse jättis see meile.

Mis on Inglise kuninga ja India keisri laevastikul praegu Tallinnast otsida? Kas on Eesti «isamaalastel» meelest ununenud Inglise välisministri lendlause, et rajariikidel midagi iseseisvusetalolist paberi peal on! Selle hüüdega saadeti see laevastik Inglise sadamatest Tallinna teele. Hõisake siis, te täissöönud pikakõrvalised isamaalised kodanikud! Teie vägeval liitriigil on teie «riigi» vastu vähemalt seesama lugupidamine ja viisakus, mis iga neegririigi vastu Aafrika rannal.

Tuldi vaatama, kas on küllalt töölisi türmis kõdunemas ja võllas kõlkumas. Tuldi maad kuulama, kas ei saa pühal Maarjamaal veel mõnd piima- ja meejõge Inglise kapitali vatsa juhtida. Tuldi vaatama, kas on tööori küllalt sõnakuulelik oma peremehele.

Missuguse võileiva eest need või teised tehased, metsad või põlevkiviväljad on kästnud Inglise kapitalile anda? Kui-

palju töörahva higi ja verd «kallite» vööraste vastuvõtmine meile maksma läheb? Oo, seda ei tea isegi meie tark riigivanem mitte! Käskusid tuleb homme nii kui tänagi. Ja need käsud tuleb ju täita, sest — kuidas võiksimé «meie» siis muidu iseseisvad olla!

Eesti tööliklass ootab endale külla — Inglise punast sõjalaevastikku ülemaailmse proletaarse revolutsiooni võidulipu all!

«Kommunist» nr. 18, 21. septembril 1921
Ilma allkirjata

NUUMIKUD ÜHINEVAD

Eesti kodanluse hääletorude kriiskamine Balti liidu kõvenemise üle vältab edasi. Verine Päts sirutab kätt töörahva timukale Meierovitšile. Eeskätt just Eesti ja Läti, kelle riigimehed veel hiljuti valmis olid Valga linna pärast teineteisel kõrist kinni kargama, on nüüd mesimagusateks naabriteks saanud, kellel mitte milleski lahkuminekuid polevat. Selle kaksiku ümber pidavat koguni tulevane «suur» Balti liit kogunema.

Proletariaat ei tohi siin kaht asja unustada.

Esiteks. Balti liit on «ühendatud» väli, kus imperialistide sõja korral Nõukogude Venemaaga valged väed Inglise ja Prantsuse marssalite kepi näitel manööverdavad. Kui Lääne peremeeste saapakonts pealegi tõsise vajutuse nende Balti jooksupoiste peale teeb, saavad nad kahtlemata sõnakuulelikumaks kui nad Judenitši päevil olid.

Liit kõigepealt Nõukogude Venemaa vastu! See on nende salajaste sepitsuste siht, millega Balti päkapikulased mitme aasta jooksul maha saanud on. Hirm «välise vaenlase» ees on see piits, mis kõik vastuolud ja vastastikused vaenutunded Eesti ja Läti hallparunite valitsuste nahast välja peksab ja isegi Poola ning Soome «suurriigi» nende väiksemate kaagikaimude juurde ninapidi kokku ajab.

Väliselt näib, et see liit kaitse otstarbeks luuakse. Kuid kuna Nõukogude Venemaa millegagi pole põhjust andnud arvata, et ta Balti riikidele peale tungima hakkaks, Prantsuse kapital aga igapäev ettevalmistusi teeb, et esimesel parajal pilgul oma poisse Nõukogude valitsust kägistama saata, siis on selge, missugune selle Balti spekulantide «enesekaitseliidu» tõeline iseloom on.

Teiseks. Ära unustatud pole nendesinaste liidumeistrite poolt sisemine vaenlane. Ei ole mingit kahtlust, et Balti riiginukud, vähemalt Läti ja Eesti, oma sisepoliitikas

ühiseid teid otsivad, kuidas kommuniste kõige edukamalt maha nootida ja proletariaadi ülestõusu takistada. Tule-tame ainult meelde viimaseid sisemisi «võitlusi» Riias, kus Läti kommunistliku partei Keskkomitee tabati ja esialgse-test lubadustest hoolimata Nõukogude Venemaale välja-andmise asemel maha tapeti. Ja just samal ajal näitas Pätsi valitsus samasugust «kindlat meelt» üles, kui ta kaks meie seltsimeest laskis hukata, Nõukogude Venemaa esi-ndaja ettepaneku neid elusse jätta tagasi lükates.

Liit sisemise vaenlase vastu! See on teine otstarve, milleks Balti nuumikud ühinevad. Ja kas ongi võimalik, et Eesti, Läti jne. naabritel läbi rääkimata ja kokku leppimata oleks, kuidas revolutsiooni puhkemise korral teine (vabariik) naabermaale oma skautide ja kütti-dega peab appi ruttama, et mässajatele aadrit lasta. Kui oma sõdurite peale lootused töörahva ülestõusmise korral väikesed on, siis peab naabri valgekaart aitama.

Proletaarlane, õpi vastaselt!

Oskavad meie klassivaenlased oma võistlejatega ühi-neda, kümme korda tugevam peab revolutsioonilise prole-tariaadi liitumine olema teiste maade klassivendadega. Eesti töörahvas peab nii Nõukogude Venemaa toetamise otstarbel kui ka oma revolutsiooni huvides teravalt val-vama, mis on teoksil Pätsi valitsusel ühes Soome, Läti, Leedu valgekaartlastega. Meie partei kohus on kõige lähe-masse ühendusse astuda teiste piiririikide parteidega, et valitsevate klasside küüntele töörahva kogu rusikas vastu seada.

Käsikäes ja külg külje vastu kogu maailma töölisliidus edasi!

Kuid veel lähedam olgu see ühendus nende maade töö-rahva vahel, millede kurnajad vastamisi üksteist haua äärel püüavad püsti hoida!

«Kommunist» nr. 18, 21. septembril 1921

Ilma allkirjata

SISUKORD

Eessõna	3
Kuiva päeva märjad kohad	13
Pätsi poliitika ilma Pätsita	16
Eesti kodanluse klassivõitluse dokument	21
Meie võidame	26
Wilsoni heeringa eest	28
Eesti töörahvale	41
Eesti sotsialistide-revolutsionääride partei sõnad ja teod	44
Eestimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee manifest Eesti töörahvale	49
Seisukorra ja ülesannete kohta	53
Protestistreigile punase Peterburi kaitseks!	58
Tõsise rahu eest Nõukogude Venemaaga!	61
Eestimaa Kommunistliku Partei manifest Eesti töörahvale Tartu rahu puhul	64
Töölised, meid müüakse!	67
Varssavi kelmid ja taskukunstnikud riiki valitsemas	69
Juudaste näopildid	74
Kust tuleb abi?	79
Kunst riiki valitseda	84
Kaks ilma	88
Kes võitis Eestile „de jure“ tunnustamise?	91
Sa langesid võitluses kodanluse eest!	94
Nad ei ole töörahva külalised	96
Nuumikud ühinevad	98

Toimetaja H. Seping.
Tehniline toimetaja E. Ridala.
Korrektorid: L. Golberg ja A. Kihō.

Ladumisele antud 30. I 1953. Trükkimisele antud 1. VIII 1953. Trükiarv 5000.
Paber 54×84, 1/16. Trükipoognaid 6,25. Formaadile 60×92 kohaldatud trüki-
poognaid 5,13. Arvutuspoognaid 5,02. MB-07450. Tellimise nr. 771. Trükikoda
„Kommunist“, Tallinn, Pikk tn. 2.
Kõitekoda „Iluköide“, Tallinn, Toompuiestee 18.

Борьба против американско-английских империалистов и их
прислужников

На эстонском языке

Hind rbl. 2.65

A-19675

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00358529 8